

Premium

Ára: 650 Ft

MAGAZIN

**Jávor
Pál**

szombathelyi
évei

**BRAZIL
TESTBEN
OROSZ
LÉLEK**

**FEKETE LINDA
ÚJ SZEREPBEN**

KÖZELI

Baumgartner Zsolt
Forma-1-es mangalicái

FÓKUSZ

Eszterháza hercege
Fertődi kastélytúra

RIPORT

**Kelj fel
és járj!**
Élet művéttaggal

ISSN 2064-6941

16004

otp Csoport

Pályázatfigyelés
Információgyűjtés
Pályázatírás
Közbeszerzés
Finanszírozás
Idő

**Szívesen pályázna,
de akadályba ütközött?**

Pályázzon erős partnerrel! Pályázzon az OTP Csoporttal!

Elindult a Hungaro-Projekt és az OTP Csoport Pályázzunk Együtt Programja!

Szolgáltatásunk azonnal tájékoztatja Önt, ha vállalkozása alkalmas és jogosult pályázat útján elnyerhető támogatásra.

Regisztráljon weboldalunkon most!

palyazzunkegyutt.hu

Újrahasznosított papírból
OTP Bank - Felelősséggel környezetünkért

előszó

➔ **Halmágyi Miklós**

az ember húsz-, harminc-, negyven-, ötven- vagy százévesen azt gondolja, hogy már mindent tud életről, halálról, szerelemről, szeretetről, emberi kapcsolatokról, holott nem tud semmit. Aztán valahol Európában elmegy egy buddhista sztúpához, már magában ennek az összetett mondatnak az első része mennyire nem kiszámítható, találkozik egy ladakhi szerzetessel, aki gyermekien mosolyog önmagán, a világon és persze a látogatóján is. És csak kis idő kell ahhoz, hogy rájöjjön, minden, amit gondolt a dolgok mibenlétéről, ha nem is tévedés, de korántsem biztos, hogy úgy van, ahogy azt addig hitte. A Zalaszántón élő Jigmet láma azt mondja, a legnagyobb baj és minden rossznak okozója, a kétségbeesett ragaszkodás. Ragaszkodás dolgokhoz, tárgyakhoz, emberekhez, vagyonhoz, pénzhez, érzelmekhez és így tovább. El kell engedni mindent, felül kell emelkedni a vágyakon, s meg kell érteni, hogy nem értünk van a világ, igaz, nem is mi vagyunk érte. Részei vagyunk, ennyi a nagy titok.

Nem gondolom, hogy Prémium magazinunk téli lapszáma mindenáron nagy életbölcseletekkel kívánna szolgálni olvasóinak, de ha valaki mégis talál benne ilyesmit, az örömmel tölti el a magazin szerkesztőit. De ha mást nem, talál egészen bizonyosan érdekes élettörténeteket, sorsokat, sikereket, szóljanak azok megszülető regényekről, orvosi segítségről, különös kötésben létező ikerpárokról, sugárzóan szép és tehetséges színésznőkről, arisztokratákról vagy mangalicatenyésztéssel foglalkozó autóversenyzőkről.

Persze, akad azért néhány felvillanó téli táj, hó takarta várudvar, meleg sálak, kötött holmik, fűszeres ételek és távoli, egzotikus utak is, hiszen miért ne lehetne éppen karácsonyozni vagy szilveszterezni a már korántsem elérhetetlen Marokkóban, ahol télen is húsz fok fölött van a hőmérséklet, viszont az ott élők igazi télikabátban járnak ilyenkor. A Himalája lejtőin pedig száraz porhót repít a szél, amiből nagyon nehéz igazi hőembert építeni. Ezért is építette Jigmet Zalaszántón az érkezése utáni első hóesésben hőemberek tucatjait, a jó nedves, tapadós, magyar hóból. S amikor izomláza lett a sok hőemberépítéstől, Jigmet megpihent, s mivel felülemelkedett már mindenféle ragaszkodáson, egyáltalán nem bánta, hogy a hőemberek elolvadtak a hirtelen jött napsütésben.

Halmágyi Miklós
lapigazgató főszerkesztő

impreszum

PRÉMIUM Vas megyei magazin **LAPIGAZGATÓ FŐSZERKESZTŐ:** Halmágyi Miklós **SZERKESZTŐ:** Kovács Ágnes **TERVEZŐSZERKESZTŐ:** PLT Grafikai Stúdió
ÜZLETI VEZETŐ: Árkiné Tóttó Katalin **MB. TERJESZTÉSI VEZETŐ:** Baján Zoltán **SZERKESZTÉS:** Vas Népe szerkesztősége, 9700 Szombathely Széll Kálmán u. 40.
Telefon: 94/522-560 E-mail: premium.vasmegye@plt.hu **HIRDETÉSFELVÉTEL:** Vas megyei hirdetés, 9700 Szombathely Széll Kálmán u. 40.

Telefon: 94/522-598 **HIRDETÉSI VEZETŐ:** Németh Balázs **KÖZPONTI LAPIGAZGATÓ:** Barták Péter

www.premiummagazin.hu

<https://www.facebook.com/PremiumMagazin>

KIADJA: Pannon Lapok Társasága, 8200 Veszprém, Házgyári út 12. Telefon: 88/541-600

A KIADÁSÉRT FELEL: Kázmér Judit, Kinde Kálmán ügyvezető igazgatók **NYOMDA:** Gyomai Kner Nyomda Zrt. ISSN 2064-6941

CÍMLAPFOTÓ: Zergő Borbála **CÍMLAPUNKON:** Fekete Linda színésznő

Címlapon

Kovács Ágnes:
Mindenhol otthon vagyok
Fekete Linda színésznő leplezetlenül szemérmes

21

Fókusz

Kovács Ágnes:
Siker: ha a fekvőbeteg hazamegy
Dr. Záborszky Zita osztályvezető főorvos a rehabilitáció fontosságáról

14

Szekér Dóra: Meglelni a belső békét
A zalaszántói buddhista sztúpa

60

Közele

Kovács Ágnes: Eszterháza hercege
Előbb tanult meg lovagolni, mint járni

5

Nagy Angelika: Feketén a hófehér
Harmónia a Lakner-Bognár családban

10

Járai Attila: Te én vagyok
Ikrek tengeren innen és túl

40

Lékai Ottó: Forma-1-es mangalicák
Baumgartner Zsolt: tenyésztő versenyzői licenccel

47

Kézzegy

Szigeti András:
A stílus maga az ember
Pomozi Péter megmondja, mit viselj

32

Szekér Dóra: Könyvek a titkos vágyainkról
A szürke ötven... magyarul

38

Szekér Dóra: Ha birtokolni akarsz valamit, el kell engedned
Orosz Csaba képzőművész az elhívás fontosságáról

56

Programajánló

78

Turbók Attila: A magyar fiatalok elé hazai példát kell állítani
Demján Sándor egy erős országról

80

Hangár

Járai Attila: Az életbe belevágni kell!
Fűr Anikó egy kitalált világról énekelt

66

Mélylégzés

Szekér Dóra: Eljött a hóesés
A téli sportok szerelmeseinek

28

Lékai Ottó: Legendák a pályán és a színpadon
Király Gábor és Rudolf Péter voltak vendégeink

82

Hétmérföld

Erős D. Zoltán: A titokzatos Marokkó

35

Top 7

Téli kirándulóhely Burgenlandban

76

Múltidő

Kovács Ágnes: James Joyce és asszonya, Nora – Párt adunk a szobroknak

54

Feiszt György: Az iskolai fegyelmet nemigen tűrte
Jávor Pál szombathelyi évei

70

Trendi

Járai Attila: A városi nomád stílus
Kötött sálak hideg ellen

30

Gasztroguru

Elekes Kornél–Hindi Fatima: Fatima ünnepi falatkái

52

SZÖVEG: KOVÁCS ÁGNES KÉPEK: TIMÁR GERGELY

Eszterháza hercege

Előbb tanult meg lovagolni, mint járni

A Savaria Történelmi Játékok egyik legfényesebb programpontján, az augusztusi felvonuláson Esterházy Antal herceg is részt vett feleségével, az ukrán származású Svetlana hercegnével. Akkor egy barokk hintóról integettek a karneválozóknak.

Kis családtörténet

Esterházy Miklós Pálnak és dénesfalvai Cziráky Margit grófnőnek három fiúgyermek született. Pál, Antal és László. 1946-ban az új magyar kommunista rendszer kisajátította a család birtokait, majd 1948-ban koholt politikai váddal a legidősebb fiút 15 év fegyházra ítélték. 1956-os szabadulása után Pál Zürichben telepedett le, 1989-ben bekövetkezett haláláig nem tért vissza Magyarországra.

Halála után egy hónappal, 1989-ben a Mindszenty-per újratárgyalásakor felmentették. Pál öccse, Antal tehetséges autóversenyző volt, aki más sikeres futamok mellett az Angol Beteg című film által halhatatlanná vált Almásy László Nubiai-sivatagot átszelő autós kalandjában vállalt jelentős szerepet. Az ő gyermeke 13. galántai Esterházy Antal herceg, fertődi vendéglátónk.

a főméltóság azért is volt díszvendége az eseménynek, mert Eszterháza és Szombathely között egy ideje erős kapcsolat épül. Nyár végi találkozásunkkor ígéretet kaptunk arra, hogy Esterházy Antal herceg otthonában fogadja a Prémium magazin stábját. A szikrázó napsütésben a karneváli élményeket is emlegettük. Esterházy Antal herceg közvetlenségével azonnal meghódította a helyiek szívét, megkóstolta a lecsós hússal töltött vasalt lángost és szívesen beszélgetett azokkal, akik megszólították őt. Nem

átallott papírtányérból enni még akkor sem, ha ezzel megszegte a szigorú protokoll étkezésre vonatkozó szabályait. 13. galántai Esterházy Antal nem veszi zokon, ha tévesen legrófurazzák, hiszen előfordult már olyan kastélylátogató is, aki zavarában letegezte, és visszakérdezett, vajon hogyhogy egy élő Esterházyval van dolga, amikor az illető úgy tudta, a nagy múltú arisztokrata család utolsó sarja is már legalább évszázadok óta kihalt. Szinte bármit meg lehetett kérdezni a hercegtől, mindenre készségesen felelt. Vezet-e még versenyautót, mikor volt utoljára regattán, és viselhet-e

farmert, amikor csak egy könnyű sétát tesz a kertben. Megtudtuk, szenvedélye a vezetés, valószínűleg édesapjától örökölte ezt a készséget, hiszen a híres papa Almásy Lászlóval járta végig azt az expedíciót, amelyről a nagy utazó Autóval Szudánban című könyvében számol be. Még járni sem tudott, amikor a főváros Tárnok utcájából elindult lefelé a hegyről, mert kíváncsiságból óvatlanul kiengedte a kéziféket, édesapja úgy ugrott utána, hogy megmentse a kis Antalt. Igaz, ezekből a történetekből sokat megírt könyvében, de ahogyan lassan végigsétáltunk a kastély termein, egyre több régi emlék került elő.

– Képzeld csak el, volt már olyan látogatónk, aki azt hitte, koronában járkálunk otthon, és ha elfáradunk, a trónszékben pihenünk meg – kezdi a beszélgetést a herceg. – Pedig itthon mi is úgy élünk, mint bárki más. Tesszük a dolgunkat, fogadjuk az érdeklődőket, felügyeljük a kastély ügyeit. Megnézzük az ünnepi koncertek helyszínét, az Apolló-termet, megidézzük azokat az éveket, amikor Haydn az utolsó műveit szólaltatta meg a hallgatóság nagy örömeire. Idén hetente három-négy este is adtak koncertet, ilyenkor mindig a herceg úr köszöntötte a közönséget. Megnézzük a kiállítás

tárgyi emlékeit. Esterházy Antalnál jobb idegenvezetők nem is lehet. Íróasztal, amit még Mária Terézia ajándékozott Fényes Miklósnak, néhány aranyozott bútor, használati eszközök, festmények a falon. Amikor megjegyzem, milyen különös lehet itt sétálni, az egykori ősök holmijai közt, a herceg csak legyint, és azt mondja, mi már megszoktuk. Freskók és óriási csillárok Csehországból, fényűzés és pompa mindenhol. A nyári hintós bevonulást emlegetjük újfent. Svetlana hercegné azt mondja, kicsit úgy

érezték magukat, mint az angliai királyi pár. A hercegnek még izomláza is volt a sok integetéstől. Pedig gyakran vezeti ő maga a vendégeket végig a kastélyon. Ilyenkor olyan nyelven ismerteti a ház történetét, amilyen szükséges. Vezetett már németül, franciául, olaszul és angolul is sétát. Azt nem is kell mondanom, hogy kiválóan beszél magyarul. – Tudja, amikor én a rendszerváltozás után hazajöttem, a szókincsem egy tizenkét éves gyermekének

volt megfelelő. Rengeteget tanultam a feleségemtől, aki ide járt egyetemre. A nyelvtant és a bonyolultabb kifejezéseket tőle ismertem meg. – És persze a mérgelődés szavait is – fűzi hozzá Svetlana hercegné. Ha dühbe gurul a férjem, magyarul szokta kifejezni magát. Ezen a nyelven lehet igazán cifrákat mondani. A házaspár magyarul kommunikál

A hercegnek két lányunokája is van. Az ötéves és a két és fél éves kislányok ugyan valódi hercegnők, nincsenek még ennek tudatában. Előszeretettel bújnak mesebeli királylányok bőrébe

egymással, a herceg németül beszél a fiával és franciául a lányával. Ők ketten sokat utaznak, azt mondják, jó érzés, amikor Versailles-ban vagy bárhol a világon képviselhetik az Esterházy családot. Huszonkét éve élnek együtt, a megismerkedésük története is megérne egy hosszú fejezetet életük regényében. De mégsem kérdezhetem a házaspárt rögtön erről.

– Tudja, herceg úr úgy volt nevelve, hogy nyakkendő nélkül ki sem mozdulhatott otthonról. Persze ez nem teljesen igaz így, de lovagláshoz szívesen választott sportos viseletet.

– Ó, bárcsak lennének már lovak a lovardában, alig várjuk, hogy megérkezzenek és fel tudjunk mutatni egy kis Esterházy-huszárbandériumot. Nehéz lesz a felújítás, mert az épületben egy ideig konzervgyárat működtettek, így leromlott az állapota. Üvegházat is szeretnénk és persze megszépült a rózsakert. Nagyanyámnak húszezer tőnyi rózsája volt, most nyolcezer van a kertben. Sokan jönnek ide házasodni.

A restaurálási munkákba is szívesen beleszólnak. Szeretik tudni, hogy alakul a kastély története. Olyankor gumicsizmát húznak, a munkások pedig örülnek nekik. A kertészek csináltak egy kis veteményeskertet, hogy legyen saját paradicsomuk. Ez persze az egészséges étkezés mellett a mozgás miatt is jelentőséggel bír. Tizenkét évvel ezelőtt

még nagy sétákat tettek az erdőben, de aztán, mivel a szarvasok kipusztultak, nem volt miért kigyalogolni, így maradt a kertészkedés. Amióta van konyhakert, azóta eszi meg herceg úr a málnát és a céklát is. Ozorán valódi lovas élet zajlott, abból a ménesből volt való a legendás Kincsem is. Svetlana hercegné hozzáfűzi, sok olyan kép készült abból az időből,

amelyeken a férje egy kis póni hátán ül. Esterházy Antal ugyanis előbb lovagolt, mint járt. A herceg több regattát is nyert, szereti a hajózás szabadságát. Matrózként szolgált már mellette a lánya és a felesége is, mert hát persze, hogy a vízen is ő a kapitány.

– Minden nap máshogy telik – meséli a főméltóság. – Előfordul, hogy vendégeket fogadunk, máskor olvasunk, figyeljük a világ híreit, keresztretjtvényt

fejtünk és sok helyre látogatunk el különféle protokolleseményekre. – Budapesten figyelem az orosz televíziók adását, de ha itt vagyunk Eszterháznál, németül és magyarul tévézünk inkább. De mivel egymás közt a magyar a közvetítő nyelv, valójában már magyarul is gondolkodunk – fűzi hozzá a hercegné. Miközben a múzeum tárlói között sétálunk, a hercegné előreszalad a kulcsokkal, hogy néhány különös helyszínt is megnézhesünk. A herceg arról mesél, szép lesz a lakosztályuk is, igaz, az emeletre költöznek, de van lift az épületben. Azt hittük, mostanában készült, de megtudtuk, régóta működött felvonó a kastélyban.

Modern és kényelmes lesz az otthonuk, padlófűtéssel és fürdőszobával, a berendezése illeszkedik majd a régi freskók, díszítések hangulatához. A házaspár között nagy az összhang. Figyelnek egymásra, kedvesen kiegészítik egymás félbemaradt mondatait. Sok a közös emlék: utazások, koncertek, jótékonysági események. Egy közülük mégis a legemlékezetesebb, a megismerkedésüké. A herceg egy fogadáson találkozott Svetlánával, akitől azonnal azt kérdezte: Hol voltál eddig? – Képzeld csak el, hogy meglepődött a feleségem. Ő valójában úgy tudta, hogy az Esterházy család már rég kihalt! Erre ott állok előtte élőben. (nevet) – Nem hittem neki, de a kérdése természetesen jólesett – fűzi hozzá a hercegné.

Az Esterházyak grófi ágával kifejezetten jó kapcsolatot ápolnak, ők zömmel Svájcban élnek, nemrég látogatták meg Pál grófot Zürichben. A felelősségteljes fiatalok tudják, milyen örökséget hagytak rájuk. Jó iskolákba jártak, több nyelven beszélnek. Esteházy Antal fia, Pál Antal harmincegy éves, Bécsben él és felkészült arra, hogy idővel édesapja nyomdokaiba lépjen. Talán csak magyarul kellene jobban megtanulnia, hiszen leginkább németül és angolul kommunikál.

A hercegnek két lányunokája is van. Az ötéves és a két és fél éves kislányok ugyan valódi hercegnők, nincsenek még ennek tudatában. Előszeretettel bújnak mesebeli királylányok bőrébe. A kastélyban szívesen tesznek sétát, olyankor meghallgatják ősik történetét, amelyre egyelőre meseként tekintenek.

Az Esterházy-vagyonról

Esterházy Antal herceg elmondta: „Az 1989-ben gyermektelenül elhunyt V. Pál herceg özvegyét, Ottrubay Melindát bízta meg a családi vagyon osztrák része tulajdonkezelésével, az első Esterházy herceg, I. Pál 1690 körüli végrendelete ellenére, amely szerint ez a legidősebb férfitódót illette volna valahányszor, ha egy családfő

vérbeli utód nélkül hunyna el. Így most a családi vagyon osztrák része idegen kezekbe került, míg a magyar rész 1947 óta a magyar kormány tulajdona. A jelenlegi Esterházy hercegi családfő a magyar kormánnyal való jó viszonyának köszönhetően fővédnökként jelen van a fertődi kastély kulturális és történelmi életében.”

Decemberben aztán, amikor eljön a Mikulás, a herceg is álruhát ölt. Előfordul, hogy százötven kicsi énekl nek a Hull a pelyhes fehér hó című dalocskát.

– A fiamnak muszáj fiúörökös adni a családnak, mert lányágon a név nem mehet tovább. Remélem, hogy Antal megtalálja szíve választottját és megajándékoz minket egy kis „trónörökösse”. Persze nem siettetem, én is ötvenévesen házasodtam meg.

A kastély felújítási munkálatai mellett fontos lépés lesz a 2017-es évben az a kiállítás, amely az Esterházy-kincseket mutatja majd be. Fertődön mindig történik valami. Ha más nem, szeretetükkel jönnek látogatóba a helyiek. Megismerik a házaspárt, nagyot köszönnek, beszélgetnek. Humoros helyzet, amikor rendőri igazoltatáskor derül ki, hogy a volánnál maga a herceg ül, máskor protokolleseményeken találkoznak a család tisztelőivel. A kastély melletti étteremben azt is tudták, mi a kedvenc fogása Esteházy Antalnak. Kiderült, szereti a lecsós húst és a pizzát. Nagy öröm, ha ott költi el a vacsoráját. Az étlapon Eszterházy-rostélyost, májgaluskalevest és barackos palacsintát ajánl a betérőknek. Sok szép történetet mesélnek, míg sétálunk az épület különböző szárnyain. Rákérdezek, vajon hogyan olvassa Esterházy Antal a nagy múltú család történetéről szóló Esterházy Péter-regényt, a Harmonia Caelestist.

– Ó, Pétert nagyon szerettük, borzasztó veszteség a halála. Sokszor találkoztunk, mindig kedvesen bókolt a feleségemnek. A temetésén is ott voltunk Gannán. A könyveit ismerem természetesen, az ő sajátos humorának nincs párja.

Antal herceg is írt egy könyvet Önarckép címmel, de még mindig sok kiadatlan fotográfiát, levelet, történetet őriz az íróasztalfiók. Jó volna ezeket kötetbe foglalni, de ez rengeteg munkával járna. Igyekeznek jól beosztani a Fertődön töltött napokat. Ilyenkor a hercegné állítja fontossági sorrendbe a teendőket. Feljegyzi a találkozások, megbeszélések, rendezvények időpontját.

– Tudja, jó érzés, hogy a feleségem rendben tartja a dolgokat. Figyeli a naptárt, emlékeztet rá, mikor mi a dolgom, de azért a szervezésbe néha én is beleszólók!

SZÖVEG: NAGY ANGELIKA KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

Harmónia mesterfokon

Lakner-Bognár Nóra és Lakner András közös jövőt épít

Nóri nyit ajtót. A fotózás kedvéért kis feketét visel harisnyával, hozzá tűsarkút húzott. Nem így indulnak a napok mostanában, mondja nevetve, hiszen kislánya, Lili feszes tempót diktál. A kicsi fején két kis copf ül, szája mosolyra húzódik, kúszik, mint a villám. Hófehér ruhácskájában, akár egy angyal. A büszke apa csendesen figyel a konyhából, helyet kínál. Kávé és friss pogácsa kerül az asztalra. Nóri, karján Lilivel mellénk telepszik, de a gyerek átkéredzkedik hozzám. Még szép, hogy nem ellenkezem. Nóri: – Kilencévesen döntöttem úgy, hogy egyházzent szeretnék tanulni. Zügn Tamás lelkész úr megkérdezte, ki szeretne orgonálni tanulni. Katafán laktam, lelkész úr pedig a körmendi parókián szolgált. Attól kezdve éreztem, ez lesz az én utam.

Gyerekként harmóniumon játszott, nyári zenei táborokba járt, negyedikes volt, amikor beírták zongorára a helyi zeneiskolába. Innen a szombathelyi Művészeti Szakközépiskolába került, végül a főiskola egyházzene szakára. Mestere Virágh András volt, aki szerinte nagyszerű művész és kiváló oktató is egyben. Nóri érezte, hogy a zongorista és az orgonista magányos farkas, ő viszont társaságra is vágyott. A közös muzsikálás öröme semmivel nem pótolható.

Két dudás egy csárdában – a mondás szerint – nem fér meg egymás mellett. A Lakner-Bognár zenész házaspárnál azonban teljes az összhang. A ház ragyog a tisztaságtól, a bútor passzol a szőnyeghez, sőt: ottjártunkkor férj és feleség egymáshoz is öltözött.

A váltás hirtelen jött, mert a fiatal lánynak át kellett vennie a Pedagógus Kórus irányítását. Karvezetést már főiskolán is tanult Vinczeff Adrienntől, később Pécsen folytatta az iskolát.

András: – Az én történetem ehhez hasonlóan indult. Nőrit ugyan csak a főiskoláról ismertem, de az egyházzent egészen korán megszerettem.

Közbeágok, vajon már akkoriban is tetszett-e Nórinak András. Mindketten nevetnek, mert a szerelem csak később kezdődött.

– Dehogyan tetszett – mondta évődve Nóri. – Még a számomat sem adtam meg neki, hiszen ő volt a zongorakísérő az akkori kórusomnál, így munkakapcsolatban voltunk. Aztán egyszer mégiscsak elhívtam táncolni, mert elegendő lett, hogy olyan emberekkel kellett edzeni, akiket egyáltalán nem ismertem. (nevet)

Andrást is vallásossága vezette el az egyházzenthez. Jákon nőtt fel, hosszú ideig a helyi templomi kórusban énekelt Sabján Edit tanárnőnél, ahol dr. Rátkai László atya minden segítséget megadott számukra, hogy zenét tanulhassanak. Így amikor a kórusvezető feltette a kérdést, ki szeretne orgonálni, egyértelműen igennel válaszolt. Nem járt zeneiskolába, helyette kántorképzőt

A legjobb altatódalok

A gyerekek fogékonyak a zenére! Énekeljünk nekik ötfokú (pentaton-pentachord) gyermekdalokat!

*****(pentaton: lá-szó-mi-ré-dó; pentachord: pl.szó-fa-mi-ré-dó)**

Ez azt jelenti, lá-szó-mi-ré-dó hangterjedelmű.

Nóri orgonadarabokat, Bachot és Mozartot is hallgat vele, és nem tiltja majd meg Lilinek, hogy zenész legyen.

András gyakorlóidejében vettük fel a beszélgetést, mikor elköszöntünk, mondta, indul is a templomba, pótolni.

A több manuál és a pedál használata mellett a regisztrálás az orgonálás egyik legfontosabb folyamata. Az orgonistának tudnia kell sokfelé figyelni egyszerre. András memóriája elég jó, naptárt, jegyzetfüzetet soha nem is használt. Mindketten mestereiket nevezik példaképnek, Nóri szereti még az igényes könnyűzenét is, András szemellenzősen klasszikuspárti.

András ki nem hagyná Vásáry Tamás koncertjeit, de Wolfgang Capeket, professzorát tartja példaképének, Nóri pedig Antal Mátyáshoz, a Nemzeti Énekkar volt karigazgatójához jár órákat venni.

végzett dr. Pem László irányításával. Orgonálni Tóth Ernő, a Székesegyház orgonistája is tanította. Érezte azonban a zongoraképzés hiányát, ezért előbb Bognár Rita, majd Vitályosné Lasics Andrea vette szárnyai alá, akinek sokat köszönhet. Később az egyházzene szak következett, ahol szintén Virágh Andrásához került. András számára a vallásosságnak megtartó ereje

van, ugyanakkor az egyházi szolgálat, a sok gyakorlás kitartást kíván.

Tud egyedül enni a gyerekek? – kérdezi Nóri, amikor észreveszi, hogy Lili bevackolt az ölembe és csendesen majszolja a babakekszet.

Szemrebbenés nélkül folytatjuk, nehogy csodálkozásunk miatt fusson cigányútra a falat. A közös salsázásokból szerelem lett, majd távkapcsolat, hiszen András Bécsbe került, az ottani Zeneakadémiára nyert felvételt. Keveset járt haza, ezért is örült, amikor Nórinak lehetősége nyílt a güssingi kórusral dolgozni, miután megalapította saját kórusát, majd a két kórus hamarosan együtt vállalt fellépést. A próbákon András orgonán vagy zongorán kísért.

– A kórust vezetni soha nem volt könnyű vállalkozás! (nevet) A professzor úr felismerte ezt, tudta, fiatalítani kell. A régi tagok kiöregedtek, nem jött utánpótlás. Ezért gondoltunk az együttműködésre. Először Güssing kíséző kórusa voltunk, aztán ők lettek kevesebben, mi gyarapodtunk. (nevet) Az évek során összekapaszkodtunk és ez jó ötletnek bizonyult.

2009-ben ismerkedtek meg prof. Walter Franz-cal, aki a németújvári kórus karvezetője, az 50 éve működő Güssingi Zenei Napok alapítója. Elsőként Händel Messiását adták elő, a Kulturzentrumban bemutatott darabot később Szombathelyre is elhozták. Ezután jött a jótékonysági sorozat, amelyet idén októberben már a hetedik alkalommal rendeztek meg. Jelenleg Franz Schubert G-dúr miséjével készülnek, húsvétkor ez a mű hallható majd a Székesegyházban is.

Megtudom, férfi énekesekre van a legnagyobb szükség. Mivel Nóri a Paragvári Általános Iskolában tanított egy

évtizeden át, onnan jött szülési szabadságra, tanítványai közül szerencsére sokan belenőttek a kórusba.

A karvezető szerint jó érzés azt látni, hogy a tizenévesek együtt csocsóznak próba után a nyugdíjas korosztállyal, és versenyeznek, vajon ki vegye ölbe a kis Lilit.

András év elején felkereste Veres András akkori megyéspüspököt, vajon orgonálhatna-e a katedrálisban időnként, felajánlotta azt is, szívesen adna koncertet. A beszélgetés során kiderült, a megüresedett egyházmegyei zeneigazgatói pozíciónak épp akkor zajlott a meghívásos pályázata, így a fiatal művész is beadta jelentkezését. Ezt elnyerve jelenleg első ötéves periódusát tölti munkakörében.

A székesegyház kórusa folyamatosan szerveződik, az egykori Werner kórusból is csatlakoztak néhányan és a VOX Savariae Evangélikus kórus is erősíti a csapatot, de továbbra is várnak lelkes tagokat. Évente nyolc-tíz olyan szereplés van, amely méltó szolgálat a kórus számára. András napirendje szoros, délelőttönként négy óra gyakorlás, sok gondolkodó munka a zongora mellett és persze szervezés, menedzselés, amelyből felesége is kiveszi a részét. Szeptembertől a kántorképzőt is vezeti, órákat is ad. Szeretné, ha megvalósulna régi terve, hogy orgonavezetést tarthasson a turisták nagy öröme.

Érdekelt, vajon miért fontos a hagyománytiszteltet, az ősi tudás átörökítése. A fiatalokról azt gondolják, szeretik a könnyebb utat választani.

András: – Szilárd elképzelésem, ha máshol nem is, de legalább az egyházzene fő templomában legyen méltó egyházzenei élet. Jó érzés, hogy Nóri is támogat ebben, a saját karrierjével áll mellém, a saját kórusával erősíti az enyémet. A gitáros misék ellen nem kel ki, azt mondja, mindennek megvan a maga helye, szükséges, hogy legyenek olyan szentmisék, ahol a könnyedebb dallamok is felcsendülnek. Nórival a gyereknevelés és a hivatás közti jó egyensúlyról váltunk szót. Lilit közben Bori fotózza a játszószőnyegen. A kicsi huncut, elképesztő gyorsasággal kúszik a parkettán. Most a gyerek a legfontosabb, aki – mint megtudjuk – a próbákon is szépen eljátszik, imádja a zenét, jól megtalálja a hangot a kórustagokkal. Szeretnének persze kistestvért is, de pillanatnyilag Lili tölti ki a napjuk legnagyobb részét. Az édesanya is tanít a kántorképzőn karvezetést, és a Güssingi Városi Kórus másodkarnagya. Férjével együtt szeretnék bevonni a régió közönségét a szép zenei programokba. Céljuk, hogy minél többen megismerjék a kórusmuzsikát. A koncertekre olyanok is ellátogassanak, akik csak ritkán tesznek fel klasszikus zenei lemezt. Megtudom, a VOX Savariae Evangélikus Vegyeskar nyolcvan százaléka katolikus felekezetű, a házaspár az ökumené fontosságát hangsúlyozza. Mikor azt kérdezem, okozott-e köztük valaha konfliktust, hogy Nóri evangélikus, András pedig katolikus, mindketten nevetnek.

– Megvívjuk a magunk kis csatáit. Én mindig jöttem a nagy evangélikus öntudattal. András megengedő volt. Jól tűrte. Tisztáztunk az elején néhány tézist, igen! (nevet) Ünnepekkor mindig a saját felekezetünkhöz mentünk istentiszteletre.

SZÖVEG: KOVÁCS ÁGNES KÉPEK: TIMÁR GERGELY

SIKER: ha a fekvőbeteg hazamegy

Dr. Záborszky Zita, a Markusovszky Egyetemi Oktató Kórház Központi Rehabilitációs Osztályának osztályvezető főorvosa szerint a kitartás meghozza az eredményt

Nincs semmi baj, csak egészség legyen! Úton-útfélen hangoztatjuk a bölcsességet, mégsem mindig teszünk azért, hogy sokáig jó állapotban őrizzük meg testünk frissességét. Sokan úgy gondolják, ha fiatalon sportosan éltek, idősebb korban is jól lesznek majd, márpedig ez nem mindig van így. Gondoskodnunk kell magunkról, emellett figyelniük kell korosodó családtagjainkra, hogy minél tovább élhessenek teljes életet.

Ahogy belépünk dr. Záborszky Zita főorvos szobájába, úgy érezzük, hazaértünk. Olyan az egész, mint egy apartman. A nagyszobában puha szőnyeg, festett csészekkel teli üveges szekrény, apró ajándékok, posztterek és fotók mindenhol. Néhány cserépben virág ül, körben székek, kényelmesen elférünk. Meg is jegyzem, egy átlag orvosi szoba olyan, akár egy zárka, lepedővel letakart priccs, íróasztal, fogas slussz-passz. A doktornő felnevet: – Nézze, én szinte itt élek! Megakad a szemem egy táblácskán, rajta egy idézet a dalai lámától: „Az ember

feláldozza az egészségét, hogy pénzt keressen. Aztán feláldozza a pénzét, hogy visszaszerezze az egészségét. És mivel olyan izgatott a jövőjével kapcsolatban, hogy elfelejti élvezni a jelen; az eredmény az, hogy nem él sem a jelenben, sem a jövőben; úgy él, mintha soha nem halna meg, és aztán úgy hal meg, hogy soha nem is élt igazán.” Ez egyfajta hitvallás is lehet, és ha valaki, hát a rehabilitációs osztály vezetője pontosan tudja, miről beszélt öszentsége. Kávé és tea gőzölög az asztalon, nem állom meg, hogy megkérdezzem, vajon miért pont az orvosi pályát választotta.

– Orvos sem akartam lenni soha! (nevet) De tizennyolc évesen agyhártyagyulladást kaptam, és ez a betegség meghatározta az életemet. Nem voltam képes felvételizni, munkát kerestem, és Ági, a gimnáziumi barátnőm után elmentem Szegedre. Az csak a sors fintora, hogy pont az Anatómiai Intézetben kezdtem mosogatni. Ott meg persze mindenki orvosnak készült. Sikeres felvétellel ott is maradt a városban. Később orvos férjével tért vissza a Dunántúlra, belgyógyász lett dr. Varga László tanár úr mellett. A professzort szakmai édesapjának nevezi, akitől rengeteget tanult. Emlékfalán ott a fotója. A doktornő azt mondja, ha a tanár úr javasolt valamit, ő megcselekedte. Belgyógyász is ezért lett. Dr. Kovács L. Gábornak, a kórház akkori vezetőjének is sokat köszönhet, őt hívta fel akkor, amikor úgy döntöttek, elhagyják Szegedet és itt próbálnak szerencsét. Időközben három szakvizsgát szerzett. A rehabilitációs osztály vezetését azért bízhatták

rá, mert amire az megalakult, a doktornő készen állt a feladatra. Szakmailag nagy kihívást jelentett itt tenni a dolgát. Ahogy ő fogalmaz, az első perctől érezte, még a Jóisten is ide teremtette. 2000-ben kerültek erre a helyre, azt megelőzően Hegyfalun dolgoztak.

– Az én szakmában van a legnagyobb sikerélmény, hiszen mindenféle ok miatt ágyhoz kötött betegeket kezelünk. A legrosszabb helyzetből is van javulás, ha a beteg akar gyógyulni és még gyorsabb a folyamat, ha van a háttérben szerető család és barátok. Kell-e annál nagyobb sikerélmény, mint amikor a fekvőbeteg a saját lábán megy haza?

Az osztályon mozgásukban akadályozott betegek vannak. Sokan valamilyen csonttörés, egyéb nagyobb baleset után kerülnek ide. Emellett idegrendszeri érintő betegség következtében megbénultakat is kezelnek. Korlátozott számban beférnek traumatológiai betegek is, és bénultakat is kezelnek. Negyvenkilenc ágy áll rendelkezésre, de sokkal többen szeretnék itt gyógyíttatni magukat. Innen nem lehet egy-két nap alatt „szabadulni”. A felépülés időtartama átlagban egy hónap, mire látható eredményt érnek el. Fontos, hogy a betegeket minél előbb ki tudják venni az ágyból. Ez azt jelenti, hogy a műtétek, beavatkozások után szinte azonnal el kell kezdeni a rehabilitációt, hiszen a mozgás, a gyógytorna a legfontosabb ilyenkor.

– Egy középkorú betegem mondta: itt az a baj, hogy sok az öreg! (nevet) Igen, talán így van, de ennek muszáj a jó oldalát nézni. A fiatalok szerencsére kevesebben sérülnek, illetve hamarabb otthonukba helyezhetők. Ha az időseket nem állítjuk lábra napokon belül, öt-hat hét alatt elveszítjük őket. Egyetlen esélyük a túlélésre, ha nagy odafigyeléssel, kellő motivációval rehabilitáljuk őket. A siker pedig az, ha el tudják látni magukat később a saját otthonukban, családi körben, esetleg olyan idősök otthonában, amelyet ők választanak és el is fogadják ezt a helyzetet.

Sok történet, megannyi sors. A doktornő praxisában volt olyan, aki a nászútján lett rosszul. Az agydaganata tönkretette a házasságát, majd évek múlva ezen az

osztályon rehabilitálták. Az orvos megmondta a nőnek, nem kell kíséret a mosdóig. Tessék egyedül megtenni azt a néhány lépést! Az együttműködés működött, a beteg megerősödött, átalakult a szemlélete, ma önállóan él, dolgozik és ellátja magát. Kerekesszékekkel közlekedik ugyan, de nincs szüksége állandó segítségre.

– Nem azért kell itt lenni a betegnek, hogy a háromhetes kezelést megkapja. Mindig valamilyen célt kell kitűzni, amit szeretne a beteg elérni. Ha nincs cél, nincs értelme a kezeléseknak. Tudja, már az ápoltak fekvésén látom, milyen a kedvük, a hozzáállásuk. (nevet)

A PROTÉZISEKET MINTAVÉTEL UTÁN
GIPSZBŐL KIÖNTIK

LÓS JÚLIA SALLÉR IMRÉVEL EGYEZTET A MŰHELYBEN

Sok megértésre és türelemre van szükség, amíg eredményre juthatunk. A doktornő szerint a gyógyulásnak erős a lelki háttere. Megerősítést és pontos válaszokat, érthető magyarázatot várnak a betegek

Sok megértésre és türelemre van szükség, amíg eredményre juthatunk. A doktornő szerint a gyógyulásnak erős a lelki háttere. Megerősítést és pontos válaszokat, érthető magyarázatot várnak a betegek. Kicsit pszichológusnak is kell lennie az orvosnak. Záborszky Zita szerint néha egészen kis dolgokon múlik a lélek békéje. Itt szinte minden betegnél egyik pillanatról a másikra történik valami, baleset, agyi történés, csigolya-összeroppanás stb. Reggel még nem úgy ébred, hogy aznap valami baja lesz. Ezt a helyzetet mindenki máshogy kezeli. Van, aki besüpped az ágyba, szólni sem akar, mások felpattannak, beszélgetnek, háritják a problémát, de mindenkinél elmondható, hogy sérülékeny ez az állapot.

– Harmincegy éve dolgozom. Azt látom, hogy az internet sokat ront a helyzetünkön, mert mindenféle téves információ alapján diagnosztizálják magukat a betegek. Ilyenkor nehéz meggyőzni őket. Korábban nagyobb bizalommal fordultak felénk.

A főorvos azt mondja, akkor is muszáj megnyerni a beteg és a hozzátartozók bizalmát, ha kevés az idő. Ahogy ő fogalmaz, egész nap menedzselnie kell. Nemcsak az orvoslással foglalkozik, de minden egyéb tevékenység is rámarad. Rossz megroppant életeket

Sokkoló adatok

A végtagvesztés fő okai: cukorbetegség, dohányzás, baleset, az immunrendszert gyengítő megbetegedések. Az ellátottak jelentős hányada, közel 80 %-a érbetegségben szenved, 17 %-a balesetben veszítette el valamely végtagját, míg az ellátottak 3 %-a daganatos megbetegedés következményeként vált amputálttá.

látni, nehéz látni, ha valaki egy balesetben úgy sérül, hogy elveszíti a karját, protézissal kell élnie tovább. Ezek a betegek idővel elfogadják a helyzetet, de amíg nem jutnak el erre a pontra, addig nagyon nehéz velük kommunikálni. A doktornő szerint az egészségeseknek is rendszeresen kell mozogni. Ő maga évtizedek óta tornászik, időt szán a kikapcsolódásra, színházzal, olvasással töltődik.

Nagy fiai vannak, András és Péter már rég önállóak, de nem mindig volt könnyű kisgyerekek mellett a hivatásában is maximálisan teljesíteni.

– A család mindig támogatott. Ha ügyeltem, ha sok volt a munka. A házasságaim látták a kárát, de azt

elmondhatom, hogy mindkét férjem mindig nagyon sokat segített. Én ide szívesen jövök be reggel. Szeretem a hivatásomat. Szeretek dolgozni, ismerem a korlátaimat, de nagyon kritikus is vagyok magammal szemben. Záborszky Zitának teljesült az álma: sörözött már Kispál-koncerten a fiaival és látta a Mephistót velük, Stohl Andrással a főszerepben. Azt mondja, élményt szeretne nekik adni, olyan emlékeket, amelyeket szívesen idéznek fel később. A Weöres Sándor Színház művészeit rajongásig szereti, gyakran jár kiállításra, koncertekre és sokat olvas. Ha fáradt, előfordul, hogy megnyugtatták a hangoskönyvek. Szívesen hallgatja például Esterházy Pétert. Sokat jelentenek számára a szerző könyvei. Sokat jelentett számára a szerző lényé is.

OrtoProfil – Ortopédtechnikai műhely

Fotós kollégámmal átmegyünk az OrtoProfil ortopédiai műhelyébe, ahol épp nagy munkában vannak a cég munkatársai. Hatalmas szerszámok mellett, speciális anyagból készülnek a különféle protézisek. Lós Julianna, az OrtoProfil-West Kft. ügyvezetője magasba emel egy lábszárprotézist. Akkurátusan elmagyarázza, hogyan készülnek a különböző művégtagok. A csont folytatásaként egy adaptert látunk, ahhoz csatlakozik a térdízület és a speciális cső, amennyiben combprotézisről van szó. A gyártás részfolyamatait Sallér Imre ortopéd műszerész magyarázza el nekünk. Különös szagot érzünk, hiszen a műgyanta hő hatására válik alakíthatóvá. A műhelyben látott műlábak ideiglenes protézisek, épp ezért gyakorlólábnak nevezik őket. Az amputáció után jutnak hozzá a betegek, akik több hónapon át használják. Folyamatosan

eljárás. Tapasztalatok szerint az első protézist gyakran kell korrigálni, mert a friss csont jelentősen változhat, megsorvad, és hosszabb időnek kell eltelnie, mire elnyeri végső méretét és állandósul a formája. Egy szakszerűen elkészített és pontosan illesztett lábprotézissel a páciens képes akár egész napon át járni, helyváltoztatást végezni. Sőt, számos élő példa a bizonyítéka annak, hogy esetenként az ellátottak még táncolni is képesek művégtagjaikkal. A professzionális végtagkészítéshez komoly szakértelem és valódi csapatmunka szükséges. A munkafolyamatban részt vesznek orvosok, rehabilitációs szakemberek, ortopéd műszerészek és még mérnökök is. A világon már fantasztikus művégtagok vannak forgalomban. Míg a régebbi modellek akár hat kilogrammot is nyomtak, addig az új generációs modellek alig több mint másfél kilogrammosak. Lós

A MŰVÉGTAJOK ELKÉSZÍTÉSE VALÓDI CSAPATMUNKÁ. AZ ORVOSOK, REHABILITÁCIÓS SZAKEMBEREK ÉS MŰSZERÉSZEK ÖSSZEHANGOLT MUNKÁJA KELL HOZZÁ

ellenőrizni kell a művégtag illeszkedését szakemberek által, ezért a műhely munkatársai és a páciensek között erős bizalmi és személyes kapcsolat alakul ki, amely a minőségi ellátás alapfeltétele. Az ellátás tb-finanszírozott. A cég ügyvezetőjének tájékoztatása szerint először a rehabilitációs osztályon találkoznak a pácienssel, akinek a csontját először gipszbe öntik, ez az úgynevezett mintavételi

Julianna szerint csodálatos érzés, amikor egy elesett és ágyhoz kötött páciens ismét képes lábra állni és önállóan közlekedni. – Képzeld, múltkor egy nyolcvanéves bácsinak tettem ígéretet, hogy ha együttműködik velünk, garantáljuk, hogy nemsokára a kertjét saját maga ápolhatja. Amikor Józsi bácsi felvette a combprotézist, könnyeivel küszködve kiáltozott, hogy „járok, újra járok!”. Hát kell ennél több?

FIZESSEN ELŐ A MEGÚJULT Prémium magazinra!

www.premiummagazin.hu

+ A Prémium magazin **új köntösben és tartalommal** hívja exkluzív megyei barangolásra olvasóit!

TÖRTÉNELEM

ÜZLET

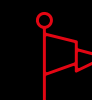
SIKER-
TÖRTÉNETEK

GASZTRONÓMIA

KULTÚRA

LOKÁLPATRIO-
TIZMUS

PSZICHOLOGIA

UTAZÁS

**MOST
CSAK
500
Ft/negyedév***

*éves előfizetési díj
egyösszegű fizetése
esetén

Megrendelőszelvény

Előfizető neve: _____
Címe: _____
Telefon/Mobil: _____
Dátum: 2016. _____ hó _____ nap
E-mail cím: _____
Aláírás: _____

Az előfizetői díj fizetés módja:

☐ csoportos beszedési megbízással fizetem ☐ számla alapján átutalással fizetem
☐ csekken fizetem (minimum negyedévente) ☐ készpénzzel fizetem

Az előfizetői díj fizetési üteme:

☐ negyedévente előre fizetem (550 Ft) ☐ félévente előre fizetem (1100 Ft)
☐ évente előre fizetem (2000 Ft)

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXVII. törvény vonatkozó rendelkezései alapján hozzájárulást adom ahhoz, hogy a Pannon Lapok Társasága Kiadói Kft. (8200 Veszprém, Házgyári út 12.) által készített információ adatbázis a következő adataimat tartalmazza: név, lakcím, telefonszám, mobilszám, e-mail cím. Hozzájárulok ahhoz, hogy címzett postai küldemény, elektronikus levelezés vagy azzal egyenértékű kommunikációs eszköz útján a Pannon Lapok Társasága Kiadói Kft. marketingtevékenységéről történő tájékoztatást küldjön.

**Mindenről, ami
fontos, és mindenki-
nek, aki fontos!**

Egy lap, amely kihagyhatatlan:
élmény olvasni, és presztízs megjelenni benne.

Szent Márton 1700 éve Savariában született. Itt tanult meg járni, itt tanult meg beszélni, itt tanult meg családban élni, a MÁSIKRA figyelni. Ez a pannon táj adta őt nemcsak Galliának, nemcsak Európának, hanem az egész keresztény világnak. Az egykori szülőhely, a mai Szombathely egy egész esztendő szentelt Szent Márton tiszteletére. Ezen a születésnapon azonban nem az ünnepelt, hanem leginkább mi magunk, a kései utódok voltunk a megajándékozottak: láttuk őt drámai színpadon és rock-passióban, élénk vetült az élete a moziban és a templomok homlokzatain. A jubileumi esztendő ajándékai közül néhány (veretes, vert és vetett) portéka akár a karácsonyfa alatt is helyet kaphat.

Veretes. A Napkút Kiadó gondozásában megjelent Szent Márton almanach oldalain szépen írt történeteket és szépírásokat gyűjtöttek kötetbe a szerkesztők. A kiadvány hol tudományos-ismeretterjesztő, hol kifejezetten szórakoztató olvasmány, hiszen mindaz benne van, amit Szent Mártonról megőrzött az irodalom és a szájhagyomány – kortárs képzőművészek alkotásaival fűszerezve.

Vert. A Magyar Nemzeti Bank két emlékérmét is veretett a jubileum tiszteletére – mindkettő törvényes fizetőeszközként is használható. A tízezer forintos, 24 grammos Szent Márton érme ezüsből készült, előlapján az a Szombathelyen feltárt ókeresztény lámpafüggesztő látható, amely bizonyítja, hogy Márton korában már Savariában is létezett a korai kereszténység. A kétezer forintos színesfém címlet első oldalán a szombathelyi Szent Márton templom és annak tornya látható.

Vetett. És amit az Emlékév során megtanulhattunk: ha ezüstpénzünket nem is, néhány jó szót, egy kis odafigyelést, vagy egy kiflit mindannyian megoszthatunk a másokkal. Szent Márton legkönnyebben értelmezhető üzenetét, javaink megosztásának örömét a Szent Márton kifli, amely ebben az esztendőben Szombathely emblematis pékterméke lett. A két fél-kifli egybekelesztése után a forró kemencébe vetett tönkölylisztes-mézes-napraforgómagos finomság nagyon egyszerűen „működik”: amint kézbe vesszük, azonnal meg akarjuk osztani valakivel. Mert ennek a kiflinek a fele is finom!

A SZENT MÁRTON
EMLÉKÉV HAGYATÉKAIBÓL

2016
Szent Márton
Szombathely

veretes,
és vert
vetett
üzenet

SZÖVEG: KOVÁCS ÁGNES KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

MINDENHOL OTTHON VAGYOK!

Fekete Linda színésznő
leplezetlenül szemérmes

Mindig is ilyen címlapfotózásra vágytam! Könnyű dolgunk volt Fekete Lindával, hiszen a színésznő nemcsak gyönyörű, de imádja őt a kamera. Pillanatok alatt átalakul a személyisége. Néhány perc alatt megidézi a lázadó kamaszt, a frivol úrinőt és igen, hölgyeim és uraim, a szexi világsztárt is.

Haj és smink: **Gardi Rita**
Ruha: **Massimo, Tally Weijl**
Cipő: **Primo Valerio**

Rám nem lehet akármilyen szerepet bízni, mert én nagyon valamilyen vagyok, tudod... – kezdi a színésznő a kávézóban, miközben letekeri nyakából a színes sálát. Haját pillanatok alatt kontyba fűzi, hátradől és nagy bögre kávét rendel.

Fekete Linda valódi jelenség. Az öltözködése, a mozgáskultúrája, a zengő mély hangja hatással van környezetére. Többen ráköszönnek, gratulálnak neki, közben megérintik a vállát, a karját. Olyan természetességgel fogadja az emberek szeretetét, mintha minden rajongót kezdetektől jól ismerne. Azt mondja, talán a Brazíliában töltött évek miatt lett ilyen. Arrafelé az emberek szinte belemásznak a másik aurájába, az érintés egyáltalán nem számít tolakodásnak. Persze orosz édesanyjától örökölt szláv lelke is erre ösztönzi. Az érzelmek – ahogy ő mondja – túlsordulnak benne. Állítólag ezt tőle mindenki elfogadja, különösen szeretik a gyerekek. Azonnal megtalálja velük a hangot. Legutóbb egy kisbaba hosszú időn át bámulta őt mosolyogva. Ezért szeret nekik énekelni, hihetetlenül hálás közönség.

– Már Kerényi Imre is megmondta, hogy nehéz lesz a pályám, mert későn érő típus vagyok. Az lehet a hátrányom, ami az előnyöm. A nőies, erős karakteremhez adott ez a furcsa gyermeki lelkesedés. Amíg ez a kettő nem harmonizál egymással, addig szerinte nehéz dolgom lesz.

Sokan mondták, hogy Linda lelke lágy és zsenge, Bodor Johanna koreográfus pedig egy kölyökvizslához hasonlította. Pedig a színésznő csodálatos Ká volt A dzsungel könyvében. Ahogyan fehér kígyójelmezében leereszkedett a rúdon, maga volt a varázslat. Egy gramm felesleg nincs rajta, az ember úgy érzi, képtelen erről a vérszomjas fenevadról levenni a szemét. Arról nem

is beszélve, milyen hihetetlenül erős szexualitás áradt minden mozdulatából.

– A humor és a kajlaság néha védekezés ám! (nevet) Előfordul, hogy rettegek belül, így aztán humorral oldom a feszültséget. Rengeteget változom, ha benne vagyok egy szerepben. Ezért volt csodálatos feladat Regine figurájának megformálása a Kísértetekből.

A Zsótér Sándor rendezte Ibsen-darabban a színésznő egy olyan cselédlányt játszott, aki a darabbéli ház urának törvénytelen gyereke. A nő visszafojtja az érzelmeit, ezért is volt óriási kihívás a próbafolyamat. Linda elmeséli, hogy a rendező állandóan azt kérte tőle, ne mutasson érzelmeket, kicsi gesztusokat engedett csupán, és tiltotta az állandó grimaszolást. A színésznő hangjának a mély regisztereit használta, úgy vélte, Reginéhez az illik leginkább. A művész persze hozzáteszi, elképzelhető, hogy Zsótér azért bízta rá ezt a figurát, mert elhangzik a szövegben egy mondat, miszerint Regine egy valódi építmény. Itt váratlan fordulatot vesz a beszélgetés, mert Linda a testéről kezd beszélni. Egy színész hangszere a teste. Nem véletlenül fotóztuk olyan holmokban, amelyek sokat engednek láttatni a fiatal nőből. Azt mondja, minden olvasópróbán azt mondja, bármire hajlandó, csak hadd lehessen meztelenül a színpadon. Pedig nehezen fogadja el, hogy ilyen magas, legnagyobb problémája pedig a vádlójával és a széles hátával van. Értetlenkedem, és arról faggatom, hogy lehet valaki ilyen hihetetlenül jó formában, mire elmondja, világ életében rengeteget tornászott, minden sportban kipróbálta magát, vegetáriánus és szinte csak nyers ételeket fogyaszt. A fotózáson még egy szendvicset sem volt hajlandó megenni. Néhány szem szőlő, egy falatnyi alma, sok víz: ilyen egy kiadós ebéd.

Nem volt ez mindig így! Felidézi a legkedvesebb emlékét a kedvemért. A hentespultnál most is elérzékenyül, ha töpörtyűt lát, mert azt majszolt a konyhában, amikor édesanyja bejelentette: testvére lesz. Nagyon vágyott egy kis hugicára. Sok évet kellett várnia, amíg teljesült az álma. Nórának is ő nevezte el tesóját. Orosz származású édesanyja egy napon végre magához intette és így szólt: Duszija, Duszija, gyere ide, mondanom kell valamit. Kistestvéred lesz! Lindának most is könnyes a szeme, amikor erre a napra gondol. Azonnal beírta titkos naplójába az örömhirt. Nem állom meg, hogy a családjáról faggassam. Szívesen mesél. Édesapja halbiológus, közgazdász, kalandvágyból az akkori Szovjetunióba ment tanulni, ahol összeismerkedett édesanyjával. Alla gyönyörű lány volt, négy hónap múlva a két fiatal megházasodott, Magyarországra költöztek, Linda már itt született, Szarvason, aztán Budapesten éltek, oda várták a kis Nórát, aki végül Brazíliában tanult meg járni és beszélni, mert akkor meg ott folytatta a család az életet. A színésznő édesapja, Fekete György annyira megszerette Brazíliát, hogy rövest elsajátította a nyelvet, ahogy anyukája és Linda is. Az első nehézségek után már otthon is csak portugálul volt hajlandó beszélni. Pedig már a bemutatkozásnál is furcsán néztek a magyar lányra, hiszen neve azt jelentette: Fekete Gyönyörűség! Édesanyja egyébként nagyon jól beszél magyarul, a színésznő az ő beszédstílusát utánozta a Sweet Charity Gagarinjaként.

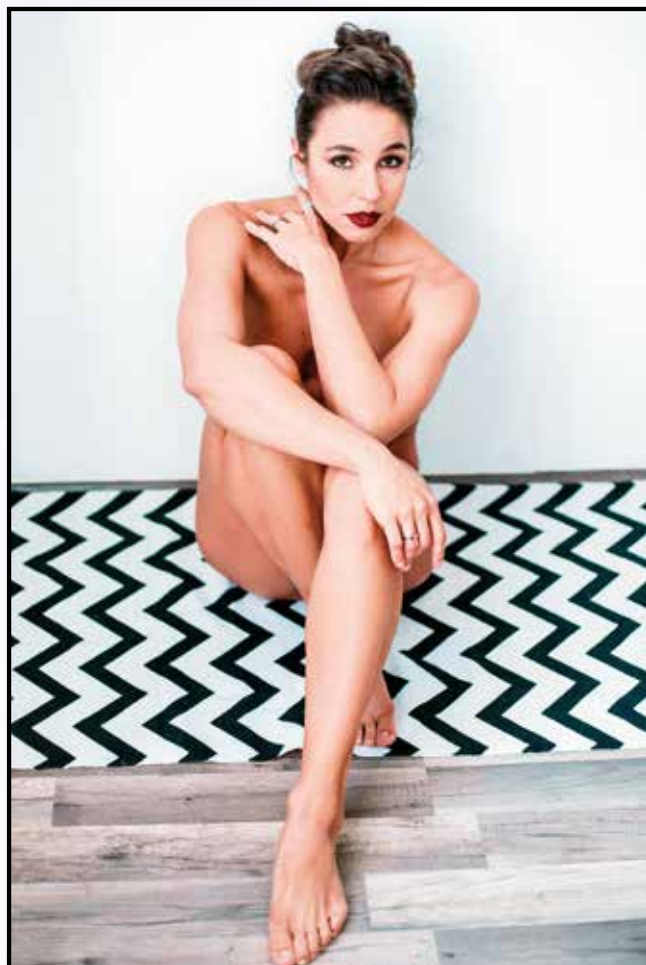
Brazília nagy változást hozott a család életében, a bossa nova ritmusa mélyen a zsigerei részévé vált. Amikor hazajöttek, édesapja folyton olyan helyeket keresett, ahol brazil zene szólt, így találkozott Gerendás Péterrel, akivel aztán irtak is egy lemezt a jó hangú lánynak. Az Álomelnök úr nagy siker lett. Linda sorsa ezzel megpecsételődött. Négyyszer felvételizett a színművészetre, mire végül sikerült, közben elvégezte Gór Nagy Mária Színitanodáját. Harsány volt és bolondos, a családi videókon látszik, hogy folyton fel akarta hívni magára a figyelmet. Már akkor megjósolta nagymamája, Lindából biztosan színész lesz. Mikor a gyerekek kirepültek, szülei úgy döntöttek, külön folytatják tovább. Édesanyja azóta Franciaországban él, édesapja itthon maradt. Ha a mamájával skype-ol, mindig oroszul beszélnek, ezzel is erősítik az összetartozást!

– A soknyelvűség nekem játék volt. Az oviban kiderült, hogy nem a gyerekek beszélnek más nyelvet, hanem én, az orosz és a magyar megtanulása után azt vettem észre egy másik országban, hogy folyékonyan beszélek egy újat, ez volt a portugál. Te, én azt annyira imádom! Hát, most hogy így belegondolok, nem is tudom, hogy nekem hol van a hazám. Mindenhol otthon érzem magam.

Brazíliában lett nagylány. A nyitottság és a szabad gondolkodás ellenére Linda rendkívül konzervatív. Hűséges típus és igen, neki is vannak frusztrációi. A már említett magasság, az izmos testalkat néha zavarja, legszívesebben pillekönnyű és darázsdereké volna, de igyekszik kihozni abból a legjobbat, amit a sorstól kapott. Persze a rengeteg tornáról is kérdezem. Iszonyú keményen edz, a napi torna igénybe veszi a szervezetét. Felülések, fekvőtámasz, kitörés, guggolás is van a programban. A gerincsérve miatt is meg kellett erősítenie az izomzatát, de az volt a cél, hogy minél vékonyabb, szálkásabb alakja legyen. Legújabb szenvedélye az insanity edzés. Megszállottjává vált, még lefekvés előtt is tornászik. Lindától még soha egy riporter sem kérdezte meg, vajon felismerte-e a lényéből áradó erős szexualitást. Azt mondja, megleptem a kérdéssel. Nem igazán gondol erre. Azt sem érzi, hogy a férfiak túlzottan megbámulnák. Talán a Cabaret és a Chicago adott lehetőséget ennek a személyiségjegyeknek a megmutatására, de egyébként nem jellemző, hogy a rendezők így gondolnának rá. Wedekind Lulujáról beszélgetünk, hogy az milyen jól állna neki, ezen kicsit elgondolkodik.

Az énekes szerepek emlegetésénél kiderül, milyen érdekes egybeesés, hogy a Popfesztivált édesapja lefordította egyszer oroszra, végül mégsem adhatták elő a Szovjetunióban, lánya azonban elénekelhette Eszter szerepét Szolnokon. A zene mindig is része volt az életének, imádta a Rio Trióval járni az országot. Für Anikó szombathelyi fellépésén, amikor bejött a színpadra,

kisütött a nap! A két színész közelebbi viszonyba került, mióta Linda papája feleségül vette Für Anikót. A Fekete György szövegével készült Fekete Orfeusz című dallal óriási sikert arattak a Márkus Emília-teremben. Linda szeretne többet énekelni, vágyik musicalszerepekre is. A Hair lenne az egyik vágya, számos műsorvezetői castingon járt már, egyszer majdnem arca lett egy könnyűzenei csatornának. Konferálást és pódiumfellépést is gyakran vállal. Miközben a második kávét szürcsöljük, előveszi óriási sárga táskájából az Álomelnök úr lemezt és dedikálja nekem. Hihetetlenül örülök, hiszen előző este lelkesen tapsoltam a Fekete Orfeusznak a színházban, végre a kocsiban is hallgathatom. Linda ilyen kedves lány. Szeret meglepetést szerezni, fontosak a barátai, vágyik arra, hogy adhasson. Jól érzi magát a bőrén, a Zsótér-előadás mindennap ünnep, a zenés darabokban is fellép és megtalálta magát Szombathelyen. Párja, Móri Csaba, akit mindenki Kecsaként ismer, szintén a színházban dolgozik. Kiváló táncművész-koreográfus. Jól tűri Linda túláradó szeretetkitöréseit. Együtt teregetnek nagymosás után, de a főzés náluk kizárólag férfimunka. Igaz, Lindának könnyű ebédet készíteni. Sütőtökrémleves, lecsó, egy kis párolt zöldség, és máris jóllakott. Igen, megkérdeztem, a művésznő szeretne kisbabát. Tudja, akkortól kezdve máshogy alakul a napirend és a reggeli tornát is a gyerekhez kell igazítani, de meg tudná oldani, vagány anyuka akar lenni, akár Pásztor Anna, az Anna and the Barbies énekesnője.

*Ajándékozz
álmokat*

Spirit Ajándékutalvány

35 000 Ft / fő / éj ártól

spirithotel.hu

Spirit Hotel
Thermal Spa

superior

SZÖVEG: SZEKÉR DÓRA KÉPEK: UNGER TAMÁS

Eljött a hóesés – a téli sportok szerelmeseinek

Ki gondolta volna, hogy ezúttal friss havat is hozunk a téli lapszámmal. Szerencsénkre Halmai Dóri személyi edző nemrég a hegyekben járt Mönichkirchenben, és fotográfus párjával, Unger Tamással készítettek néhány gyönyörű képet. A sportoló maga is nagy túrákat tett az osztrák hegyekben, élményeit rovatunk hasábjain osztja meg olvasóinkkal.

Dóri szerint a legegyszerűbb mozgásforma a séta, hiszen azt bárki bármikor és bárhol elkezdheti. Mivel a láb mindig kéznél van, különösebb kellék, extra sportfelszerelés nélkül is indulásra készen állunk. Azoknak, akik nem akarják kímélni magukat, a sítépeket ajánlja, a piros és fekete pályákön való feljutás a csúcsig elég megerőltető ahhoz, hogy szaporábban verjen a szívünk. A Kőszegi-hegység és az Írótkő tökéletes célpont lehet. Semmi másra nincs szükségünk, csupán egy vízálló túrabakancsra. Mönichkirchenben a szabadidős tevékenységek között élvezhetjük a csúszópálya adta lehetőségeket, hiszen gyönyörűen belátható egy-egy szakadék vagy a hegyi panoráma. A lényeg, hogy a helyszíneket gyalogosan kell megközelíteni. Ha valaki nem szeret síelni vagy snowboardozni, a pályák mellett kialakított játszótéren, szabadidős programokon töltheti el az idejét.

A síelés már rég nem a gazdagok úri kiváltsága! Jó felszereléseket lehet kapni, ezekkel akár egy-két napra vagy csupán néhány órára is kiruccanhatunk. Ausztria számos lehetőséget biztosít számunkra. Gyakorló- és tanuló pályákön sajátíthatjuk el a sízés alapjait, aztán pedig jöhetnek a nehezebb szakaszok. Dóri Mönichkirchen, Mönichwald, St. Jakob

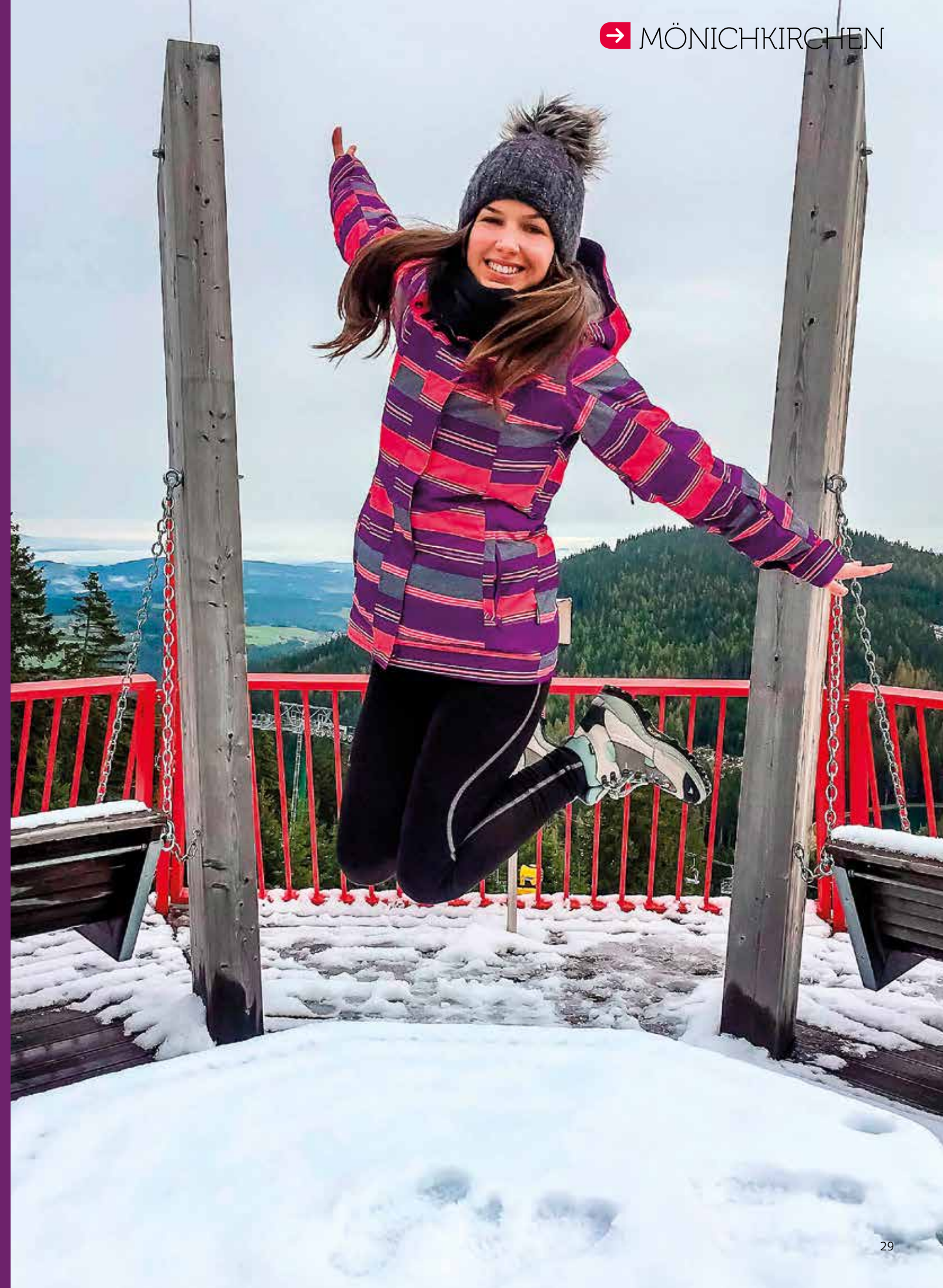
sípályáit ajánlja. Örömmel említette, milyen sok kicsi gyakorol a hóban. Ők még nagyon gyorsan el tudják sajátítani a sport alapjait. Gyorsan fordulnak, nincs félelemérzet bennük.

Az edző felhívja a figyelmet arra, hogy ilyenkor se feledkezzünk el a folyadékpótlásról, mert ugyan a hidegben nem kívánjuk a vizet, mégis muszáj gondoskodni erről, hiszen kiszáradhatunk. A hegyi sportok között több veszélyt rejt magában a snowboardozás. Mivel a lábak fixáltak, figyelni kell arra, hogyan is dobjuk el magunkat egy veszélyes helyzetben, hiszen a két láb nem mozog szabadon. A síelést talán ajánlja inkább a kezdőknek, mert a bakancsot rögzítő kötés balesetnél leold a lábról és elszáll a lé, így ez a sportág kevésbé sérülésveszélyes.

Kedvelt téli sport a korcsolyázás, nemcsak a városi műjégpályákat ajánlja a szakember, de a hegyi tavakat is. Ezek a sípályák melletti vízgyűjtő tavak befagynak, síklás közben gyönyörű kilátás nyílik a környékre. Dóri felhívja a figyelmet, hogy soha ne felejtsük el, csak a kijelölt helyeken lehet korcsolyázni a természetben.

Futni lehet télen is, de aki ilyenkor kezd, semmi esetre se mínuszokban induljon útnak. A hideg levegő ugyanis szó szerint leforrázhatja, elégetheti a légcsövét. Muszáj fokozatosan nekiállni. Hozzá kell szoktatni a sporthoz a szervezetet. Jó ötlet ilyenkor a profi szármaskok használata. Nem kendőt vagy sálát kell az arcunkra kötni, sokkal jobb az említett, erre a célra kifejlesztett eszköz.

Ha valaki bringával jár dolgozni és messze van a munkahelye, hordjon magával váltótárhát. A bicajra meleg nadrágot válasszon, sportcipőt, dzsekit, munka előtt pedig öltözzön csinosba. Dóri ismer olyanokat, akik Kőszegről Szentgottárdra betekernek a munkába. A munkahelyükön aztán lezuhanyoznak és átöltöznek, ennél jobb testedzés nem is kell. Hidegallergia ellen zsíros krémmel, az erős hegyi napsugárzás ellen fényvédőkkel kell védekezni.

Városi nomád

stílus

Jó meleg takaróba, puha sálba burkolózni volna jó! A téli csípős hideg elől mindenki a házba menekül, és egy bögre forró kakaót kortyolgatva mélázik a hosszú téli estéken. Néhány évtizede nagy divat volt a kötött pulcsi, hosszú sálak, mélyen a homlokba húzható sapkák idején minden kamaszlány tudta, mi az az egy sima, egy fordított. Sőt, volt olyan srác, aki karácsonyra combközépig érő kardigánt horgolt szíve választottjának. A kötésben, szövésben és horgolásban egyébként van valami romantikus. Mondjuk, mintha az a méternyi sál Penelopé folyton felbontott szemfedője volna. Vagy a várakozás metaforája, hiszen a fiatal asszonyok gobelint varrogatva, kendőt hímezgetve várták haza szívük választottját a soha véget nem érő háborúkból. Benne volt a visszatérés ígérete és a kézimunka egyúttal az eltelt idő hosszát is megmutatta a megfáradt vitéznek.

Kézzel, száz százalék pamutból készült csodálatos alkotások Petrushka munkái. A gyapjú nemcsak puha és kényelmes, de környezetbarát is. Mint ismert, sok különböző hosszúságú szálból áll. A pehelyszőrök vékonysága határozza meg a gyapjú minőségét, értékét. A legfinomabb, legpuhább szál 14–19 mikron átmérőjű. A nyersgyapjú finom tapintású, nagyszerűen köthető, a rostszálak érintésre különválnak. Tapintásra összeállnak, ezt hívják felületi nemezelésnek. A belső rostszálak tartják a belső levegős részt, a külsők pedig egyfajta hálót alkotnak, hogy azok ne tudjanak a textúra belsejéből kibújni. Innovatív kivitelezés, hagyományos kötésteknika, a játékosság és a minimalizmus harmóniája a városi nomád stílus.

A stíl

SZÖVEG: SZIGETI ANDRÁS
KÉPEK: VARGA JÓZSEF ZOLTÁN ÉS GELNER LORÁND

Pomozi Péter élőlényként
tekint a ruhákra

US maga az ember

Pomozi Péter legutóbb Hajas László bemutatóján hívta fel a figyelmet magára, hiszen a fiatal tervező varázslatos kreációit viselték a sztárfodrász modelljei. Legtöbben mégis úgy emlékezhetnek rá, mint arra a fiatalemberre, aki Medveczky Ilona művésznőt öltöztette különleges estélyi ruhába. Lapzáratánkkal egy időben pedig másodszor is megnyerte a Marie Claire magazin Év fiatal tervezője közönségdíját.

a dívát 2015 őszén kereste fel, az egykori revütáncos pedig azonnal igent mondott, mivel már tudta előre, hogy Péter fel fogja keresni. A média le is csapott a témára, de Péter nem először került az érdeklődés fókuszába. Amikor 2014-ben megnyerte a Marie Claire Az év fiatal tervezője pályázat közönségdíját, sokan megismerték a nevét. Az áttetsző tüll, a sok fodor és a bőrvirágos ruha elegáns és nőies volt, de volt benne valami kislányos is. A tervező szerint ez volt benne a halvány perverzitás. A közönségdíj elnyerése óta a Pépo néven piacra dobott modelleket megismerte az ország. Saját bevallása szerint tényleg a már említett tüllös, fodros, ugyanakkor kislányos alkotások jellemzik ízlését leginkább. Az anyag textúrája, azok elkészítésének módja, a különleges szabásvonalak, a szimmetria, az izgalmas, új technikák lenyűgözik, ezért is iratkozott be egy francia divatiskolába. Nem igazán nyerte el a tetszését a képzés, mégis azt vallja, fontos, hogy a tervezők megtanulják a szakma alapjait. Péter gyerekkorában is vonzódott a divathoz, eleinte lepedőbe csavarta a modelljeit. A család legifjabbjai pedig a világ legtermészetesebb módján vonultak végig a szülőkből álló közönség előtt. Az iskolában már nehezebb volt a helyzet, hiszen egy egyházi gimnáziumban nem mindig jár dicséret a különc öltözködésért. A kamaszkori lázadások kelléke volt a mélyülepű vagy épp rikító piros répanadrág, furcsa pulcsik, trikók. Lassan, de biztosan kialakult a fiú ízlése, saját stílusa. Nemcsak a tanárban, de az igazgatói irodában is gyakori

vendég volt. Előfordult, hogy könyörögtek, összedobják neki a „normális nadrágra valót”.

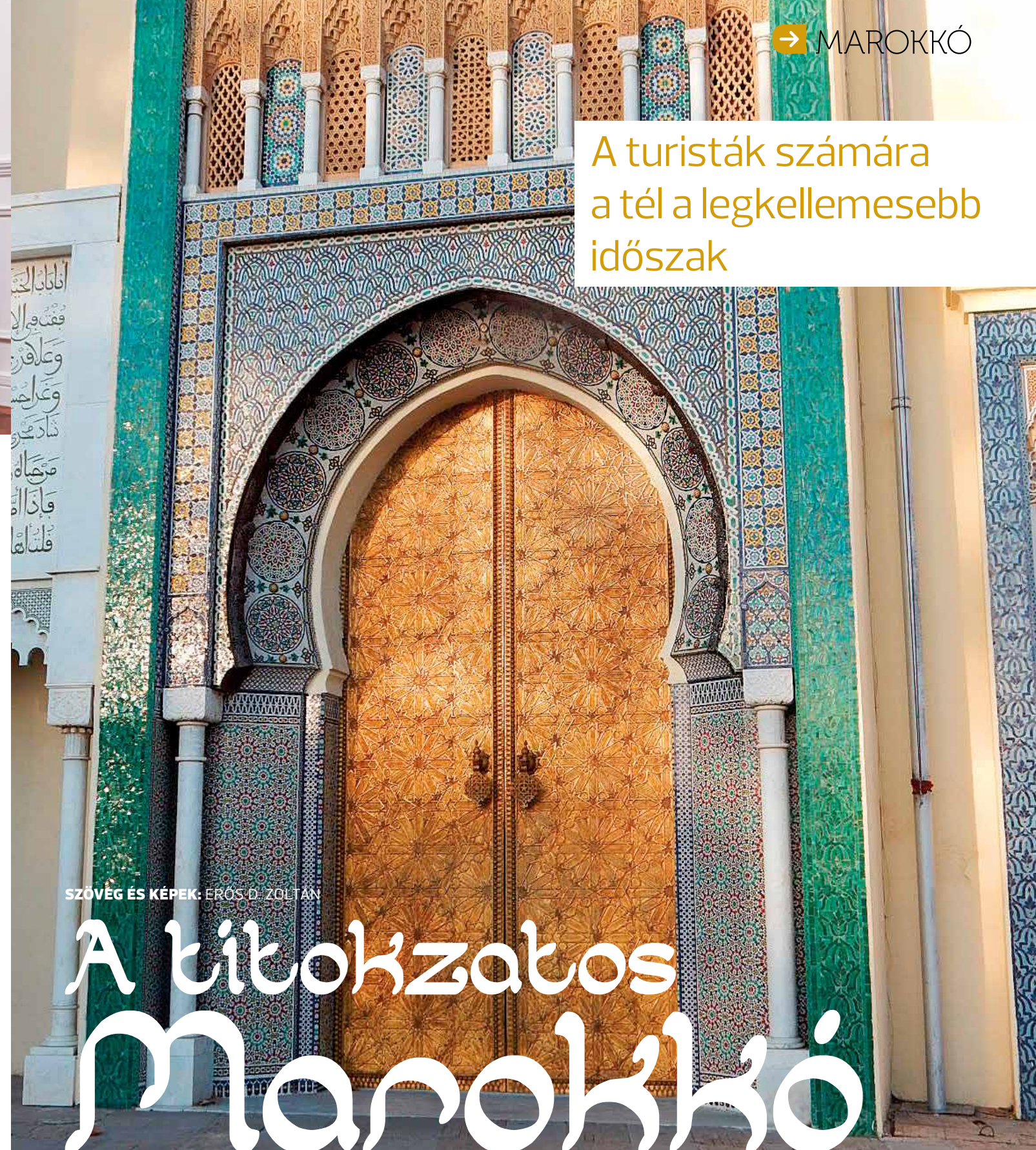
A tervező számára nem az volt a fontos, mit visel, hanem az öltözködés lélektana. Az önkifejezés vágya. Míg kicsiként nagymamája készítette ki a ruháit, később már jó érzéssel válogatott.

A tanulással nem volt baj, hiszen a reál tárgyak nagyon mentek neki. Matematikából például dicsérettel írta meg az emelt érettségit, fel is vették az ELTE matematika-fizika szakára. Döntéshelyzetbe került, de tudta, ha meg akarja valósítani az álmát, nagyot kell ugrania az ismeretlenbe. A divatiskola mellett folyamatosan tervezett, célja, hogy minél szélesebb körben tudja megismertetni saját brandjét a közönséggel. Elvetemültség, kreativitás és elvontság is szükséges szerinte ahhoz, hogy valakiből jó tervező váljék. Úgy véli, a francia és az amerikai divatvilág moguljai diktálják a trendet. Péter nem akar tömegcikkeket gyártani, kifejezetten elegáns, minőségi holmikat akar kiadni a kezéből.

Divatlapok szerint a Pépo ruhák jellegzetessége, hogy azok meglepőek. Alkotójuk nem ruhaként tekint rájuk, hanem műalkotásként. Sérülékenyek, nem használati eszközök, mindegyikhez külön útmutató van. Van olyan, amelyiket csak fektetve lehet tárolni, de olyan is, amelyiket szigorúan csak vállfára akasztva. Mindig van bennük valami innovatív. A tervezőnek nincsenek magyar példaképei, mert számára azok jelentik a mércét, akik Franciaországban vagy Amerikában alkotnak. Szerinte náluk érezni azt a fajta kreativitást és elvontságot, ami szükséges ehhez a szakmához.

Péter jelenleg szabászatot tanul és folyamatosan alkot. Imád mindent, ami extravagáns. A különleges, egyedi megrendelések között szerepelt dr. Saághy Ágnes Német Gazdasági Bálra készített nagystélyije és egy esküvői szett is, amit egy meleg párnak készített. A két öltöny érdekessége az volt, hogy a nadrág csak térdig ért. Imádja a fűzőt, a különleges karcsúsítási technikákat, és bizony nem hiányozhat a modellek fejről a speciális maszk. A kreációira ugyanis valódi élőlényként tekint.

A turisták számára
a tél a legkellemesebb
időszak

SZÖVÉG ÉS KÉPEK: ERŐS D. ZOLTÁN

A titokzatos Marokkó

Marokkó a magyar turisták egy jelentős része számára még felfedezésre vár. Pedig az ország varázslatos a királyi városaival, a való világot tükröző óvárosaival, bazárjaival, történelmi emlékeivel, természeti szépségeivel, hosszú-hosszú óceánpartjával, no meg a világ legnagyobb szabadtéri éttermével, a marrakeschi főtérrel, rengeteg érdekességet kínál. A téli időszak, amikor 15–25 fok között van a nappali hőmérséklet, kiválóan alkalmas a turisták számára a biztonságos, nagyon sokszínű, vendégszerető ország felfedezésére.

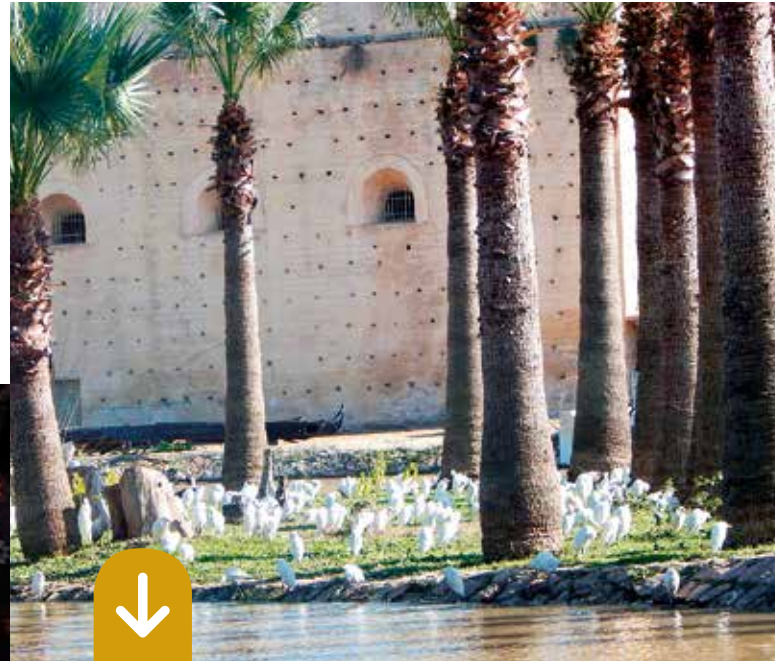
Főételre várva egy marokkói étteremben. Az előételt rendelés nélkül hozzák. Ennek elmaradhatatlan eleme a helyben termelt olivabogyó, a frissen sült kenyér, amelyhez egyéb finomságokat is kínálnak. A marokkói konyha legismertebb étele a kuszkusz, amelyet cserépedényben, birka- vagy csirkehússal, sok zöldséggel készítenek. A másik a tagine, amely gyakorlatilag annak a speciális edénynek a neve, amiben főzik. Ez lényegében egy gazdagon fűszerezett, tyúkhúsból, ürücombból vagy galambból, zöldséggel gazdagon dúsított egytálétel.

A rendszerint sok kilométernyi hosszú marokkói bazárokban minden kapható, amire csak az embereknek szüksége lehet. Meg az is, amire nincs szüksége, de megpróbálják rájukmálni az árusok. A bazárok reggeltől estig zengenek a kikiáltóktól. Alkudni pedig kötelező, mivel az induló ár rendszerint jóval magasabb annál, mint amennyiért végül hozzájuthatunk a kiszemelt portékához. A bazárban reggeltől késő estig zajlik az élet, az egyes szakmák mesterei gyakran helyben készítik eladásra szánt termékeiket is.

A riad egy tipikus marokkói szálláshely elnevezése. Ezekből az utca felől csak a falak és a bejárat látható. Belül, az épület középpontjában van egy díszes udvar, körben pedig rendszerint két-három szinten helyezkednek el a szobák. Egy-egy riadban 4–6 szoba van, s rendszerint családi vállalkozásban működtetik. Vannak szállodák is, amelyek ebben a stílusban épültek, de ezek azért teljesen nem tudják visszaadni azt a hangulatot, ami a hagyományos családi riadokban érzékelhető.

A fezi nagy nyüzsgésből kicsit kimenekülve nemcsak a helyiek, de a turisták is szívesen kapcsolódnak ki az óváros tözsomszédságában lévő, gazdag növényállománnyal rendelkező parkban, a Jarden Jnan Sbilben. Itt a téli napsütésben a madarak is szívesen napoznak. Ebben az időszakban egyébként Marokkó is a gólyák kedvenc tartózkodási helye. Különösen szívesen fészkelnek a különböző romokon.

A mór építészek stílusát Marokkószerte mecsetek, paloták, karavánszerájok és iskolák sora viseli magán. Jellemzőjük a viszonylag egyszerű elrendezés, boltívek roppant változatossága, hegyes és hagymakupolás tornyok, a síkdíszítés gazdag alkalmazása. Legszebb alkotásaik közé tartozik a fezi Bou Inania medresze és mecset, a rabati Hasszán torony, valamint a marrakeschi Koutoubia mecset.

A fezi zsidótemető a világ legszebb temetkezési helyei közé tartozik. A régi zsidónegyed szélén, egy ma is aktív zsinagóga mellett, egy körbezárt területen található, belépőjegy ellenében látogatható sírkert. A fal mögött a fehér, legömbölyített tetejű kőírok végtelen sora látható. Itt nyugszanak azok a zsidók, akik évszázadokon át Fezben éltek. A temető mögött egy völgy van, azon túl pedig meredek hegyek jelentik a háttér.

Marokkó folyékony aranyát, az argánolajat nemcsak a bazárokon, hanem az elegáns üzletekben is árusítják. Az Atlasz lábánál lévő őshonos argánfák bogyóiból készítik. Száz kilogrammnyi termésből mintegy liternyi olaj nyerhető, ezért nem éppen olcsó. Nagyon jó koleszterincsökkentő, étkezési célra a dió ízű, pörkölt változatát használják. Magyarországon inkább a kozmetikai célú hasznosítása az elterjedt, mivel összetevő alapján kiváló bőr-, haj-, arc- és körömápoló tulajdonságokkal rendelkezik.

SZÖVEG: SZEKÉR DÓRA KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

KÖNYVEK a titkos vágyainkról

A szürke ötven magyarul

Nem írói álnevén mutatkozik be, de kéri, a cikkben Mira Sabóként emlegessük, hiszen az olvasók így ismerhetik. Energikus jelenség és rendkívül szép. Sötét haja a vállára lóg, fekete ruhát visel, és épp a kezét krémezi, amikor belépek a szombathelyi Café Tea kávézóba. Előtte laptop, mellette egy régi barát. Akárha az otthonában fogadna.

Itt írok mindig. Ez a törzshelyem. Korábban dolgoztam máshol is, de itt a legjobb. Nyugalom van, ha látják, hogy épp sztoriban vagyok, békén hagynak. (nevet)

Egy hátsó asztalhoz húzódunk, rendelünk, aztán kezdjük az elejéről. Mira azt mondja, mindig is írt.

Az Amíg kinyílik a szemünk című könyvet tíz évvel ezelőtt vetette papírra, aztán elsüllyesztette, mert úgy gondolta, erotikus tartalma miatt nehezen lehet piacra dobni, akkoriban kockázatos vállalkozás volt ilyesmivel jelentkezni. Aztán sorra jöttek a könyvek, egy idő után elküldte azokat a kiadóknak, és türelmesen várt, hátha egyszer csak megcsörren a telefon.

– Nem volt könnyű a várakozás, hiszen sok helyről válasza sem méltattak. Kezdetben azt javasolták, adjam ki én, saját zsebből, aztán, ha elfogy, beszélhetünk a folytatásról. Kaptam olyan ajánlatot is, amelyet meg nem akartam elfogadni.

Megtudom, ezer példányt egymillió forintból ki lehet hozni, és talán jobb belevágni, mint várakozni az idők végezetéig. Az első könyv megjelentésekor Mira – ahogy ő fogalmaz – gerillamarketingbe kezdett. És mivel a világ könyvpiacán is egyre több erotikus regény fogyott, úgy érezte, érdemes ebben a témában utazni. A közösségi oldal arra is jó volt, hogy megtalálja őt a kiadó, amely végül megjelentette a regényt.

A Facebookon rengeteg jó visszajelzést kapott az olvasóktól is. Több mint ezer példányra érkezett megrendelés. Az élet úgy hozta, hogy a család Máltára költözött, az idilli környezet inspirálta a szerzőt, megszületett hát a könyv második része. Öt évvel ezelőtt fejezte be a folytatást. November végén pedig már a boltokban volt a dr. Farkas bárányai (Művelt nép) című könyv is. **– A Farkas himsovinisza kötet. Próbáltam minél valószerűbben visszaadni egy férfi nézőpontját. Amikor odaadtam egy barátomnak, azt mondta, igen, elég hitelesre sikerült. (nevet)**

A szürke ötven árnyalata című regény megjelenése előtt nem vágytak az emberek ilyenfajta bevállalás könyvre. Az erotika, a szexualitás kendőzetlenül nem lehetett témája egy könyvnek. Mira szerint muszáj figyelni, hogy az ember ne menjen el az öncélú vulgaritás irányába.

– Az erotika az életünk része, kihagyhatatlan hát minden történetből. Nem lehet azt megtenni, hogy egyszerűen magunkra húzzuk a takarót, és a fejezetnek ott legyen is vége. Azt gondolom, hogy beszélni kell róla. Titkon mindenki gondolatában ott van ez a téma.

A szerző úgy véli, aki ilyen regényt olvas, egy másik életben akarja érezni magát. A szörnyűségekkel is azonosul, esetenként pont azért oldódik fel, mert rájön, legalább ilyenfajta szenvedéssel nem kellett találkoznia. Szóba hozom az irodalmi hagyományból ismert erotikus témájú könyveket, Boccacciótól De Sade márkin keresztül egészen Jelinekig vezet az út. Az erőszakról a legnehezebb beszélni.

– A szexuális kapcsolat is szerződésen alapul. Az erőszak is lehet az aktus része, de ismerni kell a másik határait. Amikor írok, átélem a hőseim sorsát, én vagyok, akit megerőszakolnak és az erőszaktevő is. Lehunyom a szemem és igyekszem belehelyezkedni egy szituációba.

A kisgyerekes anyuka kiegyensúlyozott házasságban él, azt mondja, minden tekintetben konzervatív értékeket vall. Különös helyzet, amikor egy aktus leírása közben, a fürdőszobából kiált a férje, hogy: „Drágám, bújj ki a sztoridból, mert meg kell fürdetni a gyereket”. Szerencsésnek vallja magát, mert a párja támogatja, segíti, büszke rá, és örül a sikereinek. Igaz, volt már, hogy társaságban megkapta, miféle dolog az, hogy az asszony ilyen vad témáról ír könyvet, de nem törődik vele. Az irodalom a fantázia világa, nem a hétköznapiak

dokumentuma. Erotikus regény írójaként gyakran kerül szembe olyan kérdésekkel, vajon a sztorikat a saját életéből meríti-e. Ezen csak nevet. A fantázia a történeteinek a legfőbb ihletője. Fontos persze a saját testével való kapcsolata, hiszen úgy véli, ezek a könyvek nőknek íródnak elsősorban.

– Teljesen más egy ilyen kapcsolatban élni, mint csupán fantáziálni róla. Az ember az olvasás során megússza a rizikót. Nincs tétje, csupáncsak a fejünkben léteznek a történet. Az olvasó nem feltétlenül akarja ezt mind átélni, amikor írom az eseményeket, látok mindent, mintha egy film volna. Nézni nem fáj, benne lenni viszont igen.

Umberto Ecót idézem, aki azt mondta, aki sokat olvas, lehetősége van arra, hogy több életet is megéljen, aki nem olvas egyáltalán, csupán egyetlen életet él meg, a sajátját. Mira szerint ő maga is így van ezzel. A figurák megírása közben van ideje, alkalma átgondolni bizonyos helyzeteket, igenis hatnak rá azok a szituációk, amelyeket papírra vet.

– Nézd, én nem úgy írok, mint egy képzett író. Nem dolgozom ki előre a karaktereket és nem időrendben épülnek meg a történetek. Epizódokat készítek először és azokat rakosgatom, mint egy kirakót. Sokszor nem tudom, mi lesz a sztori vége. A Farkasnak mondjuk először a végét írtam meg, de nem ez a jellemző.

Mira szerint, mi nők minden helyzetben finomkodunk. A női írás szerinte ezért különbözik a férfiak által készített szövegektől, mert bizony máshogy gondolkodik és érez egy pasi. Aszerző szerint ezt idővel megérzik az olvasók. A különböző nézőpontokkal jó tehát eljátszani. Könyveit nem ajánlja tizennyolc éven aluliaknak. Amikor anyukák dedikáltatják kislányaiknak a köteteket, mindig hozzáfűzi, nem ajánlja azokat olvasásra, csak ha már megérték rá a lányok. Amikor azt kérdezem, mi lesz, ha a lánya veszi kézbe a regényeit, frappánsan válaszol, miszerint nem tudja, de hogy túl korán nem történhet meg, azt biztos, ugyanis a szülő felelőssége, mit olvas a gyereke. Nem állom meg a kérdést, hogy vajon pornográf szövegek-e a Sabo-regények.

– Nézd, igen. Az én könyveim egyértelműen vágykeltőek. Most kérdezheted, hogy egy erőszakos közönsülésre vajon ki vágyik, de erre is megvan a válasz. Az agyunk a legnagyobb erogén zónánk. A titok a vágyainkban keresendő...

Amíg kinyílik a szemünk – A Birtoklás–trilógia 1. része

A közel ötszáz oldalas regény főszereplője, Szofi kedvenc kávézójában megismerkedik Tamássy Áronnal. A gazdag férfi megszerzi a lányt, behálózza, rátelepszik, és beteges szerelmével magához láncolja. Amikor azonban Szofi ellentmond neki, a férfi erőszakossá válik. Áront a kritikusok Christian Grey-hez hasonlítják A szürke ötven árnyalata című könyvből, amely óriási sikert hozott az írójának, E. L. Jamesnek. A férfi–nő kapcsolat legmélyebb bugyrait ismerhetjük meg egy

különleges alárendelt kapcsolaton keresztül. A szöveget egy író, János nézőpontjából olvashatjuk el. A regénybeli szerző azokat a részeket meséli el, amelyekben Szófia nem lehetett ott. A szöveg megmutatja Szofi és Áron nézőpontját egyaránt. A férfi főszereplő és annak testvére, Zsolt szexuális szokásait, a felső tízezer fényűző életét, motivációját. A regényből mégis egy erős nő képe rajzolódik ki, aki egy szorongató kapcsolatból képes kitörni és szabadon élni tovább.

SZÖVEG: JÁRAI ATTILA **KÉPEK:** ZERGI BORBÁLA, NÉMETH RICHÁRD

Te én vagyok

Ikrek – tengeren innen és túl

Kinek ne jutott volna még eszébe, milyen hasznos lehet egy ikertestvér, aki bizonyos helyzetekben a helyünkre lép. Keresne helyettünk állást, letenné a nyelvvizsgát és vállalná a büntetést, ha berúgjuk az ablakot. Arra ne is gondoljunk, hogy lenyúlná a barátnőnket, mert lelkiismeretünk megnyugtató-sára mantrázzuk csak egy kicsit: a nők tutira kiszagolják az ilyesmit. Mindent összevetve megállapítható, hogy ikreknek lenni jó.

Vas megyében rájöttek erre és évente rendeznek ikertalálkozót. Eleinte a település neve adta az esemény apropóját, később kiderült, Ikervár nemcsak kéttornyú váráról kaphatta a nevét. A település polgármestere, Pásthly József elmondta, az ezernyolcszáz lakosú faluban húsz ikerpár él. Összel tehát hagyományosan megrendezik a fiesztát, amelyre nemcsak a környékről, de az egész országból érkeznek ikrek. Kicsik babakocsiban, szüleik karján, a nagyobbak egyforma ruháscsúban lépnek színpadra, de vannak felnőttek és persze aggkorúak is. A kétpetéjű párokkal egyszerű a dolgunk, mert könnyű őket megkülönböztetni, az egypetéjűeknél azonban tréfát űz velünk a sors. Előfordul, hogy hosszas trécelés után sem sikerül eltalálni beszélgetőtársunk nevét. Ha szerencsénk van, segít egy anyajegy, eltérő frizura, különböző öltözk, ha nem, marad a találgatás, a kételkedés és a nagy nevetés, hiszen gyakran előfordul, hogy beugratnak minket. – Tudta, hogy kettő? – kérdezte az orvos. – Én meg csak álltam ott megkövülten, kérdeztem: Mi kettő? Bepánikoltam rendesen, a férjem meg sírt – kezdi a kicsik történetét Konticsné Szanyi Zsófia.

Dorka és Regina születése előtt lehetett számítani arra, hogy a házaspárnak szülehetnek akár ikrei is, hiszen a férj családjában előfordult ikerszülés. Az édesanya mégsem gondolt erre, aztán a tizenkét hetes vizsgálaton eldőlt, két kis szív hangja vert hevesen a pocakban. Zsófi már a huszonkettedik héttől a kórházban feküdt, míg végül a harmincharmadik hétre életet adott két kislányának. Számítottak erre, tüdőerlelő injekcióval erősítették a kicsiket, nem is kellett őket lélegeztetőgépre kapcsolni. Még a más-

fél kilót sem érték el, olyan picikék voltak. Mohón ettek, a szoptatás felért egy versenyfutással. Együtt ettek, egyszerre kellett pelust cserélni mindkettőnél, csak az alvás nem ment így, felváltva bömböltek éjjel, így az édesanya hol egyiket altatta, hol a másikat. Szép nagylányok lettek. Tizenhárom évesen mosolyogva hallgatják anyjukat. Dorka a kezdeményezőbb, mesél arról, hogy mindemből kettőt kellett nekik venni. Volt két plüssdelfin, és persze ugyanígy két baba, egyforma mindemből. Együtt jártak oviba, játszóterre, padtársként teltek a napok a suliban, külön még bulizni se mentek. Dorkát csak az idegesíti, ha Regina Tóth Andi számát üvölteti századjára is, de egyébként nagyon jó tesók. Bárkit

HANNA ÉS KARINA SZERET EGYFORMA RUHÁBAN JÁRNI. FELMENŐIK KÖZÖTT KÉT IKERPÁR IS VAN

Testvérem indult felelni, de a tanár rájött a turpisságra, és ha kedvesen is, de mondta, hogy őt aztán nem ejtjük át

KONTICS REGINA ÉS DORKA ÉDESANYJUKKAL, ZSÓFIÁVAL AZ ŐSZI IKERTALÁLKOZÓN

megkavarnak a külsejükkal, egyedül a testnevelőnek van szerencséje, mert kézilabdaedzésen kiderül a turpisság, Regina ugyanis balkezes, Dorka pedig jobbal dob.

Az étkezésben egyformán válogatóság. Szinte ugyanazt szeretik és utálják. Az utóbbira egyértelmű a válasz: a tökfőzeléket. Hiányoznak egymásnak, a ruháikat nem cserélgetik és sokat gondolkodnak azon, hol is folytassák tanulmányaikat.

– Az idősebb én vagyok, fél órával – kezdi a történetet Barbalics Gyula. Négyévesek voltak a nagyok, amikor az ikrek, a kis Gyula és Mária a világra jöttek. Ahogy ők emlékeznek, a fél falu összefutott a hír hallatára. Nem is tudták akkor még, mit jelent a szó, iker. Akkoriban nem volt ultrahang, jött a bába, és tapintásra mondta meg, úgy sejti, két baba van a mama pocakjában. Az édesanya tudta,

érezte, hogy dupla öröm elé néz. Összesen tíz gyereknek adott életet Kálmán Etelka, aki egy gyermekét elveszítette a hat fiú és a négy lány közül. Aki akkor csupán hároméves volt. 1947. augusztus 20-án adott életet az ikreknek, majd 1951. szeptember 7-én szintén ikreket szült. Meghallgatjuk a kedves történeteket arról, hogyan védték egymást a gyerekek, milyen nagy szeretetben és buzgó vallásossággal nevelték őket a faluban. István és János nagy figyelemmel óvta a kisebbeket.

– Amennyivel többen voltunk, annál nagyobb volt a szeretet. Olyan volt édesanyám, mint egy miniszter. A bátyáimat tisztelnem kellett mindig. Legkedvesebb emlékem, amikor mint egy rikkancs hívtam őket ebédelni – meséli nevetve Mária.

Gyulának fogta a kezét és mentek iskolába. Télen lovas kocsival jártak, nyáron biciklivel. Néha az öregasszonyok csapták össze a kezüket és mondtak, nini ezek itt ikrek. De semmi különösét nem találtak ebben. Laci, Jóska, Jancsi, Annuska, Erzs, Anna, Pista, Lajcsi, Gyula, Marika nagyon jó testvérek voltak. Az ikrek összetartottak, telefonon sokat beszélnek most is, gondolatban együtt vannak. A bajt megérik, olyankor azonnal segítik egymást, talán a sok együtt töltött év teszi. Még aludni sem akartak soha külön, a

KREMSEK CSABA ÉS MIKLÓS, VAGY AHOGY MINDENKI ISMERI, MIKU ÉVENTE CSUPÁN NÉHÁNY ALKALOMMAL TALÁLKOZNAK. TELJES AZ ÖSSZHANG, CSAK A FOTÓ KEDVÉÉRT VERSENGENEK

supiban töltötték az éjszakákat, ami nappal asztal volt, éjjel fiókszerű kihúzható ágylap, két nagy szalmazsákkal. Ezért voltak egy időben skarlátosak, hiszen mindig együtt feküdtek.

Máriáéknál lettek ikerunokák, akik ötévesek múltak szeptemberben. Karina és Hanna igazi vagány ikerpár. Szeretnek egyforma ruhában járni. A zsiráfos és macis rugijuk még mindig megvan. Ikervárra járnak suliba, sokat veszekednek, de gyors a békülés. Hannika az érzékenyebb és Karina a nagyobb hangú. Külön szobában alszanak. Egyikük a banánt szereti, másikuk a gombát, Karina rokizik, Hanna kézilabdázik.

Vannak persze, akik nem ilyen szerencsések. Ritkán találkoznak. Kremser Csabát és Miklóst, vagy ahogyan sokan ismerik, Mikut több mint nyolcezer kilométer választja el egymástól. Az ikrek huszonkét év óta évente csupán egyszer találkoznak. Miku Amerikában él, most épp Salt Lake Cityben négy gyermekével és amerikai feleségével, Csabi pedig maradt Szombathelyen. Szerencsénkre szeptember elején mindketten a városban voltak. Akkor tettük fel nekik kérdéseinket.

– **Nem hiányoztok egymásnak? Hisz az ikreket állítólag erősebb kötelék fűzi egymáshoz.**

Miku: Igen is meg nem is. Sőt, ahogy idősödünk, egyre jobban. Annak idején, amikor kimentem Amerikába, huszonegy éves koromban, pont akkor kezdtünk el távolodni egymástól. Addig sülvé-főve együtt voltunk, akkor pedig kezdett kialakulni a független életünk. Most, hogy már 44 évesek múltunk, sokszor előjön a téma, hogy mennyivel

sikeresebbek, hatékonyabbak lettünk volna, ha összefogunk, és az elmúlt évtizedeket is együtt töltjük.

Csabi: Azt azért hozzá kell tenni, hogy mindig akkor hiányzunk jobban egymásnak, ha valamelyikünk életében hullámvölgyek jönnek. Ha minden oké, akkor havonta egyszer-kétszer Skype-olunk, ha valamelyikünk nehézségekben megy át, akkor viszont naponta beszélgetünk.

– **Amikor még mindketten Magyarországon élettek, előfordult, hogy ugyanannak a lánynak udvaroltatok?**

Csabi: Sok vicces helyzetről tudunk mesélni, a párkapcsolatok viszont nem tartoznak ezek közé. Egyszerűen azért, mert a személyiségünk különböző, amit a lányok rögtön éreznek, ha közelebb kerülnek hozzánk.

Miku: Ebből adódott, hogy azok a lányok, akik kedvelték Csabát, nem annyira kedveltek engem, de fordítva is igaz!

– **No, akkor halljuk azokat a vicces történeteket!**

Csabi: Még a Kanizsai Dorottya Gimnáziumban történt, hogy megkértem testvéremet, feleljen helyettem angolból. Sokkal jobb angolos volt, nekem pedig szükségem volt az ötösrre. Kicseréltük magunkon a köpenyt (akkor még kötelező volt a köpeny), beigazítottuk a frizuránkat (akkor még volt frizuránk) és vártuk, hogy hívjon minket a tanár. Testvérem indult felelni, de a tanár rájött a turpisságra, és ha kedvesen is, de mondta, hogy őt aztán nem ejtjük át. A vicces rész azonban csak ezután jött, ugyanis elhívták a tanárnőt telefonálni, és mikor visszatért, nem vette észre, hogy mi már visszaöltöztünk, így azt hitte, hogy a felelő Miku már a visszaöltözött Csabi, és Miku megszerezte nekem az ötöst.

A BARBALICS TESTVÉREK MINDEN IKERTALÁLKOZÓN RÉSZT VESZNEK. AZ Ő CSALÁDJUKBAN KÉT IKERSZÜLÉS IS VOLT. ÉDESANYJUK ÖSSZESEN TÍZ GYERMEKNEK ADOTT ÉLETET: LACI, JÓSKA, JANCSE, ANNUSKA, ERZSI, ANNA, PISTA, LAJCSI, GYULA, MARIKA, ÍGY SZÜLETTEK SORBAN. VAN, AKI MÁR NEM ÉL KÖZÜLÜK. A RENDEZVÉNYRE EZÜTTAL NÉGYEN JÖTTEK EL A CSALÁDBÓL

SZÖVEG: NÉMETHY MÁRIA KÉP: EGYHÁZMEGYEI KARITÁSZ

Zarándokok a szegények pápájánál

A 25 éves szombathelyi karitással életükben először jutottak el Rómába

2016. november 10–13. Felejthetetlen négy nap negyven Vas megyei számára. Ekkor zarándokoltak el volt szenvedélybetegek és segítők a Szombathelyi Egyházmegyei Karitászt szervezésében Rómába, találkoztak Ferenc pápával. Ez a zarándoklat volt az idén fennállása 25. évfordulóját ünneplő Szombathelyi Egyházmegyei Karitászt jubileumi évének csúcspontja.

EGYHÁZMEGYÉNK ZÁRÁNDOKAI NOVEMBER 13-ÁN, A PÁPAI MISE UTÁN A SZENT PÉTER-BAZILIKÁBAN

a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2014-ben Szent Márton születésének 1700. évfordulójára emlékévet hirdetett hazánkban, majd a kormány a 2016. esztendő Szent Márton-emlékévvé nyilvánította. Veres András szombathelyi megyés püspök az évforduló alkalmából meghívta látogatásra Ferenc pápát Szent Márton szülővárosába, a mai Szombathelyre. Sokáig nem tudtuk, elfogadják-e a meghívást. A Szentatya végül nem jött el hozzánk, helyette Tours-i Szent Márton november 11-i idején napjára hajléktalanokat, nehéz sorsú embereket hívott meg találkozóra Rómába. A vatikáni zarándokutat a Fratello (Fivér) nevű, francia alapítású humanitárius egyesület szervezte. „Fedél nélküliek zarándoklata a pápához”. A Fratello Társaság így nevezte el a találkozót, amelyre négyezer zarándok érkezett november 11-én főként Európából, de Dél-Amerikából is. Köztük volt a Szombathelyi Egyházmegyei Karitászt negyven zarándoka. Útjukat komoly lelki felkészülés előzte meg. A zarándokok – a Szombathelyi Egyházmegyei Karitászt szombathelyi vagy kemenespálfi intézményeinek ellátottjai, volt szenvedélybetegek, munkanélküliek – és kísérőik háromszor gyűltek össze a római út előtt. Kiválasztásuknál az elsődleges szempont az volt, hogy mindannyian gyakorolják a vallásukat, az út előtt szentgyónáshoz járult valamennyi zarándok.

A Rómát sokszor megjárt, a kereszténység fővárosát kitűnően ismerő Várhelyi Tamás szentpéterfai plébánost kérték fel az út lelki vezetőjének. Ő rögtön az első, a zarándokutat megelőző találkozáskor tisztázta, mi a különbség a zarándokút és egy kirándulás között: a kiránduló kifelé halad, a zarándok útja viszont befelé, önmaga felé tart.

Valamennyi Rómába érkező zarándok álma látni a pápát. A négynapos zarándoklat résztvevőinek kiemelt figyelmet szentelt Ferenc pápa: kétszer is találkozhattak vele. November 11-én, Szent Márton ünnepén külön kihallgatást tartott számukra a hatalmas VI. Pál teremben. Ezen a hétezer embert befogadó helyen aznap négyezer ember gyűlt össze. A francia szervezők zenekarral, énekkarral szórakoztatták őket, közös éneklésbe vonták be a jelenlévőket, akik nemzeti zászlóikat lobogtatva felszabadult légkörben várták a pápát. Amikor Ferenc pápa belépett a terembe, üdvözlésgépet törtek ki, a szélső sorokból mindenki kezét akart fogni vele. Philippe Barbarin bíboros, Lyon érseke köszöntötte a pápát, tanúságtételek hangzottak el. A pápa katekézisében a pápa közvetlenül a zarándokokhoz fordult. Spanyolul beszélt. Bocsánatot kért a szegényektől minden olyan keresztény nevében, aki közönyösen megy el mellettük. A találkozó végén a pápa összefogózkodott hat szegény emberrel, s együtt imádkozott velük. Ezután a csoportok vezetőivel találkozott, váltott néhány szót. Tuczai Régvári Marietta, a Szombathelyi Egyházmegyei Karitászt igazgatója az audiencián olaszul mondta el, hogy Szent Márton Egyházmegyéjéből, szülővárosából érkezett a csoport, majd átadta a pápának az otthonról hozott ajándékot: a karitászt tevékenységét bemutató, ötven fotót tartalmazó, olaszul, angolul feliratozott albumot.

November 13-án vasárnap délelőtt részt vett minden zarándok a Szent Péter-bazilikában megtartott pápai szentmisén. Itt már haterem hallgatták Őszentségét, többen kivetítőkön keresztül a bazilika előtti téren. Ferenc pápa a szentmise homíliájában az emberi élet igazi értékeiről, igazi gazdagságairól beszélt. Azokról, amelyek nem múlnak el. Elfogadhatatlannak nevezte, hogy körünk társadalmába hozzászólt embertársaink leselejtezéséhez.

Miku: Számomra az egyik legviccesebb történet az volt, amikor Csabi már a főszuli hallgatója volt testnevelés szakon. Az egyik korai órájuk kézilabda volt és mivel előző éjjel buliban volt, megkért, menjek be helyette a kézilabdaórára. Na, most azt tudni kell, hogy ő jobbkezes, de én balkezes vagyok. Emlékszem, Gál László tanár úr el volt ájulva, hogy a Csabi milyen jól dob bal kézzel. A problémák csak akkor jöttek elő, amikor megkért, hogy a jobb kezemet is használjam.

– Milyen testvérek voltak gyermekkorotokban?

Miku: Eleven gyerekek voltunk, én voltam a visszahúzó-dóbb, Csabi egy fokkal vagányabb.

Csabi: A környezetünktől – ahogy visszaemlékszem – mindig megkaptuk a kellő tiszteletet, ami főleg annak volt köszönhető, hogy suliban vagy az utcagyerekek között egyértelmű volt, hogyha konfliktusba került bármelyikünk, az számíthatott a testvére segítségére.

– Sok előnye van annak, ha az embernek van ikertestvére, de van hátránya is?

Csabi: Elenyésző. Ami akkor bosszantó volt, az mára megszépült. Én például katonakoromban kaptam egy hét lakatanyafogságot azért, mert állítólag nem köszöntem a századparancsnoknak a hétvégi eltávozáson a Fő téren. Próbáltam menteni magam, hogy „Százados úr, az bizonyára az ikertestvérem volt”, de láthatóan nem hitt nekem.

Miku: Már amerikai egyetemistaként történt velem, hogy a baráti körömből néhányan elhidegültek tőlem. Nem tudtam az okokat, majd később mesélte Csabi, hogy ottjártakor az egyetemi campuson sétálgatva belefutott néhány srácba, akik szívesen beszélgettek volna velem, de ő csak köszönt

nekik és ment tovább. Gyanítom, azt hitték, én vagyok, és megsértődtek, hogy nem álltam le velük.

– Csabi, sok ismerőstől megkapod azt a kérdést, hogy miért élsz Magyarországon, ha az ikertestvéred Amerikában él? Gondolom a munkavállalási, letelepedési engedélyt is el tudná intézni. Többet lehetnétek együtt.

Csabi: Igen, sokan kérdezik, ráadásul van is letelepedési engedélyünk, zöldkártyánk. Éltünk kint családdal Iowa-ban, amikor a testvéremék ott éltek. A kérdés viszont nem ennyire egyszerű, pláne, amikor az embernek egyre nagyobbak a gyermekei, és én egy normális egzisztenciát biztosító állással rendelkezem itthon. Persze sosem tudhatjuk, mit hoz a jövő, de ha most felkerekednék és kiutaznék a családommal az USA-ba, akkor legalulról kellene mindent kezdeni és jó pár évig a társadalom alsó rétegébe tartoznánk. Ezeket is mérlegelni kell.

Miku: Persze, erről is szoktunk beszélni, de míg én már Amerikában érzem jobban magam, ő – úgy gondolom – Magyarországon.

– Miku, mi hiányzik neked a leginkább Magyarországról?

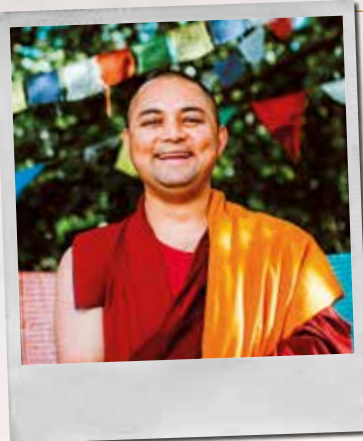
Miku: Soroljam? A toronyi kenyér, a kefir, a tarhonyás pörkölt, a Traubi, a régi barátok, akikkel beülhetnék egy kávézóba, meg persze még sok minden.

– Említettétek, hogy gyakran beszélgettek arról, hogy ös-szefogtok és közösen hoztok létre valamit.

Csabi: Igen, ennek az az oka, hogy az idő előrehaladtával egyre jobban érezzük, hogy kettő több, erősebb, mint egy. Ehhez, ha hozzávesszük, hogy az ember az ikertestvére-ben száz százaléig megbízhat, ebből az következik, hogy például az üzleti életben ez egy szerencsés helyzet lehet.

Legjobb mondatok

KÉPEK: TIMÁR GERGELY, ZERGI BORBÁLA

Drupon Konchok Padma Jigmet
– tibeti szerzetes

Mindig azt mondom, ha nincs jól valaki, az olyan, mintha egy majom ugrálna a fejében! Akik eljönnek a sztupához, legtöbbször azt kérdezik, hogyan kell magukat megismerni. Azért jönnek szerintem, mert a külvilág túl hangos számukra. Mindig azt mondom: Úgy kell tenni, mint a lámpának, amely világít. Csak akkor tudunk nyugodt életet élni, ha a belső sötétséget elűzi a fény. Arra kell törekedni, hogy a lámpa mindig felkapcsolva legyen.

Für Anikó – színésznő

Bereményi Gézához régi barátság fűz, magától értetődő, hogy őt kértem meg, írjon nekem dalokat. Géza igazi poéta, szövegeiben ott az egész 20. század. Ha valaki egyáltalán nem tud erről a világról semmit – mert valahol máshol élt –, de tud magyarul, ezekből a dalokból tökéletesen összerakja ezt a korszakot.

Dr. Záborszky Zita – osztályvezető főorvos

Ha az időseket nem állítjuk lábra napokon belül, öt-hat hét alatt elveszítjük őket. Egyetlen esélyük a túlélésre, ha nagy odafigyeléssel, kellő motivációval rehabilitáljuk őket. A siker pedig az, ha el tudják látni magukat később a saját otthonukban.

Mira Sabo – író

Teljesen más egy ilyen kapcsolatban élni, mint csupán fantáziálni róla. Az ember az olvasás során megússza a rizikót. Nincs tétje, csupáncsak a fejünkben létezik a történet. Az olvasó nem feltétlenül akarja ezt mind átélni, amikor írom az eseményeket, látok mindent, mintha egy film volna. Nézni nem fáj, benne lenni viszont igen.

13. galántai Esterházy Antal
– herceg

Képzelve csak el, volt már olyan látogatónk, aki azt hitte, koronában járkalunk otthon, és ha elfáradunk, a trónszékben pihenünk meg, pedig itthon mi is úgy élünk, mint bárki más. Tesszük a dolgunkat, fogadjuk az érdeklődőket, felügyeljük a kastély ügyeit.

Oroszy Csaba – festőművész

Számomra egy hely hangulatát az ott élők kisugárzása s a közösség határozza meg. Bárhol lehetnék festő, a békét vagy a háborút úgylis magamban hordozom. Akárhova megyek, ha béke van bennem, ott is béke lesz, s a háborút minden körülmények között kerülni kell.

SZÖVEG: LÉKAI OTTÓ KÉPEK: TIMÁR GERGELY

FORMA-1-ES mangalicák

Baumgartner Zsolt: Tenyésztő versenyzői licenccel

támaszkodunk Baumgartner Zsolttal és fotós kollégámmal Alsóújlakon a mangalicatelep nagy karámjának kerítésénél. Belátjuk az egész hatalmas területet, le a domb aljáig, az erdős rész széléig. Az állatok érdeklődve szimatolják a kamerát, barátságosak, figyelmük megoszlik köztünk és a feltúrt talaj között, amiben számomra rejtélyes módon időnként találunk valami ehetőt. Aztán váratlanul megugrik az egyik, a többi utána, és az egész díszes társaság elnyargal a telep másik vége felé, miközben a karám területéről egyre több állat száguld utánuk. Kérdően nézek a gazdájukra. Ez a falkaszellem, mondja, egy megriad valamilyen zajtól, aztán a csorda indul utána. Mutatja, hogy a mangalicák között vannak hatvankilósok, azokat már nem verik el az etetőtől a nagyobbak, és vannak tenyészállatok, egészen száznegyven, százötven kilósig. Tanulok tovább. Évente kétszer ellenek az anyadisznók, s amikor a szaporulat eléri a hatvan kilót, akkor kerülnek be ide, és gyakorlatilag a vágássúly eléréseig tartózkodnak itt. Nagyjából tizenöt hónap, amíg eléri ezt a súlyt. Az állomány tiszta, csak szőke és vörös mangalicák találhatók meg a telepen, ezek váltak be a legjobban, s ezekkel a fajtákkal tudták elérni a legjobb hús-zsír arányt, mondja Baumgartner Zsolt. Akiről az emberek többségének a Forma–1 és a Renault márka jut először az eszébe. Ő az egyetlen magyar, aki versenyezhetett ebben a kategóriában, s a lehetőségekhez képest nem is eredménytelenül, a 2004-es Forma –1-es amerikai nagydíjon pontszerző volt. Kérdezem, mi maradt meg a versenyzői múltból?

Maradt az élmény, mondja, s maradt a kapcsolatrendszer. Egy évben többször vesz részt bemutatókon, de ez olyan számára, mintha olyankor szabadságra menne. Már nem versenyez semmilyen szinten és semmilyen kategóriában, de van versenyzői licence, mivel ez feltétele ezeknek a bemutatóknak. Az ott vezetett autó olyan élményt kínál, ami tényleg csak olyan sorozatban érhető el, mint a GP2 vagy akár a Forma–1. Autentikus autók, egykori Forma–1-es kocsiknak az átalakított verziói, amelyekkel hasonló tempót lehet autózni. Ráadásul viszonylag sokat kell menni, nemcsak öt-hat kört, legutóbb Ausztráliában is öt napon keresztül, napi egy-másfél órát, nagyon intenzíven. Az egykori autóversenyző szerint a Forma–1 iszonyatosan nagy fejlesztési területe az autóiparnak, akár a hibrid technológiákat, akár a sokkal jobb hatásfokú, kisebb köbcentis motorokat nézzük. Ha megnézzük, milyen autók kaphatóak most a piacon és milyenek várhatóak, akkor azt látjuk, hogy ez részben a Forma–1 elmúlt öt-tíz évének az eredménye, és ez egyre inkább így lesz, mert egyre több a gyári csapat és egyre kevesebb a privát. Közben a mangalicák kiszáguldozzák magukat, mi pedig visszatérünk az autóversenyzés varázslatos világából a nem kevésbé csodálatos állattenyésztés világába. A Baumgartner-féle mangalicatenyésztés gyakorlatilag egy nagy olasz és egy kisebb szlovén céggel áll kapcsolatban, ez évi ötven-hetven darab állatot jelent a szlovének esetében, míg az olasz partnernek közel ötszáz darabos állományt adnak át évente. Arra álltak rá, hogy kiszolgálják ezeket a külföldi partnereket, ha belföldről érkezik megrendelés, elsősorban éttermek kérnek élő vagy hasított sertést, akkor nagyon szívesen szállítanak. A vágást egyébként egyedül a pápai húszüzem végzi a számukra, mivel az olasz partner technológiai előírását be kell tartaniuk, s erre nem sok vágóhid képes Magyarországon. Nem a technológia hiányzik, hanem inkább az akarat, mondja Zsolt, de éppen ezért a vágásoknál az ő személyes jelenléte még így is indokolt.

A vágást követően gyártáskész alapanyag megy ki az olasz partnereknek, lecsomagolva például a karaj, az összes húsrész, olyan módon, amilyen módon ők ezt elvárják. Közben sétálunk a hatalmas karám mentén. Itt középen szokott a vágáshoz a szelekció zajlani, mutatja Baumgartner Zsolt, itt zajlik az egyedi mérés, válogatás. A jövő hétfői vágásra itt hajtják meg a tenyészállatokat, az egyik részen beterelek a karámba, ahol van egy egyedi méréspont. Ott mérik és jelölik a megfelelő súlyú állatokat. Amelyik súlyhatár alatt van, az mehet vissza. A vágást megelőzően kapják meg a partnertől a specifikációt a vágáshoz és daraboláshoz. Amint a kamion megérkezik Olaszországba, nagy része a terméknek begyártásra kerül, a sonka „abstart” érlelésre megy, a tarja pedig Olaszországban két éve a legjobb tarja lett a „Gamberorosso” megmérettetésén a Baumgartner-féle alapanyagból. A minősítés során alapjában véve a készterméket értékelik, de ezáltal magát az alapanyagot is minősítik. A díjnyertes termék érlelt, kötözött, hálós tarja, amely speciális módon van befűszerezve. Hat hónap alatt érlelik, míg a sonkaféléket minimum tizenhat, maximum huszonnégy hónapig. Tovább sétálunk a karám körül. A lenti rész azért van így kialakítva, mutatja Baumgartner Zsolt, mert abban az erdős részben egy héten kétszer ki szoktuk hajtani az állatokat. Többször azért nem, mert akkor már olyan mennyiségű kárt csinálnak, hogy a terület nem tud újra regenerálódni. Az akác és az aljnövényzet annyira meg van már ritkulva, hogy ellátni a terület végébe. Most, hogy az évnek ebben a szakában már nem olyan intenzív a vegetáció, ritkábban engedik ki a mangalicákat. A terület hátsó részén zajlik a tenyésztés. A telep középső része a hízóállomány helye, leghátul pedig a vaddisznók vannak. Az a rész kifejezetten vadkertként üzemel, de itt nincs vadászat, csak élőállat-előállítás van, s annak az élve történő elszállítása zajlik. A vaddisznók nagy részét vadkertekbe viszik, s ez a belföldi, illetve az európai piacon kerül értékesítésre, oda szokták úgymond vérfrissítésnek, illetve alapanyagként vásárolni ezeket az állatokat. Ez egyébként sokkal kevésbé szaporá tenyésztésű, egy évben egyszer ellenek csak, sokkal kisebb létszámban, és sokkal kényesebbek, mint a mangalicák. Ha

jön egy hűvös februári, márciusi idő, amikor éppen az ellési időszak van, és a süldők közel vannak a talajhoz, könnyen megfáznak, és nagyon sok lehet az elhullás. Miközben beszélgetünk, azt várjuk, hogy egy spanyol kamion beálljon a telepre. Vaddisznókért jöttek. A hátsó területről befogó dobozban, egyenként hozzák majd előre az állatokat, mérik, pakolják őket. Huszonegy darabot visznek el, nekünk is izgalmas lesz velük hátul kergetőzni, mondja Zsolt, mert ezek most száz kilogramm feletti állatok, s eddig tőlünk csak legfeljebb ötven-hatvan kilós példányokat szállítottak el. A mangalicatenyésztést annak idején Baumgartner Antal, Zsolt édesapja indította el. Kezdetben

Rum környékén foglalkoztak tenyésztéssel, aztán átkerült a telep Alsóújlakra, a 8-as út mellé. A takarmányozásra szánt növények termesztése továbbra is a saját és bérelt területeken zajlik. Amit az állatok fölesznek egy szezon alatt, az ott mind megterem. A tartásterületeket pedig cserélik, hogy tudjanak rekultiválódni és a vegetáció újra tudjon indulni. A mangalica ugyanis mindent, ami zöld és rágható, elfogyaszt, a csigától kezdve mindenféle dolgot össze tudnak szedni a területen azon kívül, amit a napi kétszeri etetés során a boxokban kapnak. Vagyis van bőven számukra természetes takarmány is. Sok zöldet azonban nem ehetnek, mert akkor a szalonnájuk túl puha lesz, és ez a késztermékeknél problémát okozhat, a szalonna szinte kifolyik ilyenkor a termékekből. A tenyésztést továbbra is Baumgartner Antal tartja kézben, Zsolt pedig a kereskedelmet, az Olaszországból visszahozott kész termékek és az élő állatok forgalmazását. A szlovén partnerrel is ő vette fel a kapcsolatot. Dicséri őket. Nagyon kedves kis kézműves vállalkozás Muraszombaton, tehát viszonylag közel van Alsóújlakhoz, Zala megye és Szlovénia határán. Nagyon jó szemléletű Kodila úr, a tulajdonos, aki sok minden más mellett két-három éve kezdett mangalicával is

A díjnyertes termék érlelt, kötözött, hálós tarja, és speciális módon van fűszerezve. Hat hónap alatt érlelik

foglalkozni. Mivel eléggé hullámzó volt az alapanyag minősége, ezért fordult végül Baumgartnerékhez. Együttműködnek a termékfejlesztésben is. Elkezdődött a próbagyártás, februárban, márciusban már meg tudják kóstolni az első sonkákat. A szlovének ízvilága kicsit közelebb van a magyar ízvilághoz meg a magyar termékkészítéshez. Kodila úr egyébként magyarul is beszél, vannak magyar felmenői is. Ráadásul starter technológia nélkül dolgozik, s ha jók lesznek a késztermékek, akkor előbb-utóbb vagy az ő termékeként, vagy saját termékként meg fog jelenni a piacon, de ezt egyelőre Baumgartnerék nem érzik olyan sürgetőnek. Az olaszok, akik vásárolnak Baumgartneréktől, eredetileg csak sonkát kerestek, de aztán annyi fantáziát láttak mind a szalonnában, mind pedig más

termékekben is, hogy gyakorlatilag az egész sertést megvásárolják és feldolgozzák. A piaci jelenlétet lehetne még növelni, de a minőség szempontjából nagyon vegyes a magyar mangalicapiac. A spanyol és az olasz jelenlét mellett a szlovén partner is eléggé aktív a német és az osztrák piacon is. Van tehát érdeklődés, de nem ipari mennyiségben, hanem inkább kuriózumként. Felértékelődött a helyi termék kategória, a helyben gyártott specialitások. A szlovén partner például a gyártóhelyen lévő üzletben árulja a késztermékeit, tradicionális nádtetős, agyagfalas, muravidéki épületben alakította ki az érlelőjét, teljesen természetes körülmények között, minimális technikákkal, a vályogház természetes adottságaival. Baumgartner Zsolt szerint ennek van jövője a piacon.

Nem a technológia hiányzik, hanem inkább az akarat

A MANGALICATELEPEN OTTJÁRTUNKKOR IS JÓ VOLT A HANGULAT. BALRÓL BAUMGARTNER ZSOLT, KÖZÉPEN ZSOLT EDESAPJA, ANTAL A TELEPEN DOLGOZÓ MUNKATÁRSÁKKAL

AMIT AZ ÁLLATOK FŐLESHÉK EGY SZEZON ALATT, AZ OTT MIND MEGTEREM. A TARTÁSTERÜLETEKET PEDIG CSERÉLIK, HOGY AZOK TUDJANAK REKULTIVÁLÓDNI, ÉS A VEGETÁCIÓ ÚJRA TUDJON INDULNI. A MANGALICA UGYANIS ELFOGYASZT MINDENT, AMI RÁGHATÓ

Apa és fia cégében a mezőgazdasági szál nem a főprofil, annál is inkább így van ez, mert annak idején hobbi jelleggel indult, s igazából hét-nyolc éve kezdett el rentábilissá válni. A budapesti autókereskedés

A tenyésztést továbbra is Baumgartner Antal tartja kézben, Zsolt pedig a kereskedelmet

munkájában Zsolt elsősorban a tulajdonosi kontrollt jeleníti meg. Vas megyéhez valójában Baumgartner Antalt eger-völgyi szülőfaluja köti, ahol gyerekkora nagy részét töltötte. A nagyszülők már sajnos nem élnek, de nagyon sok ismerős, barát él Szombathelyen és Alsóújlak környékén. Az alsóújlaki helyszín kiválasztását nem a dél-európai útvonal kézenfekvősége indukálta, sőt, inkább arra igyekeztek figyelni, hogy megfelelő növényzet válassza el az úttól az állatokat, hogy meglegyen a nyugalomuk. Alsóújlak azonban nemcsak a telep helyszínét jelenti, hanem adja a nem túl népes, de tökéletesen elegendő és remekül helytálló csapatot is. A háromfős személyzetet a telepvezető

Koós Krisztián és a testvére alkotják, kiegészítve Berta Istvánnal, aki részben karbantartó, de ha kell, segít leválogatni az állományt és etet is, ha kell. A telep kezelhető, átlátható, ők pedig helyben vannak, ha bármi gond van, azonnal lehet rájuk számítani. Készen vannak a fotók, készen van az interjú, Baumgartner Zsolt pedig szemmel láthatóan gondolatban már máshol jár. A spanyol kamionnál, a zöldben egyelőre gondtalanul bókászó huszonegy vaddisznónál, én pedig nem kérdezem meg, hogy melyik az élvezetesebb és egyben fárasztóbb sport, az autóversenyzés vagy a vaddisznó-hajkurászás.

SZÖVEG: ELEKES KORNÉL–HINDI FATIMA **KÉPEK:** ZERGI BORBÁLA

Fatima ünnepi falatkái

Az őszi és téli hónapokban sokkal kreatívabbnak érzem magam a konyhában. Nemcsak azért, mert a hűvös, borongós időben a lakás melege csábítóbb, hanem azért is, mert az új évszak színeiből, hangulatából igazán sok ötletet lehet meríteni, amely aztán visszaköszön a tányéron.

az a tapasztalatom, hogy ma már egyre kevesebben engedhetik meg maguknak, hogy hosszabb időt fordítsanak egy étel elkészítésére, s ezért az evéshez fűződő kapcsolatunk is megváltozott. Számomra a főzés nem házimunka vagy megoldandó feladat, hanem olyan kreatív tevékenység, amely személyiségünk, életformánk egyik legérdekesebb kifejezőeszköze lehet.

A sütikészítést szenvedélyemnek tekintem. Leírhatatlan örömmel tölt el, ha valakinek feldobhatom a napját egy-egy finomsággal. Az ünnepi időszakban folyamatosan azon jár a fejem, milyen szívmengető édességgel lephetem meg a családomat és a barátaimat. Imádok más kultúrák finomságai-
ból ihletet meríteni és ezeket a különlegességeket továbbadni, hiszen így rengeteget tanulhatunk egymástól.

Ezek a finomságok komposztálható edényekben csücsülnek, még az evőeszközök is száz százalékig lebomlanak. Van olyan, amely cukornádból, kukoricakeményítőből, de olyan is, amelyik pálmalevéből készül. Mivel a környezettudatosságot szívügyemnek tekintem, örülök, hogy összeköthetem a kellemeset a hasznossal.)

Recept:
<https://yamainthekitchen.wordpress.com/2016/10/24/fahejas-szilvas-kelt-batyu/>

Fahéjas-szilvás, kelt batyu

Hozzávalók a tésztához

- 1 csomag szárított élesztő
- 1 dl teljes tej
- 32 g kristálycukor
- 1 dl langyos víz
- ¼ tk. vaníliakivonat
- 1 tojás
- 1 tk. só
- 57 g sózatlan vaj
- 515 g búza finomliszt
- 1 tojás és 1/2 dl tej a batyuk tetejének megkenéséhez

Hozzávalók a töltelékhez

- 100 g vaj
- 1 kg szilva (mag nélküli)
- 200 g barna cukor
- 2 tk. fahéj

Elkészítés

1. A langyos vízhez öntsük hozzá a cukrot és a szárított élesztőt. Keverjük össze, majd hagyjuk felfutni kb. 5 percig.
2. Egy tálban keverjük össze a langyos tejet, olvasztott vajat és szobahőmérsékletű tojást.
3. Ha a hozzávalók elvegyültek, adjuk hozzá a felfutott élesztőt, vaníliakivonatot, sót és a liszt kb. felét.
4. Adjuk hozzá fokozatosan a maradék lisztet, még mindig lassú fokozaton történő keverés mellett.
5. Ha a tésztánk már darabos, s az összes lisztet eldolgoztuk, magas fokozaton keverjük kb. 5–7 percig.
6. Ha a tésztánk összeállt és könnyen elválik az edény falától, egy olajjal kikent tálban kelesszük 2 órán keresztül, meleg helyen.
7. Amíg kel a tészta, készítsük el a tölteléket: a szilvákat mossuk meg és vágjuk fel kis kockákra. A barna cukrot keverjük el az őrölt fahéjjal, s a keveréket öntsük a felkockázott szilvára. Keverjük az egészet alaposan össze. Tegyük félre.
8. A megkelt tésztát borítsuk egy belisztezett deszkára és nyomkodjuk ki belőle a levegőt, majd újra formázzunk belőle bucit.
9. Ha átdolgoztuk, csipjünk le egy darabkát a tésztából. Nyújtuk ki kb. fél ujjnyi vastagra egy sodrófa segítségével.
10. A kinyújtott tésztát kenjük meg a szobahőmérsékletű vajjal, kanalazzunk rá egy evőkanálnyi fahéjas-szilvás keveréket, s mint ahogy egy burrito esetében tennénk, hajtsuk fel a két szélső oldalt, majd fogjuk össze az alsó és felső tésztacsücsökkel is. A vaj segít a „ragasztásban”.
11. A kész bucikat helyezzük muffin kapszlikba, kenjük meg tetejüket tojás és tej keverékével, majd süssük őket 180 Celsius-fokon kb. 20 percig vagy amíg a tetejük aranybarna nem lesz.

SZÖVEG: KOVÁCS ÁGNES
KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

James

Joyce és asszonya, Nora

Párt adunk a szobroknak

Ahogy Virag összecsapja a sarkát és meghajolva azt mondja: Nevem Virag, Lipoti Szombathelyről, hát, abban van valami hátborzongató. Gyanútlan egyetemistaként rábukkanni egy ilyen sorra Joyce Ulysses című regényében váratlan meglepetés lehet, különösen, ha valaki a nyugati határszélen olvas épp egy kényelmes fotelban.

Nő hermelinnel

Edvi Henrietta, a szombathelyi Weöres Sándor Színház kitűnő színésznője volt a segítségünkre, és formálta meg Joyce feleségét, Norát egy fotózás erejéig.

Ahhoz, hogy a nagy mű elkészülhessen, természetesen szükség volt a színház öltöztető, tárvezetőjére, Varga Alexandrára és Takács Katalin fodrász-sminkmesterre is. És persze a szombathelyiek türelmére, akik csodálkozva nézték, hogy kedvenc szobruk mellett feltűnik egy ismeretlen hölgy, a múlt század elejének viseletében.

A művésznőt decemberben a Mágnás Miska című darabban láthatja a közönség. Henrietta Balogh Mária cselédlányt alakítja. A falu rosszában pedig ő Boriska.

Edvi Henrietta a Kaposvári Egyetem színművész szakának elvégzése után szerződött a teátrumhoz. Olyan darabokban lépett a közönség elé, mint az Én és a kisöcsém, a Vitéz Mihály, a Sweet Charity. A Horgas Ádám rendezte Ahogy tetszik című Shakespeare-darabban Célia szerepében láhatták.

Szombathelyiként evidencia, hogy ennek a közel hétszáz oldalas könyvnek bizonyos helyein a város neve feltűnik. A regényt a magyar olvasók Szentkuthy Miklós 1974-ben megjelent fordításában ismerhették meg, a 2012-es Magyar James Joyce Műhely újrarendezett változatában első dolgom volt megkeresni ezt a szövegrészt. És mit találtam? „Én, Rudolph Virag, jelenleg dublini, (...) azelőtt a magyar Királyság szombathelyi lakosa”. Az Ulysses avatott ismerője, az akkori Berzsenyi Dániel Főiskola oktatói és lelkes olvasók, művészek, irodalombarátok 1993-ban úgy döntöttek, erre a világirodalmi örökségre érdemes volna egyfajta Joyce-kultuszt építeni. Helytörténészek tudni vélték, hogy a Fő tér 41-es számú házában élt valaha egy Blum család, joggal feltételezték tehát, hogy ez a valós adat összekapcsolhatja az életet az irodalommal. A kezdetben a kulturális bizottság elnökeként, később alpolgármesterként is dolgozó Feiszt György akkoriban nagy lelkesedéssel fogadta a kezdeményezést. Úgy emlékszik, Rasperger József és Kaszap Sára kereste meg az ötlettel. Sokat gondolkodtak együtt a város identitásának megfogalmazásán. A Szent Márton-kultusz tökéletesen meghatározta Szombathely helyét a világtérképen, de jókor jött a kérés, csináljanak együtt egy Bloom-napot! Valami univerzális dolgot kerestek, ami mindenkinek ugyanazt jelenti, és nem kell magyarázni. Szent Márton életútja ismert az egész világon, és Joyce mögött is ott van egy világirodalmi tradíció, továbbá fontos, hogy az írek és a magyarok történelmi kapcsolatai is messzire vezetnek. A világon több mint kétszáz városban van ezen a napon Bloomsday, pont Szombathely maradjon ki? A történész „Színre vitt hely”: A Joyce-kultusz Szombathelyen című írásában

részletesen összefoglalja a szombathelyi ünnep húsz évét. Soha nem törekedtek arra, hogy a Blum-nap tömegeket megmozgató esemény legyen, de ki kell használni azt a lehetőséget, hogy a regényhős révén városunk erős szállal kötődik a világirodalomhoz. Dr. W. Farkas László angoltanár és Bloom-kutató is lelkes kezdeményező volt. Azt mondja, pontosan emlékszik az első június 16-ra. – 1993-ban az akkori főiskola angol tanszékén indult minden. Azt kevesen tudják, hogy dr. Lőrinczy Huba irodalomtörténész hívta fel a figyelmünket arra, hogy a regény történéseinek napját meg kellene ünnepelnünk, ha már a város neve szerepel a könyvben. Így aztán 1994-ben megszerveztük az első magyarországi Joyce-konferenciát. A szakmai rendezvény köré kísérőprogramokat szerveztek, így kezdődött minden. W. Farkas László hangsúlyozta, hogy ez a kilencvenedik évforduló természetesen nem a regény megjelenési idejének jubileuma, hiszen az első kiadás éve 1922-ben volt, hanem a Bloom-történet játszódási ideje, hiszen a könyv – látszólag – huszonnégy óra eseményeit meséli el: 1904. június 16. napját. A könyv befogadása nehéznek mondható és talán nem is várható el minden szombathelyitől, hogy egyvégtében elolvassa azt. Leszögezhetjük azonban, hogy manapság – talán Veres Gábor szobrászművész alkotásának is köszönhetően – alig van olyan városlakó, aki ne tudná, hogy kerül Joyce bánatos alakja a 41-es számú ház elé. Az angoltanár figyelmeztet, hogy egyáltalán nem számít, milyen az író megítélése a hazájában, az sem fontos, hogy a könyvet mindenki betéve ismertje, a kultuszok életre hívásának nem is ez a célja. – Szerintem ez egy jófajta alulról jövő kezdeményezés volt. Nincs más választásunk, Joyce-nak köszönhetően bekerültünk a világirodalomba.

SZÖVEG: SZEKÉR DÓRA KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

HA BIRTOKOLNI AKARSZ VALAMIT, EL KELL ENGEDNED!

Oroszy Csaba képzőművész
az elhívás fontosságáról

A régi szovjet laktanya előtt találkozunk. A csípős hidegben hosszú télikabátban száll ki a kocsiból. Fontos volt számára a helyszín, mert úgy gondolja, az épületnek története van, a málló vakolat romantikája is őriz valamit a letűnt korok szépségéből, erényeiből. Az egykori huszárlaktanya szomorú állapotában is fegyelmet, tartást sugároz.

a z üvegcserepeken gázolunk, mindenhol sár és törmelék. A képzőművész mégis nagy kedvvel kapaszkodik fel a foghíjas lépcsőn, kinéz a szétlőtt ablakon, arca merengő, átszellemült. Borsalino kalapot visel, amitől teljesen megváltoznak a vonásai. Azt mondom neki, olyan, akár egy Thomas Mann-hős, de lehet Humprey Bogart vagy épp Cserhalmi György egy régi videoklipben. Nem is nevet rajtam,

kedveli az említett hírességeket. A tereket csendesben bejárja, ötleteket ad kolléganőmnek a fotózáshoz. Az egyik helyiségben páfrányok nőttek, a sarkokban megbújik a moha, a beszakadt tetőkről a novemberi égre látunk. Kifejezetten jólesik meggyújtani a füstgyertyát. Izgalmas és szép délelőtt volt. A beszélgetést mégis egy kellemes kávézóban folytatjuk.
– Nem zárkózom el semmi elől, de kapucsinót például soha nem rendelnék. A kávé legyen kávé – kezdi Csaba és

gyorsan felhőrpinti a forró feketét. Kavargatom a tejhabos kapucínert és azon gondolkodom, micsoda fatális kezdés ez, de a művész a csuklómra teszi a kezét, megnyugtat, mindenkinek tiszteletben tartja a szokását. Kicsit felmelegszünk, közben a város emlékezetes helyszíneit soroljuk. Impozáns a víztorony, jók a parkok, megszépültek a közterek, de lehet, hogy nem is ez számít. Az ember ugyanis nem attól érzi magát egy település részének, hogy az melyik arcát mutatja épp.

“

Január 19-én 18 órakor nyílik a Szombathelyi Képtárban az a tárlat, amelyet a művész ötvenedik születésnapja alkalmából szerveznek

”

– Szombathelyen élek, de nem vagyok tősgyökeres szombathelyi. Egyébként pedig ugyanilyen jól érezném magam Kuala Lumpurban vagy Szváziföldön. Számomra egy hely hangulatát az ott élők kisugárzása és a közösség határozza meg. Bárhol lehetnék festő, a békét vagy a háborút úgyis magamban hordozom. Akárhova megyek, ha béke van bennem, ott is béke lesz, s a háborút minden körülmények között kerülni kell. Csaba azt mondja, ajándéknak tekinti, hogy művészzel foglalkozhat. Szerinte szerencsés az az ember, aki számára még élete virágában kiderül, mi az, amivel foglalkozni szeretne. Egy régi kínai festőt idézett, aki nyolcvanévesen azt mondta, ha lenne még tíz éve, elkezdhetne festeni, ami azt is jelentheti, hogy soha nem késő tanulni. Az életet amúgy is nagy tanulási folyamatnak tekinti. Mindegy, hogy az ember betont önt, hímez, fotóz, ír, farag vagy fest, a belső örök tűz megnyilatkozását kell megmutatnia. Hangsúlyozza: a művész egy olyan örök erővel bánhat, ami valójában nem az övé. Oroszy úgy véli, Isten maga az Alkotó, tőle csupán ajándékba kapják a művészek az alkotás örömét. Ezt kell közvetíteni. Manapság sok a hamis kép körülöttünk. A kép nyelve az egyik legérzékletesebb megnyilatkozási forma. Zajos a világ. Ez az évszázad a kép prioritását hirdeti. Oroszy Csaba nem emlékszik arra a pillanatra, amikor eldöntötte, festőművész szeretne lenni. Valójában fel sem merült benne soha, hogy nem az lesz.

ÁTVÁLTOZÁS, 200X200 CM, AKRIL-OLAJ-VÁSZON, 2013

RÉSZLET A BELSŐ KÁPOLNÁBÓL, 120X120 CM, OLAJ-VÁSZON, 2016

Orosz Csaba képzőművész

Zalaegerszegen született. Iskoláit a BDTF-en és a JPTE Képzőművészeti Mesteriskolában végezte. Mestere: Keserü Ilona. 1992 óta kiállító művész.

Az ország számos múzeumában nyílt tárlata, de Göttingen, Graz, Brüsszel, Klagenfurt közönsége is láthatta a műveit. Több ösztöndíjat is elnyert, köztük a Derkovits-ösztöndíjat. 2017. január 26-án a szombathelyi Képtárban nyílik kiállítása az ötvenedik születésnapja alkalmából.

MEZŐN I., 200X300 CM, OLAJ-VÁSZON, 2003

– Amikor az ember festhet az önfeledt, átlényegült állapot.

Csaba szerint a festészet lehetőséget ad neki arra, hogy a világot a maga teljességében tudja szemlélni. Nála nem létezik a mű önállóan. Szereti az alkotás mellett az alkotót is megismerni, így tisztul a kapott kép. A felsejlő vélemények mentén tisztázódnak a kérdések. A képzőművész számára fontos az olvasás, a szüleitől kapta ezt örökségül. Naponta forgatja a szent könyveket, Bibliát, Koránt, Bhagavad-gitát, Taót éppúgy, mint a tibeti gondolkodók műveit vagy épp a Kabbalát. Ezek a kötetek egy polcon vannak az otthonában, szerinte minden vallás elvezethet a teljességhez, csak az utak mások. A szépirodalmi művek feltöltik, kedveli Hamvas Béla és Szentkuthy Miklós műveit, de szívesen forgatja például Thomas Mann könyveit, olvas Borges-t, Pilinszkyt, Eckhart mestert.

– Szerintem minden ember elhívással, céllal van ezen a világon. Meg kell

szüntetni az önsajnálatot, az egész emberiség a fontos.

Csaba úgy véli, hogy sokan nem találják helyüket a világban. Alkotóként segíteni kell tehát nekik, hogy ismerjenek valódi önmagukra, a művek segíthetik őket ebben a folyamatban. A festészet így szó szerint életre menő játék, de játék, mert ha nem így tekintünk rá, túl komolyan vesszük magunk. Amit az ember meg akar ragadni, azt el kell engednie. A művészeti alkotás akkumulátorként és szűrőként is működhet, s rajta keresztül küzdelmünk árán fennmarad az arany, a sár és a homok aláhull. Az alkimia is ezt az aranyat akarta megtalálni. Ez az aranycsinálás belső titka, ahol a tiszta lélektükör egybeér Istennel. Orosz Csaba nem akar trendekhez illeszkedni. Inspirációt merít a hagyományból s a kortárs megnyilatkozásokból, de vonzódik a népi művészetekhez, érdekli más kultúrák csodája. Több műfajban alkot. A festőművészet mellett érdekli a film, a fotózás, a színház,

akár a különböző művészeti ágak összekapcsolása, ezen alapul a Weöres Sándor Színház sikeres sorozata, a Miért Szép? is, amelyet Jordán Tamással közösen indítottak el. Most épp Kovács Géza felkérésére a Meseboly Báb Színház Fehérlófia című előadásához tervez díszletet, jelmezt, bábokat. A közeljövő legnagyobb kihívása pedig a 2017. január 26-án megnyíló tárlat, amelynek a Szombathelyi Képtár ad otthont és a művész ötvenedik születésnapja alkalmából szerveződik, egyfajta összegzésként.

Már a megérkezés is felér egy újjászületéssel. Az erdő csendje, a hűvös reggeli napfény, mintha egy másik világban lennénk. A fák lombja mögül felsejlik a sztúpa. Vakító fehér. Kupolája, akár a hagyma, körben kanyargós út vezet a magasba a látogatót. A meditációs központ előtt színes imazászlókat lenget a szél. Nemhiába hirdeti a tábla, hogy felszentelt területen járunk.

Meglelni a belső békét

Európa egyik legnagyobb sztúpája 316 méter magas

Sztúpa: a 316 méter magas Világosvár hegyről néz a Balatonra, 30 méter magas és 24 méter széles. Ez Európa egyik legnagyobb sztúpája. Buddha tanításai, ereiklyéi és egy 24 méteres életfa található a sztúpa belsejében.

A magyarországi Buddhista Béke Sztúpa Alapítvány elnökének, Tiszteletreméltó Bop Jon (Sunim) koreai buddhista szerzetesnek a kezdeményezésére jött létre ez a szentély, amelyhez jelentős segítséget nyújtottak a tibeti buddhista szerzetesek. Őszentsége, a 14. dalai láma, Tenzin Gyatso, 1993. június 17-én ünnepélyes keretek között, nagy örömmel avatta fel a sztúpát.

Tiszteletreméltó Bop Jon (Sunim) kérésére, aki a Béke Sztúpa Alapítvány elnöke,

járt Őszentsége Drikung Kyabgon Chetsang, aki 2004-ben úgy döntött, Jigmet és Lhundup láma itt, Magyarországon folytatja a tanítást. A sztúpa már állt, de a meditációs központ még nem. Bécs és Zalaszántó is víz mellett fekszik, így a magasból a két várost nem igazán

Őszentsége Drikung Kyabgon Chetsang 2004-ben kinevezte Tiszteletreméltó Lama Konchok Lhundupot és Tiszteletreméltó Lama Konchok Jigmetet rezidens dharmatanitóknak a zalaszántói Béke Sztúpához. A szerzetesek 2016 végére magyar állampolgárok lettek.

Imazászló: Az energiákat a szél mozgatja, viszi. Az imazászló egy színes, négyszögletes ruhadarab, amely himalájai magaslatokban, gyakran a hegygerinc, illetve a hegytető mentén található. Sok más cél mellett arra használják, hogy áldással vegye körül a környező településeket. A szerzetesek anyanyelve: ladakhi. Elvonulás: mantrázás, gyakorlás, tisztulás, tanítás, meditáció. A meditációnak egyébként nincs időben korlátja.

sikerült megkülönböztetni. Hogy a Duna folyó, a Balaton pedig tó, azt akkoriban még nem tudták. A hegyvidék tetszett nekik, hiszen kicsit Ladakhra emlékeztette a lámákat. A szerzetesek fél éves és három és fél éves elvonuláson is részt vettek. A fél-

évesen még beszélniük sem volt szabad. Az induló nyolcvan szerzetesből mindössze tizenketten maradtak hivatásukban.

Jigmet láma mindig mosolyog. Jelenlétében tényleg érzem a belső békét. Térdére csap, amikor hangosan felnevetek az első emlékek felidézésekor. Nem csitít egy cseppet sem. Amikor azt válaszolja kérdésekre, hogy hol jutnak árpához, amiből kenyerüket sütik, azt válaszolja, a Lidlben. Akkor, ott már tényleg nem volt erőm visszatartani a nevetést. Igen, a lámák építkeztek, KRESZ-t tanultak, mentek a postára, és rövidnadrágot húztak a bevásárláshoz.

A napirendjük nem feszített, viszont nagy az érdeklődés a tanítások iránt. Hétvégén többen jönnek, de a hétköznapi napok sem telnek csendben. India és Magyarország között három és fél óra az időeltolódás, de már hozzászoktak a nap ritmusához. Korán kelnek, a reggeli után rögtön indul a nap. Egyikük a meditációs házban tölti az idejét, fogadja az ide zárandoklókat, másikuk addig főz, takarít, akár más családoknál. Évával Zalaezerszegen ismerkedtek össze, hiszen a lámáknak a mindennapi élethez muszáj volt megtanulni autót vezetni. Az iskolát működtető család szívesen segített a lámáknak, akik szinte a KRESZ-szel együtt sajátították el a magyar nyelvet. Éva és férje, Péter nagyon megszerette a két szerzetest. Egyre nagyobb társaság jött össze a településen, akik együtt meditáltak, megtartották a buddhista ünnepeket és a hétköznapi napokban is szívesen segítettek egymásnak.

Éva azt meséli, első perctől érezték azt a nyugalmat és békét, ami a lámákból árad. Nemcsak ők vélték így, de egyre többen érkeztek azért, hogy lecsendesedjenek ebben a jó energiájú környezetben. Előfordul, hogy csak hallgatni jönnek, mások meditálnak is közben, gyakran kérdeznak saját problémáikkal kapcsolatban. Egy közös van azonban bennük. Mindegyikük megnyugvást keres, csendre vágyik, békét akar teremteni a zűrzavarban. – Mindig azt mondom, ha nincs jól valaki, az olyan, mintha egy majom ugrálna a fejében! Legtöbbször azt kérdezik, hogyan kell magukat megismerni. Azt akarják megtudni, kik is ők valójában. Tudod, azért jönnek szerintem, mert a külvilág túl hangos számukra – magyarázza a szerzetes.

A láma úgy véli, hazánkban túl nagy szabadságot kapnak a gyerekek. Nem fegyelmeznek a szülők, talán ez az oka annak, hogy sok az utat vesztett, irányt tévesztett fiatal. Indiában meg kell hallgatni a felnőttet, a tanároknak és az időseknek nagy tisztelet jár. Ha egy gyerek így nő fel, ehhez is idomul a személyisége. Európában, amikor a gyerekek kirepülnek a családi fészekből, elveszettnek érzik magukat. A keleti családoknál nagyobb a fegyelem. Az önmegtalálásban pedig segíthet a meditáció és a mantrázás.

Jigmet láma hozzáfűzi: mindig a tudat a főnök. Ha a főnök jó, a közösség is rendben van, és nyugalomban mindenki jól tud dolgozni, ehhez jó tanács, hogy a három mérget el kell hagynunk: a tudatlanságot, a ragaszkodást és a haragot. Jigmet láma hatgyermekes családból származik, egy rokon javasolta, hogy ő szerzetes legyen. A szülei örültek az elhívásnak, így kilencéves korában elküldték fiukat a kolostorba. Nem mehetett haza, ezért ahogy lehetett, elszőkött. Mindössze három kilométert kellett hazáig megtennie, a szülei minden alkalommal visszavitték. A honvágy erős volt benne, de ez érthető, hiszen nagyon kicsi volt. – Soha nem kételkedtél abban, vajon jó utat választottál-e? – kérdezem. – De. (nevet) Én is játszani akartam, akár a többi gyerek! Aztán az utolsó szökésemkor, amikor édesanyám sírva visszavitt a kolostorba, volt ott egy francia

VÁLLALKOZÁSOK RÉSZÉRE

CÉGPALETTA

Az előnyöket nem kell ecsetelni

A Generali Cégpaletta programba megtalálhatóak mindazok a biztosítások – köztük a Vagyonőr vállalati vagyonbiztosítás is – amire ma szüksége lehet egy vállalkozásnak. Válasszon legalább két biztosítást, és mi cégére szabott kockázatokat, kedvezményeket, egyedi ajánlatokat kínálunk.

general.hu/cegpaletta

Nyugalomban mindenki jól tud dolgozni, ehhez jó tanács, hogy a három mérget el kell hagynunk: a tudatlanságot, a ragaszkodást és a haragot!

turistabusz, és az utasok úgy megsajnáltak, hogy rengeteg csokit és finomságot adtak nekem. (nevet) Bementem nagy szomorúan, sírva és többé nem szöktem el.

A honvágyon és a játéktól való tartózkodáson kívül biztosan sok tiltásnak kell megfelelnie egy szerzetesnek, mondom Jigmet lámának. De ő csak mosolyog, és azt válaszolja, a tíz fő fogadalom betartásán kívül bármit megtehetnek. Nem fogyaszthatnak húst és alkoholt, és életüket mások szolgálatába kell állítaniuk. A szerzetes táncolni és énekelni is nagyon szeret, azt meséli, a drámaóra a kedvencei közé tartozott, egy probléma volt csupán vele, hogy egyetlen alkalommal tartották meg egy tanévben.

– Nincsen vágy benned, hogy édesapa légy, családod, feleséged legyen? – kérdeztem naivan.

– Én így nőttem fel. A szerzetesek is úgy élnek, mint egy család, de értem, mire vagy kíváncsi. Húsz szerzetesnövendék-ből csak öten maradtunk az elvonulás után – válaszolt a láma.

Gyakran fogyasztanak rizst és zöldségeket, gyümölcsöt, de nagyon szeretik a palacsintát és a pogácsát is. Felajánlásoként gyakran hoznak ételt Buddhának és a szerzeteseknek hálából.

A sztúpához kimegyünk, felsétálunk a lépcsőn a szoborhoz. Ide már Lhundup láma is velünk tart. A két szerzetes füstölőt gyújt, mantrázik, imát mormol, majd megteesszük az utat körbe-körbe, miközben csendesesen beszélgetünk. Sokszor évek telnek el, míg újra láthatják a Himalája hófedte csúcsait. A hóról meg tudjuk, egészen más itt, mint Indiában. Arrafelé ugyanis könnyebb, szárazabb a hó. Olyan finom, akár a por. Az otthoni

ízék is hiányoznak a szerzeteseknek néha, de amióta kaptak egy darálót, azóta könnyebb elkészíteni árpalisztból a tibeti kenyeret, a tsampát. Szeretik még az ízletes leveseket, a dödöllét és a krumpliprószt, csak közben jövünk rá, hogy egyáltalán nem indiai, inkább magyar ételeket sorolunk, ebből arra következtetünk, hogy egy ideje már itt vannak otthon.

Éva és családja életét teljesen megváltoztatta a lámákkal kötött barátság. Buddhisták lettek, bár erről sok minden nem árulkodik, hacsak a piros áldásznőrra nem leszek figyelmes. Az asszony az autóvezetési órákról is mesél, amikor férje megkérdezte Lhundup lámát, mit lát, azonnal rávágta: a Posta táblát látom. Azóta sok ilyen humoros szállóigét idéznek ünnepekkor. Budapesttől Kecskemétig érkeznek abba a csoportba, amelynek azóta sokan tagjaivá váltak. Éva vallja, a buddhisták nem mosolyognak kényszeredetten. Belőlük árad a nyugalom, ahhoz pedig, hogy ezt a belső békét elérhesse valaki, sokat kell meditálni, gondolkodni, élni.

Jigmet láma hozzáfűzi: úgy kell tenni, mint a lámpának, amely világít. Csak akkor tudunk azonban nyugodt életet élni, ha a belső sötétséget elűzi a fény. Arra kell törekedni, hogy a lámpa mindig felkapcsolva legyen.

VÁSÁROLJA MEG BALATONFÜREDI LUXUSLAKÁSÁT KÖZVETLENÜL A VÍZPARTON!

CARINA
RESIDENCE

☎: 30/277-12-398
🌐: www.carinaresidence.hu
✉: info@carinaresidence.hu

DUNA HOUSE

☎: +36 30 742 7450
✉: macsai.henriett@dh.hu

SZÖVEG: JÁRAI ATTILA KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

AZ életbe belevágni kell!

Für Anikó egy kitalált világról énekelt

Szívdobogva

Kis álmok kis örültje volt,
Mikor még semmit sem számított nekünk a pénz,
S velem az anyjánál lakott,
És együtt velem semmit sem remélt.

Abban a régi, rossz időben,
Mikor még könnyű volt szeretnem,
Mikor még szívdobogva vártam
a hozzám jövő, közeledő lépteire.

(Hrutka Róbert–Bereményi Géza)

Beállítás volt épp, amikor odaértünk. Vastag szürke pulcsit viselt és bakancsot, lekísértem a színházi fodrászhoz, miközben a haját csavarták, beszélgettünk. Azt gondoltam, mindegy is, mit mond, mert annyira imádom a hangját, hogy órákon át hallgatnám akkor is, ha a telefonkönyvet olvasná fel.

nagyot kortyol a bögre friss vízből, felnevet és mesélni kezd. Hogy mennyire szereti gyerekkorának városát, Szombathelyt. Emlékeket idéz, iskola, játék, ízek és illatok.

Azt mondja, neki minden dalról, versről, helyszínről fontos érzések jutnak eszébe. Imádja ezt a két lemezt, a Nöstényálom és a Kitalált világ dalai kísérik őt évek óta. – Nem vadonatúj lemez már egyik sem – nevet –, de érkeznek sorra a meghívások. Ide is hívtak, és különös izgalommal jöttem, hiszen ez a város a gyerekkorom helyszíne, ahol sok-sok évet eltöltöttem. Közel tízet. Ez nekem egy nagyszerű kirándulás, hiszen nem ez a fő foglalkozásom. Az énekléshez való viszonyom pedig az én csodálatos mesteremnek, Bagó Gizellának köszönhető, akivel a főiskola első éve óta csináljuk a hangi tréninget, muszáj, hogy az embernek legyen egy biztos technikai alapja. A színésznő édesanyja, Für Éva énektanár, a Zenei Tanszéken oktatott hosszú évtizedeken át. Arról beszélgettünk, milyen kiszolgáltatott egy művész a pódiumon, sok színész nem is szívesen vállalkozik arra, hogy közönség előtt énekeljen.

– Hát, ez nem is az én igényem volt. A barátaim kezdtek el unszolni, akkoriban épp Nancyt énekeltem az Oliverben. Bereményi Gézához régi barátság fűz, magától értetődő, hogy őt kértem meg, írjon nekem dalokat. Géza igazi poéta, szövegeiben ott az egész 20. század. Ha valaki egyáltalán nem tud erről a világról semmit – mert valahol máshol élt –, de tud magyarul, ezekből a dalokból tökéletesen összerakja ezt a korszakot.

A zeneszerző, Hrutka Róbert olyan nótákat rakott össze, amelyekben lüktet az élet. A két szerző azóta sok dalt írt együtt. Hrutka Róbert a koncerten elmesélte, Bereményi nem szereti a sok digitális kütyüt, így hát egy szál gitárral szokott a dalszerző felmenni az íróhoz. Anikó gyakran nyilatkozik arról, hogy a dalait a saját élete is inspirálja. Nyilván legtöbbször arról akarnak hallani. Elárulja, a valódi történeteket azért jócskán kiszínezi ilyenkor, mondhatnánk, minden dal egy kitalált világ.

– Ezeket a dalokat nem a slágerlistákra írtuk, bár nem sértődnénk meg, ha odakíváncskoznának.

Hogy Szabó Edit élt-e vagy nem, soha nem derül ki, de hogy mindenki ismeri, az biztos. A koncert is az ő történetével indult.

– Ha egy jó dolog megszületik, ez a fiúk nagy dobása. Mindenki mást lát belőle, ezért maradnak fenn a jó darabok több ezer évig, mert az emberből olyat ragadnak meg, ami lényeges, egyetemes, ugyanakkor meg ezek a zenék és versek személyesek. Ha csak általános lenne, akkor nem volna semmilyen. Így azonban ráismerhet az ember a saját dolgaira, élethelyzeteire, hangulataira.

Közben nem győzöm beszéltetni a művészt, aki szabadkozik, kicsit megfázott, köhög. Mégis mindig mindenhol megismerik a hangjáról. Jólesik neki, ha a közönség a szeretetéről biztosítja. A hangjával tehát jó

Szabó Edit

Az osztályban az első padban ült
Hová a tanár ülteti a rosszakat
Ott ült szem előtt Edit
De csak azért is rossz maradt

Szabó Edit, igazad volt, az életbe belevágni kell
Maradj csak rossz, te jusst is, lány
Az első padban is szem előtt
Ne kérj soha az életből kimenőt!

(Hrutka Róbert–Bereményi Géza)

viszonyban van. Zavarba ejtő és kellemes érzés, amikor felismerik. Jé, te vagy a Fiona? Ez a leggyakoribb kérdés a gyerekek részéről. Mozirajongók Cameron Diaz, Cate Blanchett és Sandra Bullock filmjeire csak a művészek szinkronhangja miatt ülnek be.

– Ez nagyon jó dolog, de miért nem fordítva van. Szinkronizálhatnának ők engem! (nevet) Bár jólesik, amikor azt mondják, Bullock eredeti hangján nem szívesen nézik a filmjeit, jobban szeretik, ha a sztár Für Anikó hangján szól.

SZERZŐ: NÉMETHY MÁRIA KÉPEK: SZENDIPÉTER

Megújult a megyei Prima Díj

Az új megyei elnök, Szárnyas János a VOSZ-ban történt változásokról

Március óta új elnök, Szárnyas János építőipari vállalkozó vezeti a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége (VOSZ) Vas megyei területi szervezetét. Természetesen a Vas megyei VOSZ-t 18 éven át vezető Szőnye József sem távolodott el a szervezettől, hiszen az elnökség tagjaként adja át tapasztalatait a fiatalabbaknak.

A HÁROM PRIMA DÍJAS MELLETT KÖZÖNSÉGDÍJAT, ÉS IFJÚSÁGI DÍJAT IS KIOSZTOTTAK IDÉN

a z új elnök, Szárnyas János a megválasztása utáni első felszólalásában hangsúlyozta: munkájában nagyban kíván támaszkodni az elnökség, és a tagság együttes munkájára. Elmondta azt is, hogy sok változást szeretne, de azokat csak akkor hajtja végre, ha érzi a közösség támogatását és cselekvő segítségét. Már akkor vázolta elképzelését a VOSZ legismertebb társadalmi szerepvállalása, a Vas Megyei Prima Díj rendszerének megváltoztatására. Azóta végbe is mentek „a megye Os-carjának” nevezett díj odaítélése körül a változások. Így az idén már az országos

díjaknak megfelelő kategóriákat alkalmazták, ezekre a kategóriákra gyűjtöttek jelölteket, majd azokból választottak egy-egy díjazottat. Az odaítélés menetéről érdemes tudni: kategóriánként több jelölés is lehetséges, ám ebben az esetben a VOSZ megyei elnöksége hozta meg a döntést a tíz kategória győztes Vas Megyei Prima Díj jelöltről, végül a tízből a három Prima-díjast a teljes megyei VOSZ-tagság szavazta meg titkosan. Az új rendszerben az is szerepel, hogy a jelölésekbe be kell vonni egy-egy terület szakértőjét, elsősorban egy-egy volt Prima-díjast. Ők segítik a díjra méltó jelöltek összegyűjtését, maguk is jelölnek, illetve megfogalmazzák javaslatukat arról, ki kerüljön a tizes listára. Ez így történt már az idén, így álltak össze a kategóriák és a szakértők. A jelölési folyamat végén, az elnökség döntése, és a teljes tagság szavazatai alapján a kategória győztesek, tehát az idei Vas Megyei Prima Díj jelöltek voltak: magyar irodalom – Dr. Bokányi Péter, magyar színház- és filmművészet – Trokán Péter, magyar képzőművészet – Masszi Ferenc, magyar tudomány – Dr. Kovács Zsolt, magyar oktatás és köznevelés – Danka Adél, magyar építészet és építőművészet – Sellyei Gábor, magyar sajtó – Bodor Ferenc, magyar sport – Bebes István, magyar népművészet és közművelődés – Pásti József, magyar zeneművészet – Sándor János. A fentiek közül hárman,

Bodor Ferenc, Bebes István és dr. Kovács Zsolt kaptak egy-egy millió forintos fődíjat, rajtuk kívül egy közönségdíjas, Masszi Ferenc, és egy Ifjúsági Prima díjas, Szilágyi Miklós, kapott 250–250 ezer forintot. A vállalkozók nagy eseménye, az idei Vas Megyei Prima Díjátadó Gála október 18-án volt a Weöres Sándor Színházban, amelyen részt vett Demján Sándor a Prima Primissima díj alapítója, és létrehozója is. Természetesen a Vas megyei VOSZ nem csupán a Prima Díjjal foglalkozik. Az idén szervezője és közreműködője volt a „Bürokrácia csökkentési program – Országos Konferencia” sorozatának is, ezen túl alakítója volt a VOSZ szervezeti megújításának. Tájékoztatók és fórumok révén próbálta meg elősegíteni a vállalkozók pályázati támogatáshoz jutását. Folytatja a Széchenyi Kártya programot a vállalkozók forgóeszköz finanszírozásához. Javasolták a vasárnapi nyitva tartás visszaállítását és a lakások ÁFA-jának csökkentését. Szóval folyik a munka és az ismerkedés is. Ennek köszönhetően a kihelyezett elnökségi ülések és közgyűlések helyszínei már nemcsak Szombathelyen zajlanak, ezeket a megye más részeiben is tartják egy-egy VOSZ-tag meghívására. – Reméljük az új lendületet vett megyei szervezet egy erősödő központi VOSZ támogatásával fejlődhet tovább – hangsúlyozta végezetül Szárnyas János megyei elnök.

SZÁRNYAS JÁNOS, A VOSZ VAS MEGYEI SZERVEZETÉNEK ELNÖKE

SZÖVEG: FEISZT GYÖRGY
KÉPEK: SZENDI PÉTER, FORTEPAN, FILMARCHÍVUM

Az iskolai fegyelmet nemigen tűrte

A színészsóriás és korabeli bulvárhős Jávor Pál szombathelyi évei

A kultúrtörténetére oly büszke Szombathely szempontjából nem közömbös egy híres művész városához köthetősége. Ezért keltette fel érdeklődésünket az első hallásra hihetetlennek tűnő információ, hogy az Aradon született Jávor Pál, az 1930–40-es évek magyar mozijának férfi sztárja Szombathelyen, a Premontrei Gimnáziumban végezte tanulmányait.

Hittük is, nem is, de rutinos könyvtárosok egykettőre előkerítették a Vasvármegye 1936-os alábbi tudósítását: „Feszült várakozás ülte meg a nézőteret, ahol frenetikus tapsorkán csattant fel, amikor az első felvonás második képében kilépett a reflektorfénybe Jávor Pál. Percekig ünnepelték. És ebből a tapsfergetegből ki kellett éreznie, hogy az ünnepség nemcsak a Nemzeti Színház művészeinek, a legjobb magyar filmszínészeknek, hanem annak a kis gimnazista gyereknek, Jerman Palinak is szól, aki évekig a premontrei gimnázium diákja volt, mint szombathelyi gyerek...”

A Szombathelyi Színházban „Három sárkány” címen színre került előadásról szóló beszámolóból való idézetten fellelkesülve a levéltárban átnéztük a Szombathelyi Premontrei Gimnázium Jávor Pál tinédzserkorát átfogó, 1910–1920 közötti években vezetett anyakönyveit, de nagy csalódásunkra a művész úr neve egyetlen kötetben sem szerepelt. Felmerült a kérdés, mégsem igaz a történet?

Jávor Pál életrajzai gyermekéveit így foglalják össze: „Pali egy 17 éves cseléd-leány és egy 53 éves vármegyei hivatalnok szerelemgyermekéént Aradon látta meg a napvilágot. Spannenberger Pál Gusztáv néven anyakönyvezték, és csak szülei 1905-ben kötött házassága után kapta a Jerman nevét. Két testvére született, de a családfő hamarosan meghalt, így a három fiú neveltetésének minden gondja az édesanya nyakába szakadt, aki Palit vasutasnak akarta adni, de az Aradi Reálliceumba íratott gyermek tanulmányait szülővárosától távol, Szombathelyen fejezte be”.

A levéltári kutatást folytatva sikerült több olyan dokumentumot találni, amelyek bizonyítják, hogy az elnagyolt történetnek a fele sem igaz. A kiskorú Jerman gyermekek édesapja szerencsére nem halt meg, hiszen Palit 1909-ben maga íratta Szombathelyen, ha nem is a Premontrei Gimnáziumba, de

1912. SZEPTEMBERÉBEN A KIS JÁVOR PÁL A SZOMBATHELYI FŐREÁLSKOLA ELSŐ OSZTÁLYOSA LETT. A FELVÉTELI NAPLÓ TANÚSÁGA SZERINT APJA FOGLALKOZÁSA: PÉNZTÁRNOK, LAKHELYÜK: A THÖKÖLY IMRE U. 14.

JÁVORT MINDENKI ÍGY ISMERI. A LEGYÖZHETETLEN ROMANTIKUS HŐS, AKI MEGHÓDÍTJA AZ IMÁDOTT NŐ SZÍVÉT. KÉPÜNKÖN: MEZEY MÁRIÁVAL

a Szentmárton utcai Elemi Iskola második osztályába. A család ekkor a Faludi Ferenc utca 33. szám alatt lakott, az édesapa foglalkozása takarékpénztári hivatalnokként van feltüntetve. A kis Jerman Pali egy év múltán már a Széll Kálmán utca 3. szám alatti lakásból járt a Fürdő (ma Aréna) utcai Elemi Iskolába, hogy a negyedik osztály befejezése után, 1912. szeptem-

Édesanyja vasutast akart nevelni belőle, de ő inkább a színészetet választotta

berében az akkor induló Szombathelyi Főreáliskola (a későbbi Faludi Ferenc Gimnázium) első osztályosa legyen. A felvételi naplóba ekkor édesapja foglalkozását pénztárnoknak, lakhelyüket a Thököly Imre utca 14. szám alattinak írták. Annak kiderítésében, hogy ki volt valójában idősebb Jerman Pál, a Jávor-életrajzok „vármegyei hivatalnoka”, két szerencsés körülmény is segítségünkre volt. Először azt tudtuk meg egy a Szombathelyi Polgármesteri Hivatal által kiállított illetőségi bizonyítványból, hogy 1852. december 13-án Csongrádon született, vagyis fia születéskor még nem töltötte be 50. életévét.

„Apámnak egyetlen nagy szenvedélye a lepkegyűjtés volt és a gyönyörű gyűjteményét most a szombathelyi múzeum őrzi a Jerman szobában”. A Jávor Pál visszaemlékezéséből származó információ alapján másfél évtizede már nyomozás indult, de sajnos sem a szombathelyi muzeológus szakemberek,

JERMANN PÁLI NEMCSAK A MENNYISÉGTANNAL ÁLLT HADILÁBON, AMELYBŐL TÖBBNYIRE ELÉGSEGESE VOLT, DE AZ ISKOLAI FEGYELMET SEM IGEN TÜRTE. EZT ÍRTÁK RÓLA A NAPLÓBA: „MAGAVISELTBŐL A KEVÉSBÉ SZABÁLYSZERŰ FOLYTONOS RENDETLENKEDÉSEI ÉS VEREKEDÉSEI MIATT KAPTA”

sem a múzeumi évkönyvek nem tudnak „Jermann szobáról” és semmilyen lepkegyűjtemény sem szerepel egyetlen múzeumi leltárkönyvben sem. Ha a gyűjtemény nem is került a szombathelyi múzeumba, a papa lepkegyűjtő szenvedélye irányadó pontnak bizonyult. Egy a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Kézirattárában található, 1902-ben Herman Ottónak címzett levélben Jermann Pál részletesen szól nemcsak a lepkegyűjtésről, a természet szeretetéről, hanem saját életéről is. Ebből tudtuk meg, hogy „négy elemi osztályt végzett, jól bírja a német nyelvet és 1901-ben, 27 évi szolgálat után főkalauzként a MÁV-tól ment nyugdíjba”.

A Természettudományi Múzeum is őrzi Schmidt Antal lepkész igazgatóhoz írt leveleit. Idősebb Jermann Pál szerencsénkre nemcsak lepkegyűjtőként volt aktív. Tudjuk róla, hogy ő volt az „Arad Vármegyei Gazdasági Egyesület pénztárosa”. A „Borászati Lapok” 1909-ben számolt be arról, hogy az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesületének tagjaként vett részt a szervezet közgyűlésén és az annak kapcsán rendezett bor vásáron. Szakmai kapcsolatai feltételezhetően közrejátszottak abban, hogy őt választották a szombathelyi székhelyű, 1907-ben alakult Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete pénztárnokának. Jermann Pál minden valószínűség

A legnagyobb nehézséget az jelentette, hogy a hiteles adatokat egybe kellett vetni a gyakran ellentmondó, véletlenül vagy szándékosan egybemosott mozzanatokkal

szintén ezért jött családotól Szombathelyre. Fiainak több iskolai anyakönyvi bejegyzése és a polgármesteri hivatalban kiállított dokumentumok is így adják meg foglalkozását. 1912-ben ő képviselte a szombathelyi egyesületet a Kőszegi Gazdakör alakuló ülésén, és pénztárnokként hallgatták meg egy Szombathelyi Törvényszék előtt folyó váltóperben is. Amikor a kis Jermann Pali 1913 őszén a második főreáliskolai osztályt kezdte, 1905-ben született idősebbik öccse, Imre, már harmadikos volt a Brenner János utcai Elemi Iskolában, az 1907-es születésű László pedig ugyanitt ekkor kezdte az elsőt. Mindketten sikeresen be is fejezték a tanévet, bátyjuk értesítőjében viszont azt olvashatjuk, hogy „1914. április 3-án szülői beleegyezéssel kimaradt”. Feltehetően szerepe lehetett ebben annak, hogy Jermann Pali nemcsak a mennyiségtannal állt hadilábon, amelyből többnyire elégséges volt, de az iskolai fegyelmet sem igen tűrte. Bizonyítványában ugyanis az alábbi megjegyzés is olvasható: „Magaviseletből a kevésbé szabályszerű folytonos rendetlenkedései és verekedései miatt kapta”. A tanévet végül július 15-én tankerületi főigazgatói engedély alapján magánvizsga letételével fejezte be. A Jermann fiúk neve ezt követően már nem szerepel a szombathelyi iskolai anyakönyvekben és a szülőkről sem találunk adatokat hivatalos iratokban. Minden arra utal, hogy visszaköltöztek Aradra.

A FILMESEK IMÁDták. SZIKÁR ARCA, SZÉP HANGJA, VÉKONY TESTALKATA A KORSZAK FÉRFIDEÁLJÁVÁ TETTE. A TRAGIKUS SZERELMI TÖRTÉNETEK, A VÉGZETES SZENVEDÉLYES HŐS FIGURÁJA JÓL ÁLLT KARAKTERÉHEZ

A FILMEK FORGATÁSÁN AKKORIBAN ELÉG SOK FOTÓGRÁFIA KÉSZÜLT. ITT EGY BOLTÍ ELADÓT ALAKÍT JÁVOR PÁL, A KORSZAK NAGY IDOLJA

Jávor Pál életrajzaiból édesanyjának életéről csak általánosságokat tudtunk, amikor óriási szerencsével sikerült megtalálnunk a halálesetéről szóló anyakönyvi bejegyzést. Ebből kiviláglik, hogy a róla eddig megjelent információkat is pontosítani kell. Spannenberger Katalin 1882-ben Újpanádon (Horia, Románia) született, vagyis első gyermekének érkezésekor már 20. életévében járt. Imre fiának kispesti házában, 80 évesen érte az agyvérzés, és sírja, akárcsak azóta elhunyt gyermekeié is, a kispesti újtemetőben van. Ifjabbik Jermann Pál, bár édesanyja vasutast akart nevelni belőle, Aradról 1919-ben Magyarországra jött és a Budapesti Színművészeti Főiskolára

iratkozott be, családtagjai azonban Aradon maradtak. 1920-ban felvette a Jávor Pál nevet és 1922-től, amikor először lépett színpadra, életének eseményei már a sajtó élénk érdeklődésétől kísérve, a nagy nyilvánosság előtt zajlottak. Bános Tibor közel négy évtizede jelentette meg Jávor Pálról szóló könyvét, amelyben a színészi életutat feltáró kutatásra így emlékezett: „a legnagyobb nehézséget az jelentette, hogy a hiteles adatokat egybe kellett vetni ... a gyakran ellentmondó, véletlenül vagy szándékosan egybemosott mozzanatokkal...” Magunk is megtapasztaltuk, hogy Jávor Pál életével kapcsolatban szinte „minden másként van”.

Ebben a képen üdítő kivétel az egy éve megjelent bombasztikus hír is, hogy Aradon a „rácfertályi Kis-Molnár utca 11. alatt megtalálták Jávor Pál szülőházát”. Bár a szülőházra visszaemlékezők memóriája nem a születésre, hanem csak arra terjedt ki, hogy a Jermann család az ominózus „rácfertályi házban lakott”, tudható, hogy az átépítve ma is álló ház idősebb Jermann Pál tulajdona volt. 1902. január 30-án, egy nappal Pali születé-

A LEGTÖBB MOZIRAJONGÓ ÚGY IDÉZI MEG ALAKJÁT, MINT EGY VÉKONY, MAGAS FÉRFIT, AKI MAJDNEM MINDEN FILMBEN BAJUSZT VISELT. ITT ÉPP BOROTVÁLTAN SZERETGET EGY KISKUTYÁT

se előtt ebben a házban kelt a Herman Ottónak küldött, fentebb idézett levél. A születési anyakönyv bejegyzése azonban kétségtelenné tette, hogy Spannenberger Katalin cselédlány 1902. január 31-én, hajnali 5 órakor ebben a házban szülte meg Spannenberger Gusztáv Pál Albert névre keresztelt gyermekét. Az is megtalálható a bejegyzésben, hogy „az anyafoglalkozása” 1904-től már magánzó, aki 1905. január 28-án házasságra lépett Jermann Pállal. Ezt követően a gyermek neve Jermann Gusztáv Albert lett. Jelentősen tisztult a kép, de maradtak még bizonytalanságok, úgyhogy Jávor Pál és a Jermann család életútjának feltárása további kutatást igényel.

JÁVOR PÁL SÍRHELYE
A FARKASRÉTI TEMETŐBEN

SZÉLL KÁLMÁN UTCA 3. TALÁN AZ ARÉNA UTCAI ISKOLA KÖZELSÉGE OKOZHATTA, HOGY A JERMANN CSALÁD 1910-BEN A FALUDI UTCÁBÓL A NAGYSZÁLLÓVAL SZEMBENI BÉRHÁZBA KÖLTÖZÖTT. AZ VISZONT TÖBB MINT VALÓSZÍNŰ, HOGY JERMANN PÁLI GYAKRAN TALÁLKOZOTT A SZOMSZÉDBAN LAKÓ PETŐ ANDORRAL, AKI REGGELENKÉNT SZINTÉN INNEN INDULT ISKOLÁBA

A Jermann család szombathelyi lakhelyei

A Faludi Ferenc (ma Petőfi) utca 33. számú házat Brandstein István építtette. A kéményseprőmester családja az emele-

A MAI PETŐFI SÁNDOR UTCA. JERMANN PÁL AZ EGYIK FÖLDSZINTI LAKÁST BÉRELTE ITT. ÉPPEN ÚGY, AHOGY EGY ÉVTIZEDDEL KÉSŐBB PÁVEL ÁGOSTON, AKINEK AZ ISKOLÁS WEÖRES SANYIKA VOLT KOSZTOS DIÁKJA. KÉSŐBB VUKÁN GYÖRGY IS EBBEN A HÁZBAN LAKOTT

ten lakott, Jermann Pál az egyik földszinti lakást bérelte. Éppen úgy, ahogy egy évtizeddel később Pável Ágoston, akinek az iskolás Weöres Sanyika volt kosztos diákja. A kisdíák egyszer kritikusan megjegyezte: „Inci néni, ez a leves nem sikerült!”. Benkő Irén, Pável felesége válaszul: „látod, ez viszont sikerült” szavakkal lehúzott neki egy pofont. Az anekdotát Brandstein nagypapa mesélte unokájának, Vukán Györgynek, aki 1948–49-ben szintén ebben a házban lakott. A zongoraművész nem sokkal halála előtt iskoláskorának szombathelyi helyszíneit végiglátogatva idézte fel a történetet és nevetve mesélte, hogy egyszer megkérdezte az esetről Sanyi bácsit, aki bevalóltta, hogy bizony emlékszik a pofonra...

Széll Kálmán utca 3. Talán az Aréna utcai iskola közelsége okozhatta, hogy a Jermann család 1910-ben a Faludi utcából a Nagyszállóval szembeni bérházba költözött. Az viszont több mint valószínű, hogy Jermann Pali gyakran találkozott a szomszédban lakó Pető Andorral, aki reggelenként szintén innen indult iskolába.

KORABELI LEMEZBORÍTÓ. A MAGYAR FILMZENE AKKOR IS NAGYON NÉPSZERŰ VOLT. SZÁMOS MOZI ZENÉJÉT AZONNAL FELISMERJÜK, HA FELHANGZIK A RÁDIÓBAN. EZEK KÖZÉ TARTOZIK A HALÁLÓS TAVASZ BETÉTDALA IS

Amikor az ifjú Jermann Pált 1912 szeptemberében a Főreáliskolába (a majdani Faludi Ferenc Gimnáziumba) beírták a család már a Tökölly Imre utca 14. szám alatt lakott. Az utcaképet máig meghatározó jellegzetes házat Langer János építési vállalkozó 1895-ben Wälder Alajossal építtette. Az épület az elmúlt évtizedekben több intézmény, köztük a Szimfonikus Zenekar és a Szombathelyi Építész Kamara székháza is volt. Kvalitásai és az udvarán található, a századforduló építészeti stílusjegyeit viselő jellegzetes melléképületek miatt felkerült Szombathely védett házainak listájára.

EPCOS NYÍLT NAP

2016. december 10.
9:00-11:30

Diákok, szülők figyelem: december 10-én 9:00 órától NYÍLT NAP AZ EPCOS-BAN.

Pályaválasztás előtt álló 8. és 12. osztályos diákokat, szüleiket, és minden érdeklődő diákot, szülőt, tanárt vár az EPCOS december 10-én 9:00 órától az üzemlátogatással egybekötött EPCOS Nyílt Napra.

Az EPCOS Nyílt Nap témái és programja:

- látogatás az EPCOS Oktató Központban
- üzemlátogatás szakértő vezetéssel, sok hasznos információval

- az EPCOS közreműködésével zajló képzések
- gépészmérnökképzés
- mechatronikai és automatikai technikus képzések

Jelentkezni az EPCOS facebook oldalán az EPCOS Nyílt Nap menüpontra kattintva lehet, vagy kövesd a QR kódot.

TOP 7 téli kirándulóhely Burgenlandban

KÉPEK: VAS NÉPE ARCHÍV

Várak földje, várvidék, várak országa, mindegy, hogyan fordítjuk, a lényegen nem változtat, a név találó a Trianon után Vas, Sopron és Moson vármegyék területéből kiszakított osztrák tartományra. Ez a viharos történelmi idöket élő vidék várakban, erődítményekben gazdag, s ezek a várak szerves részei a magyar történelemnek. Végiglátogatni azokat egy téli túra során nagyszerű élmény.

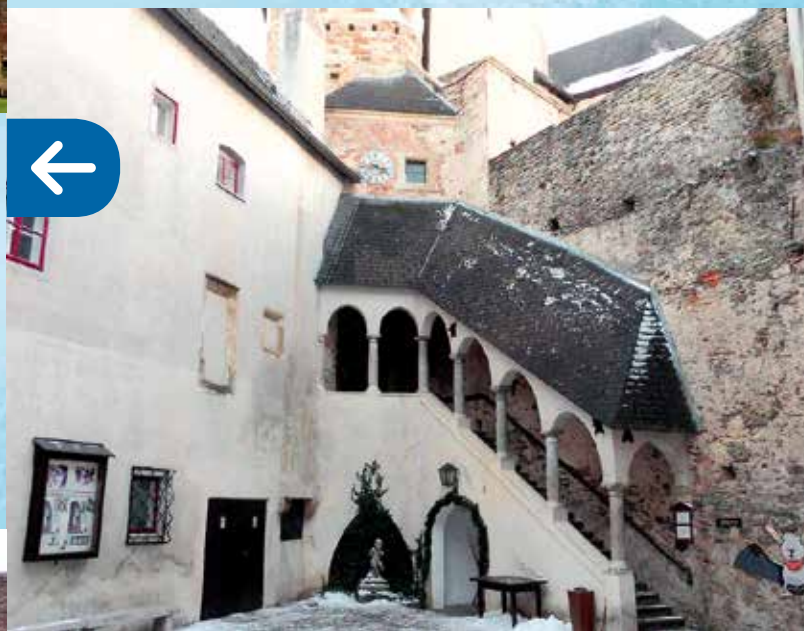
Léka / Lockenhaus

Kőszegtől 13 kilométerre, a Kőszegi-hegység lábánál fekszik. A vár a 13. század elején épült királyi várként. Később a Csákok, majd 1270-től a Kőszegiek birtoka volt. A tatár ostromnak ellenállt, az osztrák–magyar harcokban fontos szerepe volt. A Nádasdy-család házassággal, Kanizsay Orsolya hozományaként kapta meg, és sokat épített rajta. 1676-ban, Nádasdy Ferenc kivégzését követően az Esterházyaké lett. Az osztrák államszerződés aláírása után Paul Anton Keller osztrák író vásárolta meg.

Németújvár / Güssing

Körmentől 24 kilométerre nyugatra fekszik, Dél-Burgenland legjelentősebb települése. Az egykori Óvárhoz viszonyítva kapta nevét, előtagja lakosságára utal. 1157-ben „Kiscen” néven említik először. A várat III. Béla király kezdte építeni 1180 körül a régi favár helyén, a nyugati végek védelmére. A 13. században a Németújvári grófok birtoka volt. 1524-től II. Lajos király adományából máig a Batthyány-család birtoka. A török harcokban fontos szerepe volt, a 18. századra azonban jelentősége megszűnt, és 1778-tól falait bontani kezdték.

Borostyánkő / Bernstein

Felsőörtől 15 kilométerre északra, a Borostyánkői-hegység lábánál fekszik. Az ókortól kezdve a Balti-tengertől Rómaiig húzódó Borostyánút fontos állomása. Vára a 13. század elején épült királyi várként. A tatárjárás után a Németújvári grófok tulajdonába került. A magyar királyok és az osztrák hercegek között váltakozó szerencsével folyt a harc a vár birtoklásáért. 1636 és 1864 között a Batthyányaké, ez idő alatt nyerte el mai formáját. 1865-ben az angol Edward Egannek adták el birtokot, akinek az örökösétől 1892-ben vásárolta meg az Almásy-család a várat.

Fraknó / Forchtenstein

Nagymartontól 4 kilométerre, a Rozália-hegység lábánál, a Vulka völgyében fekszik. Fraknó várát 1346-ban „castrum Faruhno” néven említik először. Fraknó várát 1317 után építették a Nagymartoni grófok. Később a Habsburgoké lett, de Mátyás 1488-ban visszaszerezte. 1622 óta az Eszterházy-család birtoka. Eszterházy Miklós és Pál 1660-ban a régi falakat elbontatta, és rá emeletet húzatott. Az Eszterházy-család később a kényelmesebb kismartoni kastélyba költözött, bár a vár ma is a család birtoka.

Lánzsér / Landsee

Felsőpulyától 18 kilométerre északnyugatra, a Répce partján fekszik. Neve a német Landeshere (az ország becsülete) kifejezésből származik. II. András király szentföldi kísérete, a Szák nemzetségbeli Miklós építtette a szentföldi lovagvárak mintájára. Volt az Athinai, a Garay, a Nagymartoni és a Dersffy család birtokában, házasság révén került az Esterházyakhoz. 1790. június 30-án egy tűzvész elpusztította. Azóta rom. A várhegygel szemben levő magas sziklán volt a fellegvár, amelyből csak a falak maradványai látszanak.

Városslalónak / Stadtschlaining

Felsőörtől 7 kilométerre északkeletre fekszik. A Fehér-patak völgyében emelkedő sziklára a Ják nemzetség birtokán a 13. században épült vár. 1271-től a Kőszegieké lett, akik ekkor Ottokár cseh királytól kapták tíz másik várral együtt. A település 1463-ban Hunyadi Mátyástól vásártartási jogot és vámmentességet kapott, kiváltságait később II. Ulászló és I. Ferdinánd is megerősítette. Ekkor kezdtek megépülni tornyokkal erősített városfalai is. I. Ferdinánd a rohonci és a szalónaki uradalmakat Batthyány Ferencnek adta, és ettől fogva a család birtoka.

Kirchschlag

Összeállításunk kakukktojása. Valójában nem Burgenlandban található, hanem Kőszegtől 30 kilométerre nyugatra, az egykori osztrák–magyar határnál, Alsó-Ausztriában. Egy elmélet szerint honfoglalás kori magyar alapítás lehet, első okleveles említése (Chirislag) a magyar Kőröslakra vezethető vissza. 1250-től többször magyar ostromot élt át. 1921-ben a nyugat-magyarországi felkelés kapcsán a községet újra magyar támadás érte. Az ütközetben tíz osztrák katona és huszonegy magyar felkelő vesztette életét.

1 Mágna Miskával ünnepeünk

Hatvanéves a Vas Nép, legalábbis ezen a néven. Jogelődje, a Vasvármegye az 1800-as évek végén jelent meg először, így a közkedvelt napilap múltját több mint egy évszázadban mérhetjük már. A nevek azonban időnként változnak, az addigi Vasvármegye nevet 1956 novemberében cserélte le Vas Népére a napilap. Azóta így ismerik, így kedvelik olvasóink. A születésnapot december elején, magazinunk megjelenésével egy időben a Weöres Sándor Színházban ünnepejük Mágna Miska díszelőadással.

2 Ötven év színpadon

Bangó Margit zenei pályáján a legfontosabb tényező talán a hitelesség. Ez a kulcsa annak a csodás érzésnek, ami elfogja az embert, ha dalait hallgatja. Számos lemez őrizi az 50 évnyi zenei munkásságot, olyan dalokkal, amelyeket talán mások soha nem énekeltek lemezre. Zenei repertoárja „hungarikum zenetár”, amely megőrzi a jövő nemzedék számára a magyar és roma értékeket. Szombathelyen december 13-én lép fel, este hét órakor, a Művelődési és Sportházban.

Programajánló

3 Edda Művek Forever

Rendszerváltáson, tagcseréken, évtizedek koncertsorozatán, néha tragédián és nem utolsósorban generációkon átívelő slágerek tucatjain vezetett az Edda Művek útja oda, hogy Magyarország egyik legnagyobb rockzenekara legyen. Több mint 5 millió eladott album, 28 arany-, 4 platina- és 2 gyémántlemez, szakmai díjak és polgári kitüntetések, a fesztiválok nagyszínpadai, no és persze a közönség szeretete által kitüntetett négy évtized. A koncert december 16-án, nyolc órakor kezdődik Szombathelyen, az Aréna Savariában.

4 Halhatatlan pénz?

Avantgárd hip-hop vagy gitárriffekkel operáló intelligens partyhimnusz? A pécsi Marsalkó Dávid szólóprojektjeként indult Halott Pénz három éve már hétfős élőzenekar, a hazai hip-hop színtér úde színpontjából pedig a legjobb élőzenés klubok és fesztiválszínpadok állandó vendégévé vált. Fekete napszemüveg mögé bújtatott laza humor, mindenki által ismert, dalban mégis ritkán megfogalmazott érzelmek. Koncertjük december 17-én, este hét órakor lesz Szombathelyen, a Művelődési és Sportházban.

5 Szilveszter éjszakáján

Szólnak a trombiták, dörögnek, robbannak a petárdák, éjfélkor pedig nemcsak Szombathelyen, de a megye több városában, településén is tűzijátékkal ünnepelek az emberek. S hogy mit várunk 2017-től? Természetesen azt, hogy jobb legyen, mint 2016 volt, de legalábbis ne legyen rosszabb. Bort, bűzát, békességet, egészséget, boldogságot, gondmentes hétköznapokat, örömteli ünnepnapokat. Fejfájós másnaposságot pedig semmiképpen sem január elsején!

CSOMAGOLD ÉLMÉNYEKBE AZ AJÁNDÉKOT!

KARÁCSONYI PROGRAMOK ÉS ÜNNEPI AJÁNLATOK AZ ATRIUM FAMILY CENTERBEN!

DECEMBERBEN MINDENNAP
SZÓRAKOZTATÓ
PROGRAMOKKAL VÁRUNK!

MINDENNAP:

KARÁCSONYI KÉZMŰVES VÁSÁR

KÖRHINTA, KISVASÚT

KARÁCSONYI ÉLMÉNYSÁTOR

MINDEN HÉTVÉGÉN:

KARÁCSONYI JÁTSZÓTÉR ÉS
FOGLALKOZÁS A GYEREKEKNEK

APUKA-FOGLALKOZTATÓ

BABA-MAMA SZOBA

RUHATÁR

IGAZI ÉLMÉNYEK
A VÁSÁRLÁS MELLÉ!

FAMILYCENTER-SZOMBATHELY.HU

SZÖVEG: TURBÓK ATTILA **KÉPEK:** SZENDI PÉTER

A magyar fiatalok elé hazai példát kell állítani

Erős gazdaság, erős ország, erős kultúra

A megyei Prima-díj kiosztójára a Vas megyei székhelyre érkezett Demján Sándor közgazdász, üzletember, aki a Prima Primiissima-díj 2003-as alapítása óta figyelemmel kíséri az országos és a megyei Prima-díjak átadóját is. A neves üzletember az alapítást követően tíz évig a Prima Primiissimát támogatta, ez napjainkra a Csányi Sándor vezette OTP Bank égisze alatt működik tovább, ám a megyei Prima-díjakat napjainkig Demján Sándor támogatja. Az üzletember a szombathelyi színházban adott interjút.

– Mi motiválta 2003-ban arra, hogy egy ilyen nivós díjat alapítson?

– Akkoriban meglehetősen felelőtlen politizálás folyt Magyarországon – gondoljunk csak a teljesítmény nélküli béremelésekre –, amely a vállalkozók véleménye szerint eladósította az országot, a régió vezető gazdasága rövid úton mélyrepülésbe kezdett. Azt is lehetett látni, hogy ez a gazdaságpolitika oda vezet, hogy nem lesz forrás a tudományra, a kultúrára. Az az ország, amely nem tud ilyenekre forrásokat biztosítani, elsorvad, eltűnik. Ezért volt fontos, hogy egy ilyen támogatásban részesítsük a hazai tudomány és kultúra neves személyiségeit.

– Mennyiben látja össznemzeti érdeknek a támogatásokat?

– A Prima-díjak csak Magyarországon élő, tevékenykedő embereknek ítéldhetők oda. Úgy gondolom, a magyar fiatalok elé magyar példaképeket kell állítani, ami nem csak a Prima Primiissima-díjban, hanem a megyei Prima-díjakban is tetten kell, hogy érhető legyen. A

példaképek köztünk élnek és az nem feltétlenül csak a tudomány művelői közt keresendő. Egy munkáját jól végző pékmester ugyanolyan példakép lehet, mint egy atomfizikus, hiszen mindketten a haza felvirágoztatásán dolgoznak, ki-ki a maga szakterületén. Nem árulok el nagy titkot, de gyermekkorom nagy példája a lakhelyemen dolgozó kőműves-mester volt. Ezeket a dolgokat nem szabad sem szégyellni, sem háttérbe szorítani, sajnos Magyarországon így is elmentünk a szellemi munka felsőbbrendűsége felé, pedig ez rossz irány. Az összefogásról pedig még annyit, az egyik megyei Prima-díj szavazásakor a fél megye megmozdult a jelöltek érdekében. Ez nagy dolog.

– Maga a díj alapítása, annak továbbvitele nagy felelősséggel jár. Mennyiben folytatódik ez magában a díjban?

– A magyar megmaradás, a magyar nemzet, az államiságunk megmaradása két pilléren nyugszik. Az alapot egy stabil hazai gazdaság adja, amely megerősíti az országot. Ez

az erős gazdaság pedig eltartja a tudományt, a kultúrát, mert ezek nélkül elsorvadunk, beleveszünk a globális tömegbe. Pontosan ezekért nagyon nagy a vállalkozók felelőssége, hiszen – ki lehet mondani – politikusaink meglehetősen rövid távon gondolkodnak, már a 20-as évek óta. Én romantikus regényeken nőttem fel, számomra nem üres szavak a hazaszeretet, a hazafiság, bár azt is hozzá kell tenni, sajnos ezek a fogalmak kikoptak a mai szótárakból, gondolkodásból.

– Talán pont az Ön életútjából eredeztethető a Prima Primiissima-díj alapítása, lát-e manapság elérendő célt ezzel a folyamattal, amit az évről évre megrendezett díjazás jelent?

– Keresni kell az egyben tartó kötelékeket, utalok az előző mondataimra. Nem szabad, hogy Magyarország felolvadjon a semmiben, ehhez viszont óriási a felelősségünk. Mindenkinek, mindennap, mindenhol. Napjainkban a globalizmus minden nemzetnek kihívás, amely két utat jelöl ki számunkra. Amennyiben nem tudunk erős országot építeni, akkor elveszünk. Ha az erős ország, felelős vállalkozókkal meg tudja őrizni az identitását, a kultúráját, akkor megmaradunk és magyarként élhetünk továbbra is Európában. A kultúra, a tudomány ennek az egyik alapja. Úgy vélem, kevésbé tudok példát mutatni, viszont tudok példákat keresni mindenki – saját magam – számára is. Ez a mi feladatunk.

SZÖVEG: LÉKAI OTTÓ KÉPEK: UNGER TAMÁS

LEGENDÁK

A PÁLYÁN ÉS A SZÍNPADON

Király Gábor és Rudolf Péter voltak vendégeink

Harmadik alkalommal vállalkoztunk arra őszi lapszámunk megjelenése kapcsán, együttműködésben a szombathelyi Weöres Sándor Színházzal, hogy olyan pódiumbeszélgetéssel örvendeztetjük meg a nagyérdeműt, vagyis olvasóinkat, amelynek során beszélgetőpartnereink, túl azon, hogy kötődnek a magazinhoz, sok érdeklődőt vonzanak, és önmagukban is érdekes személyiségek. Hát még együtt!

egy csendes, szeptemberi estén a szombathelyi Király Gábor, a magyar labdarúgó-válogatott immár legendás kapusa és a magyar színészválogatott nem kevésbé legendás játékosa, Rudolf Péter voltak vendégeink. A beszélgetést, csakúgy, mint a korábbi alkalmakkor, Kovács Ágnes, a Prémium szerkesztője vezette. Amikor elkezdtük szervezni a programot, az ilyen fellépéseket ritkán vállaló Király Gábor szeme felcsillant a telefonban (bocsánat a képzavarért!), amikor meghallotta, hogy beszélgetőpartnere Rudolf Péter lesz. A kedvenc színészem, mondta, lazításként edzések között az Üvegtigrist szoktuk nézni! Így

már meg sem lepődtünk, mikor Rudolf Péter a kedvenc focistájának Király Gábort nevezte, elmesélve, hogy kint volt Lyonban a magyar-francia mérkőzésen, és alig várja, hogy kezet szorít-hasson a kapussal. Ha így nézzük, nem is kellett volna közönséget toborozni kettőjük beszélgetéséhez, valószínűleg egymás társaságában is jól érezték volna magukat, ennek ellenére közönségük akadt jócskán. Sőt! A rendezvény meghirdetése után regisztráltunk kellett a jelentkezőket, hiszen a rendezvény ingyenes volt. Így tudtuk elérni, hogy teljesen megteljen a Krúdy Klub, de ne is érezze kirekesztve magát senki. A pódiumbeszélgetés pedig olyan jól sikerült, hogy természetesen folytatjuk, igaz, nem decemberben, párhuzamosan

a magazin következő megjelenésével, hanem január végén, ugyancsak a Krúdy Klubban. **Január 30-án Szörényi Levente, Szyksznian Wanda és Stekovics Gáspár lesznek a vendégeink.** Fotográfusunk, Zergi Borbála egy korábbi Prémium lapszámban már megmutatta csodálatos izlandi fotóit, és ugyan nem Prémium-rendezvényként, de ezekből a fotókból nyílt november elején kiállítás a szombathelyi Café Freiben, ugyancsak nagy érdeklődés mellett. A szombathelyi Camerata Pro Musica komolyzenei együttes Prémium éjsze alatt futó, fiatal tehetségeket felkaroló és bemutató koncertsorozata pedig folytatódott összességében, nagyszerű élményt nyújtva olvasóinknak és a zenekedvelő közönségnek.

BMW xDrive

www.bmw-autofokusz.hu

A vezetés élménye.

AZ ÉLMÉNY KEDVÉÉRT. xDRIVE.

MOST SZÁMOS BMW MODELLHEZ AJÁNDÉKBA, TÉLIKERÉK GARNITÚRÁVAL EGYÜTT.

X DRIVE

Emlékszik, mit tett utoljára csak az élmény kedvéért? Most a BMW xDrive gondoskodik arról, hogy a vezetés egész éven át élmény maradjon. Magyarország legnépszerűbb összkerekmeghajtási rendszerét* télikerék garnitúrával együtt számos BMW modellhez ajándékba adjuk Önnek. Így az élménynek semmi nem állhat útjába. További információ: www.bmw.hu/ajanlatok

Autófokusz Kft.
Szombathely, Kőszegi út
Tel.: (94) 514-885
www.bmw-autofokusz.hu

* Forrás: POLK 2016. augusztusi magyarországi regisztrációs adatok. A meghirdetett ajánlatok - modellről függően - kizárólag az alábbiakban érintett új gépkocsik 2016. december 31-ig történő megrendelése esetén érvényesek. Az ajánlat BMW xDrive és télikerék garnitúra ajánlat más egyéb, kedvezményes ajánlatokkal nem összevonható. Az ajánlat csak egyen, az alábbiakban érintett BMW xDrive modellváltozatokra vonatkozik, az ajánlat tartalmát módosított változatban lehet. A BMW M3 és M4 modellek esetében az ajánlat csak ajándék télikerék garnitúrát tartalmaz. A tájékoztatás nem teljes körű, további részletekért, az ajánlatban érintett modellek körére, az egyes ajánlatok konkrét tartalmára vonatkozó információkért kérjük, forduljon munkatársainkhoz. A fotó illusztráció, BMW X4 xDrive (M Sport modell illusztráció, opcionális extrákkal a felszerelésben). Az xDrive összkerekmeghajtású új BMW modellek típus-, motor- és modellváltozatoktól függő kombinált átlagfogyasztása, illetve kombinált CO2 kibocsátása: 4,3-11,1 l/100 km, illetve 113-258 g/km.

FEDETT USZODA
ZALAEGERSZEG

Szauna varázs

Testi, lelki felfrissülés

Minden héten szauna szeánsz

*Október 1-től, minden szerdán: 17.30
szombaton: 16.30 • 17.30 • vasárnap: 10.00 • 16.30*

